

BIBLIA-TANULMÁNYOK • 2009/3.

János apostol levelei

BIK KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2009

A tanulmányokat összeállította:

Horváth Orsolya

Takács Szabolcs

A tanulmány elektronikus formában a www.kerak.hu oldalon a „Kiadványok” menüpont alatt tölthető le.

Bibliaiskolák Közössége Könyvkiadó

1121 Budapest, Remete út 16/A

Telefon/fax: 06-1/267-3947, 06-20/379-6020

E-mail: bik@bibliakiado.hu

Honlap: www.e-konyv.hu

Felelős kiadó: Szigeti Gábor

Sorozatszerkesztő: Egerváriné Árvai Márta

Nyomdai előkészítés: BIK Könyvkiadó

Nyomtatás: Reménység Alapítvány (Nágocs)

ISBN 978-963-7493-59-1

ISSN 0865-3119

TARTALOM

Előszó	7
<i>I. tanulmány – 2009. július 4.</i>	
János 1. leveléről előjáróban	8
<i>II. tanulmány – 2009. július 11.</i>	
A Krisztussal szerzett élő tapasztalat, és bizonyágtétel a világosság Istenéről (1Jn 1,1–10)	22
<i>III. tanulmány – 2009. július 18.</i>	
A parancsolatok megtartása mint a Krisztussal való közösség alapja (1Jn 2,1–11)	36
<i>IV. tanulmány – 2009. július 25.</i>	
A hívő ember és a világ kapcsolata (1Jn 2,12–17)	50
<i>V. tanulmány – 2009. augusztus 1.</i>	
Az antikrisztusi magatartás és a Krisztusban maradás (1Jn 2,18–29)	65
<i>VI. tanulmány – 2009. augusztus 8.</i>	
Az Istentől születettek viszonya a bűnhöz (1Jn 3,1–10)	77
<i>VII. tanulmány – 2009. augusztus 15.</i>	
A testvérek egymás iránti szeretete (1Jn 3,11–24)	88

<i>VIII. tanulmány – 2009. augusztus 22.</i>	
Az igazság és a tévtanítás gyakorlati megnyilvánulásai és gyümölcsei (1Jn 4,1–6)	98
<i>IX. tanulmány – 2009. augusztus 29.</i>	
Isten megelőző szeretete (1Jn 4,7–21)	110
<i>X. tanulmány – 2009. szeptember 5.</i>	
A hit: győzelem a világ felett (1Jn 5,1–5) – A Jézus Krisztus melletti tanúbizonyságok (1Jn 5,6–13)	121
<i>XI. tanulmány – 2009. szeptember 12.</i>	
Az egymásért mondott ima ereje (1Jn 5,14–21)	131
<i>XII. tanulmány – 2009. szeptember 19.</i>	
Megmaradás Krisztus tanítása mellett: János második levele	141
<i>XIII. tanulmány – 2009. szeptember 26.</i>	
Bepillantás egy I. század végi keresztény gyülekezet életébe: János harmadik levele	150
 <i>Áhítatok minden napra</i>	
Július	159
Augusztus	160
Szeptember	161

ELŐSZÓ

Hosszú idő után újra olyan szombatiskolai tanulmányt tarthatunk a kezünkben, amely egy bibliai könyvet versről versre végigkövetve segít bennünket a kinyilatkoztatás mélyebb megértésében. Így lehetőségünk nyílik arra, hogy minden igeszakaszt a maga szövegösszefüggésében vizsgáljunk meg, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy értői legyünk az Igének.

A tanulmányok átvétele során lehetőleg kövessük az alábbi útmutatást. Először mindig olvassuk el a tanulmány címében megjelölt részletet a Bibliánkból. Gondoljuk végig, mit olvastunk, igyekezzünk kiemelni azokat a gondolatokat, amelyeket fontosnak találtunk az igeolvasás közben. Csak ezután vegyük kézbe a tanulmányt! Ez azért fontos, mert az Úr mindannyiunkat értő, gondolkodó igetanulmányozásra hív. Ha a tanulmány átvétele előtt elmélyedünk magában az adott igeszakaszban, akkor a kérdések és megjegyzések végiggondolásánál nem passzív befogadói leszünk a leírtaknak, hanem partnerek, akik együtt gondolkodnak a tanulmánnyal. A közös, csoportos átvételnél törekedjünk arra, hogy megosszuk a testvéreinkkel mindazt, amit mi is kaptunk az igeolvasás során az Úrtól.

Az egyes tanulmányokban szereplő megjegyzések korántsem merítik ki az adott igei részleteket. A cél csupán az volt, hogy néhány fontos összefüggésre felhívjuk a figyelmet, de semmiképpen nem az, hogy teljes igemagyarázatot nyújtsunk. Csakis testvéreink gondolatai tehetik teljessé ezt a tanulmányt.

Isten adja meg nekünk, hogy tanulmányunk is eszköz lehessen, amely segít megállni egy-egy rövid igei részlet előtt, hogy alaposan meg tudjuk vizsgálni, és feltáruljanak előttünk Isten üzenetei.

Friss, örömteli Biblia-tanulmányozást kívánunk!

A tanulmány szerzői

János 1. leveléről előjáróban

¶ Mit tudhatunk János apostolról, a levél szerzőjéről? Mikor keletkezhetett a levél, és kik a címzettjei?

Jn 13,23 • „Egy pedig az ő tanítványai közül Jézus keblén nyugodott, akit Jézus szeretett.”

Jn 21,20.24 • „Péter pedig megfordulva látta, hogy követi az a tanítvány, akit szeretett Jézus, aki azon a vacsorán is az ő keblén nyugodott, és mondta: Uram, ki az, aki elárul téged?... Ez az a tanítvány, aki bizonyosságot tesz ezekről, és aki megírta ezeket, és tudjuk, hogy az ő bizonyágtétele igaz.”

.....

.....

A levél szerzője ugyanaz a János apostol, aki a róla elnevezett evangéliumot is írta. A fent idézett igék egyértelművé teszik, hogy János apostol volt a „szeretett tanítvány”, aki az utolsó vacsorán Jézus keblén nyugodott. Ez a mozzanat egyértelművé teszi, hogy János nagyon mély, a többi tanítványnál is szorosabb szeretetkapcsolatban volt Jézussal. Természetesen Jézus nem csupán Jánost szerette a tanítványai közül, de a kifejezés többszöri használata arra utal, hogy maga János határozta meg személyazonosságát ekként: „az, akit Jézus szeretett”,

mintegy kifejezve, hogy e szeretet által formálta őt át Jézus Krisztus, és tette új emberré. Tudjuk, hogy János a testvérével, Jakabbal együtt hirtelen természetű ember lehetett, amire nekünk, a „mennydörgés fiai” is utal (Mk 3,17). Valóban Jézus szeretetének mély megtapasztalása vezette el őt oda, hogy a szeretet apostola legyen. A szoros kapcsolathoz hozzájárulhatott az is, hogy János még igen fiatal ember – talán húszéves sem – lehetett, amikor Jézussal kapcsolatba került, és életkora folytán is nagyobb fogékonyságot mutathatott arra, hogy befogadja Jézus beszédeit.

„János vonzalmának mélysége és bensőségessége nem Krisztus szeretetéből fakadt, amelyet iránta érzett, hanem eredménye volt ennek a szeretetnek. János vágyott arra, hogy hasonlóvá váljék Krisztushoz. Jézus szeretetének átalakító hatalma szelíddé és alázatossá tette. Elrejtette énjét Jézusban. Jobban átengedte magát e csodálatos élet hatalmának, mint tanítványtársai. Így elmondhatta: »Az élet megjelent és láttuk...« János tapasztalatból ismerte az Üdvözítőt. Kitoröhlhetetlenül bevésődtek szívébe Mestere tanításai, és valahányszor bizonyosságot tett a Megváltó kegyelméről, egész lényét betöltő szeretete ékesszólássá változtatta egyszerű beszédét.» (Ellen G. White: *Az apostolok története*, János, a szeretett tanítvány c. feje.)

János apostol leveleinek nyelvezete és stílusa nagy hasonlóságot mutat az evangéliumével. Időnként szinte visszhangozza Jézus kijelentéseit, amelyeket János evangéliumában olvashatunk. Ez is mély azonosulást mutat mindazzal, amit Jézus cselekedett és tanított. Jánosról elmondható volt, hogy a szó szoros értelmében „benne maradtak” (Jn 15,7) Jézus beszédei, melyeket időskorában is friss emlékezettel közvetített hallgatóinak.

Hogy az apostol a levél írása idején már idős ember volt, erre közvetett, Biblián kívüli forrásokból következtethetünk, csakúgy, mint a levél keletkezési idejére. A Bibliából és az ókeresztény forrásokból tudjuk, hogy Jánost – miután a keresz-

tényüldöző Domitianus császár halálra ítélte, de János túlélte az ítélet végrehajtását – Pátmosz szigetére száműzték, ahol Jelenések könyve kijelentéseit kapta. Innen Domitianus halála után, valószínűleg i. sz. 96-ban szabadult, és ezután Efézusban töltötte élete utolsó éveit. Az erre utaló fő forrás a IV. században élt Eusebiosz *Egyháztörténet* című műve, melyből alább idézünk:

„Domitianus után, aki tizenkét évig uralkodott, Nerva örökölte a hatalmat. A római szenátus ekkor törvényt szavazott meg, melynek értelmében eltörölték Domitianus megtisztelő címeit, és az igazságtalanul száműzöttek hazatérhettek, és elkobzott javaikat is visszakapták. Erről az akkori korok történetírói számolnak be. A köztünk élő ősi hagyomány szerint ekkor tért vissza János apostol is a szigeten töltött száműzetéséből Efézusba, hogy ezután ott lakjék... Ebben az időben [Traianus császár uralkodásának legelején] még élt Ázsiában az, akit szeretett Jézus: János apostol és evangélista, és vezette az ottani egyházat, miután Domitianus halála után visszatért a szigeten töltött száműzetéséből. Hogy pedig eddig életben maradt, elég, ha két tanú szava hitelesíti, és ezek szavahihatóak, mivel az egyház igaz hitében az élen jártak: Irenaeus és Alexandriai Kelemen. Közülük az első az »Eretnekségek ellen« írt művének második könyvében szó szerint ezeket írja: »És az összes presbiter, aki találkozott Ázsiában Jánossal, az Úr tanítványával, tanúskodik róla, hogy János áthagyományozta (tanítását). Köztük maradt ugyanis Traianus idejéig.«»*

Minden bizonnyal erre az időszakra, a 90-es évek második felére tehetjük János leveleinek keletkezését – ennek alapján tehát a Biblia utolsóként keletkezett iratairól lehet szó, hiszen ekkor már csak János élt az apostolok közül. A címzettekről

* III.18,20,23. In Vanyó László (szerk.): *Ókeresztény írók, IV. kötet. Eusebiosz Egyháztörténete*. Szent István Kiadó, Budapest, 1983, 114–118. o.

nem sokat tudunk, de kézenfekvő a feltételezés, hogy az efézusi gyülekezet tagjai lehettek – azé a gyülekezeté, amely élő hite nyomán alkalmas volt arra, hogy Jel 2,1–7-ben a teljes őskeresztény korszak jelképévé váljék. Nem zárható ki a valamivel korábbi keletkezés, és az sem, hogy a levél az efézusin kívül más gyülekezetekhez is szólt, de erre nincs elegendő bizonyíték. Az mindenesetre biztosra vehető, hogy a hallgatók megtért, hívő keresztények voltak. Hozzájuk intézte az apostol a levélben foglalt figyelmeztetéseket és biztatásokat. A bibliai kánon kialakulása során a levelet a nem egy konkrét gyülekezethez, hanem keresztények nagyobb csoportjához szóló „katolikus” levelekhez sorolták. (A görög *katholikosz* szó jelentése: „egyetemes”.)

2 Mi volt a levél megírásának célja?

1Jn 1,1–4 • „Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit szemléltünk és szemeinkkel láttunk, amit szemeinkkel láttunk és kezeinkkel illettünk, az élet Igéjéről. És az élet megjelent, és láttuk, és bizonyosságot teszünk és hirdetjük nektek az örök életet, mely az Atyánál van, és megjelent nekünk. Amit hallottunk és láttunk, nektek is hirdetjük, hogy nektek is közösségetek legyen velünk, mi pedig az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben. Ezeket pedig azért írjuk nektek, hogy örömetök teljes legyen.”

.....

.....

János apostol Krisztus életének tanújaként szólítja meg hallgatóit, és saját kijelentése szerint is meg kívánja erősíteni őket

abban, hogy maradjanak meg Krisztus tanításában, ahogyan azt tőle és apostoltársaitól hallották. Ennek fő oka az lehetett, hogy már az i. sz. I. század 60-as éveitől kezdve egyre több hamis tanítást hirdető irányzat kezdett el terjedni, melyek képviselői a keresztény közösségekből váltak ki. Közvetve ez is arra utalhat, hogy a levelek akkor keletkezhettek, amikor már csak János élt az apostolok közül.

János a többi apostolhoz hasonlóan „örömhírként” adja át üzenetét, mint olyan valaki, aki maga is személyesen megtapasztalta azt, amit hirdet. Ez ad hitelt a szavainak. Hallgatóival kapcsolatban is az a kívánsága, hogy „örömük teljes legyen”. Krisztus is ugyanezt ígérte tanítványainak: a Róla szóló beszéd teljes befogadása és követése valódi örömet eredményez, és ez az öröm is átsugárzik az apostol sorain.

„Jézus szereti azokat, akik életükkel az Atyát képviselik, és János úgy tudott beszélni az Atya szeretetéről, mint senki a tanítványok közül. Kinyilatkoztatta embertársai előtt, amit érzett, és jellemében szemléltette Isten tulajdonságait. Arcán az Úr dicsősége tükröződött. Az életszentség szépsége, amely átalakította életét, ragyogott vonásairól. Szeretettel ragaszkodott az Üdvözítőhöz; egyedüli óhaja volt, hogy hozzá hasonlítson és vele közösségben élhessen. Jelleme Krisztus jellemét sugározta.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, János, a szeretett tanítvány c. fejelet)

János apostol élete és levele is arról tanúskodik, hogy a Jézussal való személyes közösség valóban képes saját megcsontosodott jelleme ellenében is átfomálni az embert. Az apostol személyes tapasztalatból beszél, és e tapasztalat ad hitelt a szavainak. Amikor olyan kijelentéseket tesz, hogy „mi Istentől vagyunk” (4,6) vagy „mi megismertük és elhittük Isten irántunk való szeretetét” (4,16), akkor úgy szól, mint aki személyes kapcsolatban szerzett bizonyosságot Krisztus életet megújító hatalmáról. Ezt a hatalmat mi is megtapasztalhatjuk, ha Jánoséhoz hasonló hűséggel és ragaszkodással időzünk Krisztus jelenlétében, befogadva beszédeit és Lelkének késztetéseit.

Ennek nyomán mi is olyan bizonyosságra juthatunk el, mint Jézus, aki több ízben is kijelentette, hogy „Én az Atyában vagyok”, vagy János apostol, fent idézett kijelentéseinek tanúsága alapján. Nem csupán a mi bizonyosságunk lesz megingathatatlan, hanem a belőlünk sugárzó valódi öröm, békesség és nyugalom másokat is odavonz Istenhez, vágyat ébresztve bennük, hogy személyesen megismerjék Őt.

☞ Milyen veszély fenyegette a címzettek egymás közti kapcsolatát? Jellemző-e ez ma is? Miben áll a valódi szeretet, és hogyan sajátíthatjuk el?

1Jn 2,9–11 • „Aki azt mondja, hogy a világosságban van, és gyűlöli a testvérét, az még mindig a sötétségben van. Aki szereti a testvérét, a világosságban marad, és nincs benne botránkozásra való. Aki pedig gyűlöli a testvérét, sötétségben van, és sötétségben jár, s nem tudja, hová megy, mert a sötétség megvakította a szemeit.”

1Jn 3,16–18 • „Arról ismertük meg a szeretetet, hogy ő az életét adta értünk: mi is kötelesek vagyunk odaadni életünket a mi testvéreinkért. Akinek pedig van miből élnie a világban, és elnézi, hogy a testvére szükségben van, és elzárja tőle a szívét, miképpen marad meg abban Isten szeretete? Fiatskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvvvel, hanem cselekedettel és valósággal.”

.....

.....

János első levelének fő témája a szeretet. Az apostol úgy szól Istenről, mint aki a szeretet forrása, és ezt a szeretetet állítja mérceként elénk is. Ennek két oka is van: egyfelől az embereknek teljesen torz fogalmaik lehetnek a szeretetről, összeté-

veszthetik mások vágyainak kiszolgálásával, bűneik mentegetésével, vagy pedig a másoknak való, szolgálatnak nevezett megfeleléssel, hogy csak néhány példát említsünk. Másfelől viszont azért is fontos a szeretetről beszélni, mert Isten szeretetének megtapasztalása révén válunk képessé arra, hogy folyamatosan engedelmeskedjünk akaratának, és ennek gyümölcseként másokat is ugyanilyen következetesen szeressünk.

Az apostol bizonyágtétele szerint a szeretetnek látható mércéje van: „úgy járjunk, ahogyan Krisztus járt” (1,6). Nem valamiféle érzelmi magatartásról, hanem következetesen vállalt életprogramról van szó, mely abban nyilvánul meg, hogy mások valós szükségleteire tekintünk, és ezeket töltjük be Istenre támaszkodva – ez a valódi szeretet, és ezt kizárólag Krisztustól tanulhatjuk meg azáltal, hogy vele járunk. Az „élet odaadása” elsősorban nem az életünk feláldozását jelenti, inkább azt, hogy az életünket nem magunknak tartjuk fenn, hanem mások javára szenteljük – mégpedig folyamatosan, mintegy átvéve és továbbadva mindazt, amit tőle kapunk. Istennel való kapcsolataunk fokmérője az, hogy szeretete mennyire képes hatni az életünkben, mennyire eredményez benne való elrejtettséget szeretetének megtapasztalása. Az elrejtettség hiánya Isten iránti bizalmatlanságban, hitelenségben, aggodalmaskodásban nyilvánul meg – ezek az első jelei annak, hogy elhagytuk az „első szeretetet” (Jel 2,4), azt a ragaszkodást, amely mindig jelen van, ha tapasztaljuk Isten jóságát. Csak ezután következik az emberek iránti szeretet „meghidegülése”, amelynek jele a mások iránti közömbösség, az odafigyelés hiánya, vagy éppen az ellenkezője: az, hogy túlzottan sokat foglalkozunk mások hibáival, gyengeségeivel, és szeretetlenül ítélgetjük botlásait – ahelyett, hogy támogatnánk őket a bűneikkel vívott küzdelemben.

A korai keresztény gyülekezetekben is folyamatos veszélyt jelentett a valódi szeretet kihülése, meghidegülése. Mindenkor veszélyt jelent továbbá az, hogy csak szóban nyilvánítjuk ki a szeretetünket, de ezt nem követik tettek is, amikor valóban le-

hetne tenni valamit egymásért. Ennek visszásságára korábban már Jakab apostol is figyelmeztetett: *„Ha pedig a testvérek, férfiak vagy nők, mezítelenek, és szűkölködnek mindennapi eledel nélkül, és azt mondja nekik valaki közületek: menjetek el békeséggel, melegedjete meg és lakjatok jól, de nem adjátok meg, amire szüksége van a testnek: mi annak a haszna?”* (Jak 2,15–16) János szavai ugyanezt visszhangozzák: a mérce az odaadó szeretet, amelyet Krisztus mutatott be a világnak. Ezzel szemben sokszor előfordul, hogy ha a gyülekezet tagjai meg is látják egymás életében a gondokat, nem vagy nem következetesen gyakorolják egymás terheinek enyhítését. A valóságban Káinéhoz hasonló magatartás ez, aki így szólt: *„Avagy őrizője vagyok én az én testvéremnek?”* (1Móz 4,9)

Az odafigyelő szeretetet csakis Jézus szeretetét szemlélve és befogadva lehet gyakorolni, ez teszi lehetővé, hogy olyan-
nak lássuk meg a testvéreinket, amilyenek Jézus is látja őket. Ha ez a szeretet kihűl, akkor egészen másfajta „odafigyelés” lép a helyébe: csak a hibákat és fogyatékoságot látjuk a másokban, s felüti fejét a bírálgatás, ítélezés, viszálykodás szelleme, valamint az egymásnak szolgáló szeretet elhanyagolása, először az apróbb figyelmességek szintjén, majd a nagyobb dolgokban is. Ennek terjedését próbálja János apostol határozott bizonyágtételével visszaszorítani. Levelének egyik fő témája az, hogy miből táplálkozik a valódi szeretet, és hogyan ismerhetjük fel, hogy valóban a Krisztuséhoz hasonló szeretetet gyakoroljuk-e, vagy csak annak valamely pótlékát.

„A Szentlélek kiárasztása után a tanítványok széjjeljártak, hirdetni az élő Megváltót. Egyetlen vágyuk a lelkek üdve volt. Emellett megtapasztalhatták a szentek közösségének szépségét is. Egymás iránt tapintatosak, figyelmesek, önmegtagodók és az igazságért minden áldozatra készek voltak. A mindennapi érintkezésben azt a szeretetet tanúsították egymás iránt, melyet Krisztus parancsolt nekik. Ezt a szeretetet igyekeztek barátságos szavak és önzetlen cselekedetek által mások szívében is felébreszteni.

Idővel azonban változás állt be. A hívők kezdték egymás hibáit felfedezni. Miközben mások hibáira néztek, és bírálgatásba bocsátkoztak, szem elől tévesztették a Megváltó szeretetét. Kezdték nagyobb jelentőséget tulajdonítani a külsőségeknek, és nagyobb súlyt helyezni a hitpontokra, mint azok gyakorlására. Buzgók voltak mások hibáinak megítélésében, s eközben nem vették észre a saját hibáikat. Így hanyagolták el a Krisztus parancsolta testvéri szeretetet, de a legszomorúbb az volt, hogy észre sem vették. Nem tudatosult bennük, hogy eltűnt életükből a boldogság és az öröm, és – miután elzárták szívüket Isten szeretete előtt – menthetetlenül a sötétségbe zuhannak.

János apostol azonban észrevette, miként tünedezik a testvéri szeretet az egyházból. Intette a hívőket a gyülekezetben a szeretet állandó gyakorlásának szükséges voltára. Levelei újból és újból kifejezésre juttatják ezt a gondolatot.” (Ellen G. White: Az apostolok története, A hú tanúbizonyság c. feje.)

4 Hogyan figyelmeztet János a saját állapotunkkal kapcsolatos öncsalás következményeire?

1Jn 1,8 • „Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűn bennünk, magunkat csaljuk meg, és igazság nincs bennünk.”

1Jn 2,4 • „Aki ezt mondja: ismerem [Krisztust], és az ő parancsolatait nem tartja meg, hazug az, és nincs meg abban az igazság.”

.....

.....

Noha az apostol levelének elsődleges témája a szeretet, nem mulasztja el azt sem, hogy leleplezze a jellegzetes öncsalásokat, melyek éppen az Isten iránti szeretet hiánya esetén lépnek fel. Isten szeretetének egyik fontos vonása, hogy nem leplezi

el valódi állapotunkat, hanem rámutat rejtett bűneinkre, és a „belső szobában” ugyan, de napvilágra hozza jellemhibáinkat. Nagyon is összefér az isteni szeretettel az a szeretetteljes intés, amely felfedi bűneinket, arra készítve, hogy Istenhez meneküljünk saját állapotunk elől. Isten sosem keményen, szeretetlenül dorgál, hanem miután szembesített bűneinkkel, inkább kérlel, és felajánlja segítségét. Ha a világosságban vagyunk, akkor ennek egyik jele, hogy készségesen elfogadjuk Isten intését, és örömmel élünk mindazzal a segítséggel, amelyet felkínál, hogy bűneinket elvegye. A világosságban járó ember további jellemzője, hogy mások bűneit sem képes tetlenül nézni, és Istennel összhangban kérleli embertársait a bűnök elhagyására, az Istenhez való közeledésre.

De ha hitünk csak formai, akkor ennek egyik jele, hogy a saját bűneinkkel elnézőek vagyunk, míg másokéit igen keményen minősítjük és ítéljük meg. Jellemző továbbá, hogy miközben a szavak szintjén bűnösnek mondjuk magunkat, megnyilatkozásaink arról tanúskodnak, hogy megelégszünk a formai igeismerettel és vallásossággal, de nem tartunk igényt a mélyebb Isten-keresésre. A valóságban azt jelentjük ki ezáltal: nincs bennünk bűn. Ha nem látszanak életünkben a saját természetünkkel való szembefordulás félreérthetetlen jelei, akkor ez arról tanúskodik, hogy nem Isten szemével, az Ő igéje fényében látjuk magunkat, és nincs Róla személyes ismeretünk. Az apostol levelének éppen ezért a szeretet mellett másik fő témája a hívők bűnhöz való viszonya: annak hangsúlyozása, hogy az újjászületett, megtért ember nem egyezhet ki saját bűnnel szennyezett természetével. Folyamatosan szükség van arra, hogy Isten akaratát tekintsük mércének, s Őt szemlélve az Ő képmására változzunk el – többek között abban, ahogyan magunk és mások bűneihez viszonyulunk: gyűlöljük magát a bűnt, mert megismertük és szeretjük azt az Istent, akiben nincsen bűn, miközben ugyancsak szeretjük és menteni igyekszünk a bűnöst, ahogyan Isten is menteni szeretne bennünket.

5 Milyen, az „utolsó időre” jellemző veszélyre figyelmeztet az apostol? Hogyan jelentkezik ez a mi korunkban?

1Jn 2,18 • „Fiacskáim, itt az utolsó óra; és amint hallottátok, hogy az antikrisztus eljő, így most sok antikrisztus támadt, ahonnan tudjuk, hogy itt az utolsó óra.”

1Jn 4,1 • „Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy Istentől vannak-e, mert sok hamis próféta jött be a világba.”

.....

.....

Az I. század második felében egyre többen léptek fel Krisztus nevében, miközben tanításuk élesen ellenkezett a Megváltó által képviselt üzenettel. Nem kívánták meg a bűnnel való teljes szakítást, és nem hangsúlyozták eléggé, hogy a valódi élet-szentség a Krisztusban való személyes hit és az abból következő, Isten parancsolatai iránti engedelmesség függvénye. Sokan próbálták konkrét tévtanítókkal azonosítani János ellenfeleit. Ezek között felmerült Kerinthosz neve, aki azt tanította, hogy az ember Jézus elvált az isteni Krisztustól, és a kereszten már csak az előbbi szenvedett, az utóbbi visszatért a mennybe. Szóba került még a doketisták gnosztikus irányzata is, amely tagadta Krisztus testtelét, arra hivatkozva, hogy egy szellemi lény nem ölthet gonoszságtól áthatott, földi testet.*

János minden bizonnyal ismerte e tévtanítók nézeteit, de nem állíthatjuk egyértelműen, hogy levelében konkrétan velük vitatkozik. Több szerző rámutat, hogy például Kerinthosz taní-

* A szóba jöhető tévtanítókról bővebben lásd: Carson, D. A.–Moo, J. Douglas: *Bevezetés az Újszövetségbe*. Ford. Greizer Miklós. Keresztény Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2007, 663–667. o.

tására nem találunk utalást a levélben.* Az viszont biztosra vehető, hogy a tévtanítások sokakat összezavartak, valószínűleg már történtek is szakadások, vagy felmerült a veszélyük. Éppen ezért határozott fellépésre volt szükség, hogy az apostol leleplezze a hamis tanításokat, és rámutasson a követendő igazságra.

„Miközben múltak az évek, és a hívők száma gyarapodott, János annál nagyobb hűséggel és buzgalommal munkálkodott testvéreiért. Akkortájt igen sok veszély fenyegette a gyülekezetet. Mindenütt sátáni csalások burjánzottak. Félrevezetés és hazugság által a gonosz hírnökei ellenállást szítottak Krisztus tanai ellen; ennek következtében viszály és eretnokség ütötte fel a fejét a gyülekezetben. Egyesek azt állították, hogy a szeretet felold az Isten törvénye iránti engedelmesség alól. Mások viszont a zsidó hagyományok és ceremóniák betartását tartották szükségesnek; a törvény iránti engedelmességet – a Krisztus vérében való hit nélkül is – elégségesnek tartották az üdvösséghez. Többen úgy vélték, hogy Jézus jó ember volt ugyan, de tagadták istenségét. Mások hűségesnek tartván magukat, a valóságban hazugok voltak, mert életmódjukkal megtagadták Krisztust és evangéliumát. A törvény semmibevétele által eretnokséget hoztak be az egyházba. Így jutottak sokan a hitetlenség útvesztőjébe. János mélységes szomorúsággal figyelte, hogyan szívárognak be a pusztító tévtanok a gyülekezetbe. Felismerve a veszélyt, gyors és határozott fellépéssel igyekezett szembeszállni e visszásságokkal. János levelei a szeretet lelkületét árasztják. Úgy tűnik, mintha írás közben a tollat szeretetbe mártotta volna. Ha azonban hitetőkkel találkozott, akik azt állították, hogy tiszta életet élnek, ugyanakkor semmibe vették a törvényt, nem mulasztotta el, hogy figyelmeztesse őket a szörnyű öncsalás következményeire.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, A hű tanúbizonyság c. feje.)

Az utolsó időkben is nagy veszélyt jelent az a törekvés, amely megpróbálja elmosni a bűn és az igazság közötti egyér-

* Bővebben lásd: Carson–Moo, i. m., 665. o.

telmü határvonalat. Ha Sátán valakit nem tud nyilvánvalóan hamis tanítás által megigézni, arra készteni, hogy ne vegye túl komolyan a bűnt, ahogyan tette ezt oly sokszor az ószövetségi Izrael, majd később a Krisztus-követők esetében is. Ha ezt elérte, máris nyert ügye van, hiszen aki nem érzi magát bűnösnek, az a szabadulásra sem vágyakozik. Vágyakozik ugyanakkor olyan izgalmas tapasztalatra vagy tanításra, amely azzal kecsegtet, hogy kitölti szívében az Isten hiánya nyomán keletkezett ürességet. Ekkor kezdenek megjelenni a gyülekezetekben hamis eszmék, tévtanítások, és végül bekövetkezik a nyílt szakadás. Az apostol a bajok – a saját korában is előforduló szakadások – gyökerére tapintva hangsúlyozza, hogy az Istenben maradás feltétele nem más, mint hogy Isten bűngyűlölő jellemével szembesüljünk, továbbá magunkat Hozzá – nem pedig embertársainkhoz – mérve megmaradjunk a rólunk szóló kijelentései, bizonyoságtételei mellett, és igényeljük szabadítását. Istent megismerve és világosságának fényében saját állapotunkat elismerve óvhatjuk meg magunkat a tévtanítások ígézetétől.

6 Hogyan bátorít János a hitben való kitartásra? Mi a valódi bizalom gyümölcse?

1Jn 3,21–24 • „Szeretteim, ha a szívünk nem vádol minket, bizodalunk van Istenhez, és akármit kérjünk, megnyerjük tőle, mert megtartjuk az ő parancsolatait, és azokat cselekedjük, amik kedvesek előtte. Ez pedig az ő parancsolata, hogy higgyünk az ő fiának, Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, amint megparancsolta nekünk. És aki az ő parancsolatait megtartja, az benne marad, és Ő is abban; és abból ismerjük meg, hogy bennünk marad, abból a Lélekből, amelyet nekünk adott.”

Az apostol nem mulasztja el, hogy az önelégültségből fakadó önccsalás és a gyülekezetet fenyegető egyéb veszélyek leleplezése után megerősítse hallgatóiban a végső győzelem ígérését és reménységét. Kijelenti, hogy a Krisztusban való hit és a Szentlélek ajándékának elnyerése révén elérhető az az életszentség, melyet Krisztus is megvalósított, és beteljesedhet az ígérlet: „Aki győz, megadom annak, hogy az én királyiszékembe üljön velem, amint én is győztem, és ültem az én Atyámmal az ő királyiszékébe.” (Jel 3,21) János sehol sem állítja azt, hogy hallgatói büntelenek lennének, de azt igen, hogy Isten szeretete, a hit és az igazság iránti engedelmesség által elérhető a jellembeli tökéletesség. Aki kitart a hitből fakadó engedelmisségben, és elnyeri az Istentől eredő, valódi békességet, az bizodalommal tekinthet az ítélet és Jézus második eljövételének napja elé. Már ebben az életben megtapasztalhatja ugyanazt a közösséget, amelyben Jézus élt az Atyával, az örök életben pedig Krisztuséhoz hasonló dicsőségben részesülhet. Már most hirdetheti: Krisztusé vagyok, mert megmaradok az Ő beszédeiben.

„A megszentelődés: tökéletes szeretet, tökéletes engedelmisség, tökéletes alkalmazkodás Isten akaratához, vagy inkább összhang Isten akaratával. Az életszentség útja: az igazság iránti engedelmisség. Tisztítsuk meg lelküismeretünket az élettelen tettektől, külsőségektől, formáságoktól, hogy az élő Istennek szolgálhasson. Nem vagyunk még tökéletesek; azonban kiváltságunk, hogy megszabaduljunk énünk és a bűn béklyóitól, s a tökéletesség felé haladjunk. Nagy lehetőségek, magas és szent célok tárulnak elénk.” (Ellen G. White: Az apostolok története, Átalakult élet c. fej.)

*Az e heti adomány a Tárt Kapu Alapítványt támogatja.
– Mozgássérültek és más fogyatékkal élők nyári táboroztatására szánt adományok. A szervezők szívesen fogadnak önkéntes segítőköt is a táborokban.*

A Krisztussal szerzett élő tapasztalat, és bizonyágtétel a világosság Istenéről

(1JN 1,1–10)

¶ Milyen hiteles, személyes tapasztalatra hivatkozik János apostol a levele elején? Milyen egyezést mutat ez apostoltársai bizonyágtételével?

1Jn 1,1 • „Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit szemeinkkel láttunk, amit szemléltünk és kezeinkkel illettünk, az élet Igéjéről.”

2Pt 1,16–18 • „Nem ügyesen kigondolt mítoszokat követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét, hanem mint akik szemlélői voltunk nagyságának. Mert dicsőséget és tisztességet nyert az Atyától, amikor a fenséges dicsőség e szózata jutott hozzá: »Ez az én szeretett fiam, akiben gyönyörködöm.« Ezt az égből jövő hangot mi hallottuk, amikor vele együtt voltunk a szent hegyen.»*

* Pontosított fordítás. A Károlyi-fordítás tartalmi pontosítására mindenkor külön utalunk. Helyenként a bibliai igék szövegét a mai nyelvhasználathoz igazítottuk, e módosításokat külön nem jelezzük.

Gal 1,11–12 • „Tudtotokra adom pedig, testvéreim, hogy az az evangélium, amelyet hirdettem, nem ember szerint való, mert én sem embertől vettem – nem is tanítottak rá –, hanem Jézus Krisztus kinyilatkoztatása által.”

János apostol levele – evangéliumához hasonlóan – ünnepélyes bizonyoságtétellel kezdődik. A „kezdetől fogva” szókapcsolat itt nem annyira a teremtés kezdetére, hanem inkább a Jézusról mint Megváltóról való bizonyoságtetés kezdetére utal. Különösen annak fényében értelmezhetjük így, hogy az apostol ilyen értelemben használja a „kezdetől fogva” kifejezést 2,7-ben, 24-ben és 3,11-ben is. A Jézusról szóló eredeti, hiteles üzenetről van tehát szó, amelyet többek között János apostol mint Krisztus életének szemtanúja is közvetített. Ugyanakkor ez az üzenet az „élet Igéje”. A Károlyi-fordítású Bibliában nagybetűvel van írva ez a szó, ami azt sugallja, hogy Krisztus nevéként szerepel, csakúgy, mint Jn 1,1-ben, 1,14-ben és Jel 19,13-ban. Értelmezhető ugyanakkor úgy is, hogy az örök élet beszédéről szól János apostol, ami nem más, mint Krisztus kijelentése, a Róla szóló üzenet. Krisztus személye nem választható el beszédétől, ezért a legvalószínűbb, hogy János apostol egyaránt használja az Ige (gör. *logosz*) szót Krisztus nevéként, illetve a Róla szóló és az Ő tanításain alapuló beszéd megjelölésére. Mindenképpen úgy szólítja meg hallgatóságát, mint aki saját maga is szemtanúja volt Jézus életének, és testközelből hallhatta kijelentéseit, láthatta cselekedeteit.

Az *apostol* szó eredeti jelentése: „elküldött”. János és a többi apostol is Krisztus megbízásából hirdette az evangéliumot, de fontos meglátnunk, hogy nem pusztán egy üzenetet hirdettek, hanem annál sokkal többet. Azt a személyes tapasztalatot osztották meg hallgatóikkal, amelyet maguk szereztek a Krisztus-

sal való közösségben. E ténynek tudható be bizonyágtételük elevensége és fellépésük határozottsága. Péter kijelentése, hogy „nem ügyesen kigondolt mítoszokat” követve ismertették meg Jézus személyét hallgatóikkal, arra utalt, hogy a görög gondolkodók számos esetben kitalált, mitikus történetekkel szemléltették mondanivalójukat – ennek számos példáját láthatjuk például Platón dialógusaiban. Ennél még fontosabb, hogy a tömegek gondolkodását is mítoszok, igazságtartalmat nélkülöző téveszmék határozták meg. A pogány világ emberképű isteneket imádott, és erkölcsisége is hozzájuk hasonult. Az apostoli levelek tanúsítják, hogy sokakat még megtérésük után is befolyásolt ez az erkölcs, ezért további „nevelésre” volt szükségük (lásd például az I. Korinthusi levelet, vagy 1Thessz 4-et). Ma is számos mítosz forog közkézen. Ilyen például az evolucionista szemléleten alapuló, az erősebb fennmaradását hirdető társadalmi-gazdasági rend, az önmegvalósítás vagy a javak fogyasztásán alapuló boldogság mítosza. E mítoszok éppen most kezdenek megrendülni, ami előkészíti a terepet ahhoz, hogy a történelem végső hamis eszméje, az egész világra kiterjedő vallási-politikai szövetség és az ehhez társuló vallási türelmetlenség töltsse ki az űrt. Éppen ezért most van itt az ideje annak, hogy egy másik utat mutassunk fel a világnak – és hogy ezt meg tudjuk-e tenni, attól függ, mennyire vagyunk „szemlélői Krisztus nagyságának”.

Az apostolok által hirdetett igazságot a személyes tapasztalat hitelesítette – az, hogy első kézből hallhatták Krisztus kijelentéseit, láthatták tetteit, amelyek nyomán életük átformálódott. Velük kezdett igazán beteljesedni Ésaías próféta kijelentése: „*Minden fiaid az Úr tanítványai lesznek.*” (Ésa 54,13, vö. Jer 31,33–34; Jn 6,45)

Ma is a közvetlenül „Istentől tanítottság” adhat hitelt személyes bizonyágtévesünknek, nem pusztán bizonyos igazságok ismerete. Látszólag hátrányban vagyunk az apostolokkal szemben, hiszen úgy tűnik, nem tudunk olyan közvetlen értelemben Jézustól tanulni, ahogyan ez nekik megadatott. Emlékezzünk

azonban az ígéretre, amelyet Jézus tett a tanítványainak: „*De amikor eljő amaz, az igazság Lelke, élvezérel titeket minden igazságra.*” (Jn 16,13) Emlékezhetünk arra is, hogy a tanítványok még a Jézussal való személyes közösségben is oly nehezen fogadták be tanításait, és oly kevéssé értették meg az üzenetet, amelyet rájuk kívánt bízni. Őket is a Szentlélek meggyőző bizonyoságtétele vezette rá – részben utólag, már Krisztus feltámadása után – arra, hogy megértsék Jézus kijelentéseit és cselekedeteit. A Szentlélek által értették meg mélyebben az Írásokat. Ugyanez volt érvényes azokra, akik az apostolok bizonyoságtételét követve hittek – sokan közülük nem látták Jézust, mégis valóságos kapcsolatba kerülhettek vele a Szentlélek által.

Ez a meggyőző bizonyoságtétel ma is, számunkra is teljes egészében rendelkezésre áll. Az Ige figyelmes olvasása során maga a Szentlélek szól hozzánk, és mélyíti el a Jézus által tett, illetve Jézusra vonatkozó kijelentéseket. Ha emberek közvetítésével halljuk is a bibliai tanítást, üzenete igazi meggyőződéssé akkor válik, ha rajta keresztül magával Istennel kerülünk kapcsolatba, ez pedig egyenes arányban áll azzal az idővel, amit személyes kutatására fordítunk. Bátorítson minket Péter apostol ígérete, hogy a „*prófétai beszéd*” – Isten prófétáknak adott és lejegyzett kijelentése, maga a teljes Biblia – tanulmányozása, valamint a belőle megismert gyakorlati engedelmesség révén „*hajnalcsillag kel fel szívünkben*” (2Pt 1,19), azaz maga Krisztus ábrázolódik ki gondolatainkban és életünkben, s ennek nyomán képesek leszünk Őt hitelesen bemutatni a világnak.

2 Hogyan nevezi az apostol következetesen Jézust? Mi ennek a jelentősége?

1Jn 1,2 • „Az élet Igéjéről [szólunk]. És az élet megjelent, és láttuk, s bizonyoságot teszünk és hirdetjük nektek az örök életet, mely az Atyánál van, és megjelent nekünk.”

Jn 1,1–4, vö. 1Jn 1,1 • „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige... Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett. Benne volt az élet, és az élet volt az emberek világossága.”

Jn 1,14 • „Az Ige testté lett, és lakozott közöttünk, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, aki teljes volt kegyelemmel és igazsággal.”

A görög *logosz* szó csak János írásaiban jelenik meg Jézus nevéként (Jn 1,1; Jn 1,14; 1Jn 1,1). A szó jelentéstartalma rendkívül gazdag, többek között a következőket foglalja magában: „szó-lás, beszéd, szóbeli közlés, tanítás, parancs, kinyilatkoztatás”. János elsősorban azért nevezi így – mintegy a „kijelentés, kinyilatkoztatás” fogalmát megszemélyesítve – Jézust, mert az Ő személyében teljesedett be minden korábban adott isteni kijelentés, és szavai révén maga a teremtő, életet adó és megújító isteni beszéd vált hallhatóvá. Jézus mintegy a maga személyében mutatta be az isteni kijelentések igazságát, ezért valóban méltán nevezhető Igének. Az apostolok, amikor Jézusról beszéltek, ugyanezeket a beteljesedett kijelentéseket közvetítették saját szavaik és életük által. Ezt teszik azonban a mindenkori tanítványok is, amennyiben szintén magától Jézustól tanulnak.

Szintén János evangéliumára és leveleire jellemző, hogy az *Ige* szó mellé társítja az „élet” fogalmát is. Jézus maga az élet forrása, nemcsak azért, mert Ő a Teremtő, hanem azért is, mert személyes jelenléte elevenítheti meg a lelkünket, támaszthat fel minket a halálból. Az *Ige* és az *élet* szavak együttesen azt fejezik ki, hogy az élet forrása az a személy, aki szavaival és cselekedeteivel kijelenti az Atyát. A szó valódi értelmében vett életünk annyiban van, amennyiben Jézus életéből részesülünk. Ezt az életet viszont a Szentlélek közvetíti, akiről Jézus ezt

mondta: „Az *enyémből vesz.*” (Jn 16,14) A Lélek Jézus beszédein, illetve az apostolok róla szóló bizonyoságtételén keresztül tud megszólítani bennünket: „*A beszédek, melyeket szólok nektek, Lélek és élet.*” (Jn 6,63) Működése tehát elválaszthatatlan az Igében megörökített kijelentésektől: vezetése nem tőlük függetlenül, hanem rajtuk keresztül valósul meg.

A fő kérdés a fentiek nyomán az, hogy vajon az „élet Igéjét” jelenti-e Jézus személye számunkra is, és olyan szintű kapcsolatra jutunk-e vele, hogy élete a mi életünké váljék. Jézus ezt mondta: „*Aki ismeri az én beszédeimet, és megtartja őket, az szeret engem; aki pedig szeret engem, azt szereti az én Atyám, én is szeretem őt, és kijelentem magam neki.*” (Jn 14,21) A „kijelentem magam neki” így is fordítható: „nyilvánvalóvá leszek benne”. Az élet Igéje tehát nemcsak külsőleg, Jézus földi megjelenésekor lett kijelentve, hanem újra és újra, mindazokban, akik engedik, hogy Jézus megelevenítő beszédei hassanak rájuk, és ennek nyomán valódi személyes, bizalmi kapcsolatba kerüljenek vele. Ez történik, ha imádkozva, Isten akaratát kutatva tanulmányozzuk az Írásokat, és ha Jézus beszédei, ígéretei nyomán fenntartás nélküli bizalommal fordulunk az Atyához.

3 Milyen indíték vezérelte az apostolt levelének megírásában? Hogyan utal ez a keresztény bizonyoságtézés mindenkorai céljára?

1Jn 1,3–4 • „Amit hallottunk és láttunk, nektek is hirdetjük, hogy nektek is közösségetek legyen velünk, mi pedig az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben. Ezeket pedig azért írjuk nektek, hogy örömeitek teljes legyen.”*

* Pontosított fordítás.

Jn 15,11 • „Ezeket beszéltem néktek, hogy megmaradjon bennetek az én örömem, és a ti örömetek beteljék.”

Jn 3,29 • „Akinek menyasszonya van, vőlegény az; a vőlegény barátja pedig, aki ott áll és hallgatja őt, örömmel örvendezik a vőlegény szavának. Ez az én örömem immár betelt.”

Rm 1,11–12 • „Mert kívánlak titeket látni, hogy valami lelki ajándékot adjak nektek, hogy megerősödjete, hogy egymás hite, a tiétek meg az enyém által közösen megvigasztalódjunk.”*

.....

.....

Mielőtt levelének tárgyára térne, János személyes közösségre hívja hallgatóit Krisztussal, aki által az Atyához is személyesen járulhatnak (vö. Jézus kijelentésével Jn 14,6-ban). Bizonyoságtévése egyben meghívás is, azonban hogy valóban az legyen, előzőleg valóságos tapasztalattá kell válnia a személyes közösségnek. Ezért ismétli meg az apostol is: „amit hallottunk és láttunk”. Nem hívhatunk senkit olyan valakihez, akit nem ismerünk. Fellépésünk, szavaink határozottsága vagy határozatlansága mindenképpen elárulja, hogy az ismeretség valódi-e. Ha valódi, akkor ez meglátszik abban is, hogy örömünket leljük a meghívás közvetítésében. Az örömhír átadása valójában az Istentől kapott öröm megosztása azokkal, akikhez szólunk.

Ugyanakkor önmagában az öröm sem elegendő bizonyosság, mert nem feltétlenül a Megváltóra való személyes rátalálásból fakadó békességen alapul. Kiválthatja pusztá érzelmi túlfűtöttség vagy manipuláció is: ekkor eltűnik, ha megszűnik a ki-

* Pontosított fordítás.

váltó hatás. Ha az öröm nem valódi, akkor inkább harsány, túl-hajtott, ideig-óráig tartó lelkesültség, mintsem nyugodt, tartós derű. Ha azonban valaki Jézus saját kijelentéseinek befogadása, az Üdvözítő személyes megismerése nyomán hív másokat a vele való közösségbe, akkor ezt mindenképpen lelkesen, örömmel fogja tenni, és ennek az örömnek az alapja, hogy maga is békességet és örömet tapasztalt meg Jézus személyes befogadása és követése nyomán. Természetesen az öröm is különbözőképpen nyilvánulhat meg az egyéni alkattól függően, óvakodnunk kell attól, hogy erre valamiféle „receptet” írjunk elő. Az öröm és békesség meglétét vagy hiányát azonban szinte minden esetben érzékelni lehet.

Természetesen nem csak akkor adjuk át a szabadítás miatti örömünket, amikor közvetlenül Istentől beszélünk. Az öröm elkerülhetetlenül meglátszik akkor is, amikor a mindennapjainkban érintkezünk másokkal. Meglátszik továbbá a gyülekezeti magatartásunkon is. Ennek alapján gondolkodjunk el: vajon a fásult, mintegy kötelességszerűen elmondott nyilvános imádságok, vagy a panaszkodással terhelt gyülekezeti légkör nem arról tanúskodnak-e, hogy a valódi öröm hiányzik az életünkből?

4 Hol fenyegethet minket az önbecsapás veszélye Istennel való kapcsolatunkban? Milyen ígéret vonatkozik ránk, ha ezt a veszélyt elkerüljük?

1Jn 1,5–7 • „Ez pedig az az üzenet, amit tőle hallottunk, és nektek hirdetünk: hogy Isten világosság, és nincs benne semmi sötétség. Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és a sötétségben járunk, hazudunk, és nem az igazságot cselekedjük. Ha azonban a világosságban járunk, amint ő is a világosságban van, közösségünk van egymással, és Fiának, Jézus Krisztusnak vére megtisztít minket minden bűntől.”

Jak 1,22–25, vö. Ezék 33,32 • „Az igének megtartói legyetek, és ne csak hallgatói, megcsalván magatokat. Mert ha valaki hallgatója az igének, és nem megtartója, az ilyen hasonló az olyan emberhez, aki tükörben nézi az ő természet szerinti ábrázatát: mert megnézte magát, és elment, és azonnal elfelejtette, milyen volt. De aki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe, és megmarad amellettt úgy, hogy nem feledékeny hallgatója, sőt tevékeny megvalósítója, az boldog lesz az ő cselekedetében.”

Eféz 4,8–11 • „Régen sötétség voltatok, most pedig világosság az Úrban: mint világosság fiai, úgy járjatok... meggondolva, mi legyen kedves az Úrnak. És ne legyen közösségetek a sötétség gyümölcstelen cselekedeteivel, hanem inkább meg is feddjétek őket.”

Jel 7,14–15 • „Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból, és megmosták ruháikat, és megfehéřítették ruháikat a Bárány vérében. Ezért vannak Isten trónja előtt, és szolgálhatnak neki éjjel és nappal az ő templomában; és aki a trónon ül, kiterjeszti sátorát felettük.”

.....
.....

János apostol levele tulajdonképpen tárgyra térve először figyelmeztető üzeneteket fogalmaz meg olvasói számára. Miért van ezekre szükség? Istenről nem lehet anélkül beszélni, hogy ne tudatosítanánk magunkban büngyűlölő jellemét. Látni fogjuk, hogy az apostol levelének elsődleges témája a szeretet, de szeretetről sem lehet hitelesen szólni anélkül, hogy először ne foglalkoznánk annak ellentétével, a bűnnel. A Biblia egyértelműen kijelenti, hogy Isten nem lakozhatik együtt megtűrt, tudatos bűnnel, ezért ezt mindenkor figyelembe kell vennünk, ha Hozzá közeledünk. Természetesen Isten kész minket bűnös voltunkban is magához fogadni, azonban hogy ez megtörtén-

hessék, fel kell adnunk gyakori öngazolásainkat, „kibúvóinkat” is. Ezek éppen abban akadályoznak meg minket, hogy valóban Istenhez járulhassunk. Azaz nem közeledhetünk egyszerre Istenhez és tapadhatunk valamely felismert bűnhöz, mert előbb-utóbb választanunk kell, hogy ki, illetve mi a fontosabb számunkra. Sokan nem azért nem tudnak megváltozni, mert ne szeretnék a világosságot, hanem mert életük bizonyos területén „inkább szeretik a sötétséget” (Jn 3,19), azaz cselekedeteiket továbbra is jól megszokott beidegződéseik, kívánságaik, indulataik irányítják, vagyis a „saját akaratak”.

János a „magunk akarata – Isten akarata” összebékíthetetlenségét evangéliumában és leveleiben is következetesen a világosság-sötétség ellentéppárral szemlélteti. Ez egyszerűségében is nagyon kifejező. Az isteni világosságot éppen azért nyertük, hogy felszínre hozza és leleplezze bennünk a bűnt, és meglásuk: Isten jellemével semmilyen formában nem fér össze a gonoszság cselekvése. Ez az alapja a gyógyulásunknak, hiszen csakis a felismert bűnökből igényelhetjük a szabadulást, a megváltás tehát ott kezdődik, hogy Isten azonosítja életünkben a bűnt. Ehhez viszont az kell, hogy folyamatosan érintkezzünk a ránk áradó világossággal, és ne rejtőzzünk el tőle akkor sem, ha ennek fényében meglátjuk sokszor titkolt, dédelgetett vagy mentegetett bűneink visszataszító voltát is.

Ahol a nap világít, ott nem lehet sötétség, csak ha eltakarjuk a szemünket, vagy elrejtőzünk a világosság forrásától. Az emberi természet hajlamos arra, hogy Isten kijelentéseit „okoskodásokkal” (Rm 1,21; 2Kor 10,5) némítsa el, mintegy megmagyarázva, hogy a hallott beszéd miért éppen rá nem vonatkozik. Hajlamos továbbá a világossággal szembesülve úgy tenni, mint-ha valaki behúzná a sötétítőfüggönyt, amikor sütni kezd a nap, és csak időnként húzná félre, hogy kipillantson, s nyugtatgassa magát: még nincs este. „*És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt.*” (Jn 1,5) Az önbecsapáshoz nem annyira a durva bűnökhöz való ragaszkodás vezet, hanem az, ha

csak ideig-óráig akarunk Isten akarata szerint járni. Erre figyelmeztette Jézus a farizeusokat és az írástudókat is: „[Keresztelő János] égő és fénylő lámpás volt, ti pedig csak ideig-óráig akartatok örvendezni az ő világosságában.” (Jn 5,35) Ha szokásszerűen egy „elsötétített szobában” járunk-kelünk, ha cselekedeteinket a régi énünk határozza meg, akkor annak ellenére „sötétségben járunk”, hogy tudjuk: odakinn süt a nap. Csak akkor járunk világosságban, ha folyamatosan a napfényen tartózkodunk.

Ahogy a sötétségből kilépve nehéz hozzászoktatnunk szemünket a vakító fényhez, ugyanúgy nem tudjuk azonnal levetkőzni az önzésünket sem, amikor egyértelműen szembesülünk Isten akaratával. Az éjszakát sem követi azonnal a nappal, hanem fokozatosan támad fel a teljes világosság. Ezért mondja Salamon: „Az igazak ösvénye olyan, mint a hajnal világossága, mely minél tovább halad, annál világosabb lesz, a teljes délig.” (Péld 4,18) Saját akaratunkat csak lépésenként tudjuk Isten akaratához szabni. Ő ezt jól tudja, ezért mindig csupán közvetlenül a lábunk előtt világítja meg az ösvényt. Ha minden lépésnél megvizsgáljuk, „mi legyen kedves az Úrnak”, azt fogjuk találni, hogy egyre könnyebb az engedelmség, gondolkodásunk tisztul, és egyre szívesebben hagyatkozunk Istenre önmagunk helyett – így lesz egyre nagyobbá bennünk a világosság, és egyre mélyebbé az Istennel való, örömet eredményező közösség. Minden egyes engedetlenség ugyanakkor megnehezíti ezt a folyamatot, mert ha ki is lépünk a sötétségből, újra és újra hozzá kell szoktatnunk szemünket a világossághoz, ami igen nehézkessé – olykor szinte lehetetlenné – teszi az előrehaladást.

5 Milyen másik területen fenyegethet bennünket az önecsálás veszélye?

1Jn 1,8.10 • „Ha azt mondjuk, hogy nincs bennünk bűn, magunkat csaljuk meg, és igazság nincs bennünk... Ha

azt mondjuk, hogy nem vétkeztünk, hazuggá tesszük őt, és az ő igéje nincsen bennünk.”

Péld 20,9 • „Ki mondhatná azt: megtisztítottam szívemet, tiszta vagyok az én bűnömtől?”

Préd 7,20 • „Mert nincs egy igaz ember is, aki jót cselekednék, és ne vétkeznék.”

Rm 7,18/a • „Mert tudom, hogy nem lakik bennem, azaz a testemben jó.”

.....

.....

Ha el is ismerjük, hogy általában bűnösök vagyunk, nem feltétlenül érezzük mindenkor, hogy Isten nélkül semmi jót sem cselekedhetünk. Könnyen megragadhatunk egy olyan állapotban, amikor elhanyagoljuk a visszaemlékezést, elfeledkezünk Isten korábbi irgalmasságáról, így megfakul az iránta érzett hálánk. Ennek eredménye viszont az lesz, hogy könnyebben vesszük a bűnt, nem annyira látjuk visszataszítónak, és nem vágyakozunk arra, hogy Isten tisztítson meg tőle. Eközben továbbra is gyakoroljuk a vallás formaságait, mint a Jézus korabeli farizeusok, akikről Ő így nyilatkozott: *„A pohár és a tál külső részeit megtisztítjátok, de a belsőtök rakva ragadománynyal és gonoszsággal.”* (Lk 11,39) A személyes közösség és bűnfelismerés nélküli Isten-imádat az önbecsapás egyik leghatékonyabb formája, ezért Sátán szívesen él ezzel az eszközzel.

A bűn sosem általános, hanem konkrét dolog, ezért Isten is konkrét bűnöket kíván azonosítani az életünkben. Ezt azonban csak akkor tudja megtenni, ha tudatosítjuk, hogy nélküle nem láthatjuk tisztán saját állapotunkat. Az edényhasonlatnál maradvá: ha hozzászoktunk például egy mosatlan, vízkölepedékes pohár látványához, csak akkor látjuk meg igazán, milyen szennyes, ha mellé állítunk egy teljesen tisztát. A bűn felismerésének képessége szoros összefüggésben van azzal, hogy

mennyire keressük Isten akaratát, ezért az apostol sem véletlenül említi egymás után a két dolgot. Isten jellemét szemlélve, saját állapotunkat a tökéletes mintával összevetve tudjuk csak azonosítani jellemünk tökéletlenségeit. Ha ezt elhanyagoljuk, akkor könnyen elmosódik az igazság és a hamisság közötti határ. Hajlamosak lehetünk arra, hogy egyfajta „örömelv” alapján az érzelmeinket tegyük meg a jó vagy a rossz mércéjének (ami jó érzéseket okoz, az jó, ami nem, az rossz), vagy hogy mentegessük, igazoljuk magunkat, ha Isten Lelke rá is mutat valamely titkos bűnünkre vagy jellemhibánkra.

6 Mit jelent a szó teljes értelmében „megvallani” bűneinket? Mi lesz ennek az eredménye?

1Jn 1,9 • „Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket, és megtisztítson minket minden hamisságtól.”

Zsolt 32,5 • „Vétkemet bevallottam neked, bűnömet el nem fedeztem. Azt mondtam: Bevallom hamisságomat az Úrnak – és te elvetted rólam bűneim terhét.”

Péld 28,13 • „Aki elfedezi vétkeit, nem lesz jó dolga; aki pedig megvallja és elhagyja, irgalmasságot nyer.”

.....

.....

Amilyen határozott szavakkal szól az apostol az önbecsapás következményeiről, oly ünnepélyes a helyes, célravezető magatartásra bátorító ígéret. A bűn felismerése, megvallása és az elhagyása melletti döntés után tapasztalhatjuk meg igazán az isteni megbocsátó szeretetet. A gond sokszor ott van, hogy a bűn tényszerű megvallását követően sem mindig jutunk el oda, hogy elhatározzuk: többé nem tesszük azt, amit megvallot-

tunk. Ha nem támad fel a megvallott vétkekkel szembeni gyűlölet a szívünkben, ez annak a jele, hogy nem időztünk eleget Isten jelenlétében ahhoz, hogy kellőképpen szembeforduljunk az adott bűnnel.

A természetünk még a megvallás után is kívánja a bűn „ideig-óráig való gyönyörűségét”, annak ellenére, hogy lélekben már szembefordultunk ezzel. Semmi baj: menjünk vissza újra, és kérjük az Urat, hogy vegye el tőlünk a bűn kívánását is, láttassa meg azt a maga teljes utálatosságában, továbbá mutasson rá arra, miért hajlik ösztönös természetünk még mindig a bűn cselekvése felé, miután elménkkel már szakítottunk vele. Isten Lelke be tud világítani a lelkünkbe, és felismerteti velünk azokat a kényszerpályákat, rossz beidegződéseket, amelyek miatt még mindig vonzóznak érezzük a bűn cselekvését. Ezt azonban csakis akkor képes megtenni, ha nem elégszünk meg félmegoldásokkal, és egészen addig időzünk Isten jelenlétében, amíg teljességre nem juttatja bennünk a belső szembefordulást az egyes bűnökkel. Ha ez megtörtént, akkor megláthatjuk: milyen valóságos volt a bűnhöz tapadásunk miatti gyötrellem, olyan valóságos lesz a felszabadultság is, amikor Isten végre elveszi az ismételt vétkezések miatti büntudat terhét. A szabadulás sorozatos megtapasztalása ugyanakkor egyre mélyíti Isten iránti szeretetünket, és egyre könnyebben visszük elé a még le nem tett bűneinket, hogy azokat is Ő vegye el.

*Az e heti adomány a szociális osztályt támogatja.
– A közösség szociális osztálya a rászorulókat anyagi
vagy természetbeni támogatásban részesíti a szükségleteknek
megfelelően és a lehetőségekhez mérten.*

A parancsolatok megtartása mint a Krisztussal való közösség alapja

(1JN 2,1–11)

¶ Mi jelent folyamatos bátorítást, amikor a bűneinkkel szembesülünk?

1Jn 2,1–2 • „Gyermekeim, ezeket azért írom, hogy ne vétkezzetek. És ha valaki vétkezik, van közbenjárónk Istennél, az igaz Jézus Krisztus. Ő pedig engesztelő áldozat a mi vétkeinkért, de nemcsak a mieinkért, hanem az egész világért is.”

Zsid 4,14–16 • „Mivel nagy főpapunk van, aki áthatolt az egeken – Jézus, Isten Fia –, ragaszkodjunk hitvallásunkhoz. Mert nem oly főpapunk van, aki ne tudna megindulni gyarlóságainkon, hanem aki kísértést szenvedett mindenben, hozzánk hasonlóan, de nem vétkezett. Járuljunk azért bizalommal a kegyelem trónjához, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, kellő időben való segítségül.”*

Zsid 2,18 • „Mert amennyiben szenvedett, amikor maga is megkísértetett, segíthet azokon, akik megkísértetnek.”

* Pontosított fordítás.

A 2. fejezet 1. verse részben még a korábbi témához, a bűn problémájához kapcsolódik, ugyanakkor egy új gondolatmenet kezdetét is jelzi. A cél az, hogy „ne vétkezzünk”, de amint láttuk, ezt önmagunktól nem tudjuk megtenni, sőt még a bűn gyűlöletére sem vagyunk automatikusan, saját erőnkéből képesek. De szenvedünk a bűntudat következményeitől, illetve ismételt visszaeséseinktől. Az apostol tisztában van az ember állapotával, éppen ezért a tökéletes Segítőre irányítja a figyelmet. A magyarban „közbenjáró”-nak fordított szó a „paraklétosz”, amelynek igen gazdag jelentéstartalma van. Az ige, amelyből képezték, jelenthet kérelést, közbenjárást, vigasztalást is (utóbbi értelemben a Szentlélek jelzőjeként is gyakran előfordul). Nagyon alkalmas tehát Jézus mennyei szolgálatának jellemzésére, amely éppen a megerősítés és vigasztalás eszköze.

Valóban „nem lakik bennünk, azaz a testünkben jó” (vö. Rm 7,18), de ráhagyatkozhatunk Krisztusra, aki eleséseink ellenére is – mintegy ügyünkkel teljesen azonosulni tudó ügyvédként – „hordozza ügyünket” az Atya előtt. Egyben Ő maga az a „vért” is, amely megvéd minket a bűntől. János apostol tulajdonképpen azt jelenti ki: ha Jézus áldozata elégséges volt, hogy a teljes világ bűneiért engesztelést szerezzen, akkor minden egyes hívő életében is képes elérni ugyanezt. A helyettes áldozat és az azt követő közbenjárás is bizonyítja, hogy Jézus teljesen „odaszentelte magát” (Jn 17,19–21) értünk. Ugyanezt a küzdelmet kellett megvívnia Neki is a bűnre hajló természetel, amit nekünk, ezért ismeri a küzdelem minden buktatóját és nehézségét, s képes arra, hogy átsegítsen ezeken. Sőt, amint Péter „kikéretése” kapcsán tett kijelentése (Lk 22,31–32) mutatja, már előre imádkozik azért, hogy meg tudjunk állni a próbákban, és ne bukjunk el. Az egyetlen feltétel, hogy folyama-

tosan igényeljük a közbenjárást, és teljes bizalommal helyezzük ügyünket Krisztus kezébe, hiszen akaratumk ellenére semmit sem tud tenni értünk.

„[Jézus Krisztus] imádkozik az Atyánál, hogy ne fogyatkozzék meg bennünk a hit, s legyen erőnk nemet mondani a bűnnek. És mikor azt látja, hogy hit és erő híján a csatát elveszítjük, nem mond le rólunk. Már is azon munkálkodik, hogy »idővel megtérjünk«, s ha ugyan a csatát el is veszítettük, személyes háborúnk a mi javunkra dőljön el.” (Csabai Tamás: *A jó illattétel oltára*. In Milian L. Andraesen *Az ószövetségi szentély és az evangélium*. Aeternitas, 2004, 324–326. o.)

A fentiekből is látható, hogy a bűn feletti győzelem sikeressége vagy sikertelensége azon múlik, milyen a kapcsolatunk Krisztussal, ezért az apostol ezzel folytatja a gondolatmenetet.

2 **Hogyan függ össze a parancsolatok megtartása és Krisztus ismerete? Milyen újabb öncsalásnak próbál gátat vetni az apostol?**

1Jn 2,3–4 • „És ebből tudjuk, hogy megismertük őt, ha az ő parancsolatait megtartjuk. Ha valaki azt mondja: Ismerem őt, de az ő parancsolatait nem tartja meg, hazug az, és nincs benne igazság.”

Jn 14,21 • „Aki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; aki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám, én is szeretem őt, és kijelentem magamat neki.”

Rm 3,31 • „A törvényt tehát hiábavalóvá tesszük-e hit által? Távol legyen! Sőt inkább a törvényt megerősítjük.”

.....
.....

Nem véletlenül teszi az apostol az első helyre a parancsolatok megtartását. Istennel való kapcsolatunk, iránta tanúsított hűségünk elsődleges fokmérője az, hogy mennyire vesszük komolyan akarátát, és rendeljük alá magunkat neki. Az apostol ugyanakkor nem arról beszél, hogy a parancsolatok önmagukban képesek valóságos megszentelődést munkálni. Ha komolyan vesszük, hogy a „törvény erőtlén a test [bűnre hajló természetünk] miatt” (Rm 8,3), akkor erre nem gondolhatunk. A görögben szereplő *téreo* ige jelentése ezt is magában foglalja: „figyelmesen követ valakit/valamit, pontosan betart, megőríz”. A „megtartás” tehát „odafigyelést” jelent, továbbá azt, hogy többé nem saját ösztönös kívánságaink szolgálnak a cselekedeteink mércéjéül, hanem Isten kinyilatkoztatott akarata.

A parancsolatok hasonló fegyelmező szerepet töltenek be, mint a közlekedésben a KRESZ: nem általa tanulunk meg jól vezetni, de előírásai megfogalmazzák a közlekedés általános szabályait, melyeket betartva nem okozunk kárt sem magunknak, sem másoknak. Például akkor sem hágjuk át a jelzőtáblák által előírt magatartást, ha nagyon sietünk, és elemi erővel vagyunk 170-es sebességre kapcsolni a megengedett maximum 130 km/h helyett, vagy a leállósávban előzni. A parancsolatok is meghatározzák azt a keretet, amelyben megigazulásunk végbemegy, és kijelölik az utat, mely a végcélhoz vezet. Ha nem térünk le erről az útról, bármennyire csábítóknak tűnnék is ez a természetünk számára, akkor az úton maradva megtapasztalhatjuk Isten vezetését. Ha viszont letérünk, akkor nem tud folyamatosan vezetni, mert ezzel a bűnben erősítene meg minket. Ilyenkor legfeljebb csak akadályokat állíthat, illetve támaszthat, mint például Bálám esetében az angyalt, Jónás esetében a vihart, vagy Izrael hitetlensége esetén a különböző idegen népeket. Ez azonban nem a lelki nagykorúsághoz méltó nevelés, az Ószövetség lapjairól is kiderül, hogy Isten nem szívesen él vele. Hosszú távon csakis az Istennek bizalmat szavazó magatartás fejleszti gondolkodásunkat és jellemünket. Ha

ez nincs meg, akkor azt tanúsítjuk, hogy csak felületes fogalmaink vannak Istenről, valódi akaratát nem ismerjük, tehát ténylegesen Őt magát sem.

„Isten azért adta nekünk szent parancsolatait, mert szereti az emberiséget. Azért nyilatkoztatja ki az igazi élet elveit, hogy megvédjen bennünket a törvényszegés következményeitől. A törvény Isten gondolatainak kifejezése, és amikor Krisztust elfogadjuk, akkor a mi gondolatainkká lesznek. Természetünk vágyai és hajlamai fölé emel bennünket, a kísértések fölé, amelyek a bűnhöz vezetnek. Isten azt szeretné, ha boldogok lennénk, és nekünk adta a törvény előírásait, hogy örömmel lelhessük az engedelmességben... Amikor Isten kijelentette a törvényt a Sínai-hegyen, megismertette jelleme szentségét az emberekkel, hogy ennek ellentétéként meglássák bűnösségüket. A törvény azért adatott, hogy meggyőzze az embert a bűnről, és nyilvánvalóvá tegye: Megváltóra van szükségünk. Ez akkor valósulhat meg, ha a törvény elveit a Szentlélek a szívbe plántálja. Ezt a munkát végzi ma is. Jézus életében a törvény elvei világossá váltak, s amikor Isten Szentlelke érinti a szívet, akkor Krisztus világossága megismerteti az emberekkel, hogy szükségük van a Megváltó vérére és igazzá tevő, szent életére. A törvény ma is Krisztushoz vezető eszköz, hogy megigazulhassunk hit által.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, A hegyi beszéd c. feje)

3 Milyen látható jele van annak, hogy „Istenben vagyunk”?

1Jn 2,5–6 • „Aki pedig megtartja az ő parancsolatait, abban valóban teljessé lett Isten szeretete. Erről tudjuk meg, hogy őbenne vagyunk: aki azt mondja, hogy őbenne marad, annak úgy kell járnia, amint ő járt.”

Mt 7,24–25 • „Valaki azért hallja tőlem a beszédeket, és megcselekszi őket, hasonlítom azt a bölcs emberhez, aki kősziklára építette a házát. És ömlött az eső, eljött az ár-

víz, fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba, de nem dőlt össze, mert a kősziklára épült.”

Jn 15,4–5.7 • „Maradjatok bennem, és én is bennetek. Milyenképpen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, csak ha a szőlőtőkén marad: akképpen ti sem, csak ha bennem maradtok. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, én pedig benne, az sok gyümölcsöt terem: mert nélkülem semmit sem cselekedhettek... Ha bennem maradtok, és az én beszédeim bennetek maradnak, kérjétek, amit csak akartok, és meglesz nektek.”

.....

.....

A következő versben az apostol még egygel tovább lép, és már nem önmagában a parancsolatok megtartásáról, hanem egy „kiváltképpen való útról” beszél. A parancsolatok kijelölik a csapásvonalat, de ezt sem egyedül kell végigjárnunk, hiszen Krisztus már végigjárta előttünk. Nekünk csak követni kell Őt ugyanezen az úton, pontosabban: elfogadni személyes vezetését, amikor Lelke által tanácsolva kíván minket ugyanezen az úton végigvezetni. A Lélek Jézust képviseli mindenben (vö. Jn 16,13–15), ezért ha befogadjuk, olyan, mintha magát Jézust fogadnánk be. A Megváltó vezetését elfogadni viszont csak akkor tudjuk, ha teljesen megbízunk abban, hogy jó irányba vezet minket. Ezért is kezdődik a gondolatmenet az emlékeztetéssel Krisztus elfedező áldozatára és közbenjárására, hiszen e két tény mindennél sokatmondóbban hirdeti számunkra Isten szeretetét. Ha ezt folyamatosan szemléljük és befogadjuk, bizalmunk lesz Krisztusban, és nem fogjuk azt hinni, hogy rossz felé vezet bennünket, bármilyen nehéznek tűnjék is az út. A fegyelmetlen, önmaga kívánságait szívesen követő elme számára azonban csábítóbb a könnyebbnek tűnő út követése, miközben elfeledkezik róla, hogy ez a halálba vezet (vö. Péld 14,12).

Jézus szavai pontosan megvilágítják, mit jelent benne maradni. Nem valamiféle misztikus kapcsolatot, hanem azt, hogy „beszédei bennünk maradnak”, komolyan vesszük szavait. Szeretetét és jellemét szemlélve, majd akaratát megvizsgálva alakulhat ki az a bizalmi kapcsolat, amelynek révén már személyesen, vele szerzett konkrét tapasztalatok által is tud minket vezetni. Az evangélium lényege, hogy a Jézuséhoz hasonló engedelmességre juthatunk el. Az engedelmességre azonban nem vagyunk képesek önmagunktól, még akkor sem, ha már vágyakozunk követni Isten akaratát. Ezért maga Jézus siet a segítségünkre, és a Lélek elküldése révén éri el, hogy felismerjük szeretetét, bizalmunk felébredjen iránta, és végre kérni tudjuk tőle, hogy „engedelmesség Lelkével támogasson” minket. Személyes felelősségünk nem abban áll, mennyire engedelmeskedünk akaratának (amire önmagunktól képtelenek is vagyunk), hanem abban, hogy mennyire szemléljük szeretetteljes jellemét, és ennek nyomán milyen mély a bizalmunk, mennyire tudjuk kérni Lelkének támogatását, amelynek köszönhetően végül valóban tudunk engedelmeskedni.

„János nem tanította azt, hogy az üdvösséget engedelmesség által kiérdemelhetjük, de az engedelmesség a hit és szeretet gyümölcse... Ha Krisztusban maradunk, ha Isten szeretete lakozik a szívünkben, akkor érzelmeink, gondolataink és cselekedeteink összhangban lesznek Isten akaratával. A megszentelt szív összhangban él Isten törvényének szabályaival.

Sokan igyekeznek engedelmeskedni Isten törvényének, de csak kevés békét és örömet élveznek. Ennek az az oka, hogy nem gyakorolják a hitet. Életük sivár, mintha kiszáradt pusztaságban járnának. Keveset igényelnek, holott sokat kívánhatnának, mivel Isten ígéretei korlátlanok. Az ilyen hívők nem mutatják be helyesen a megszentelt életet, amely az igazság iránti engedelmesség által érhető el. Az Úr kívánsága, hogy valamennyi gyermeke boldog, elégedett és engedelmes legyen. A hívők ezeket az áldásokat akkor nyerik el, ha hitüket gyakorolják. Hit által orvosolható a jellem

minden fogyatéka, megtisztítható minden foltja, helyrehozható minden hibája, fejleszthető minden vonása.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Átalakult élet c. fejelet.)

A szeretet mércéje egyértelmű: „*Aki benne marad, úgy kell járnia, amint Ő járt.*” Ezt nem úgy kell értenünk, hogy akkor maradunk Krisztusban, ha Hozzá hasonlóan járunk, hanem éppen fordítva: akkor tudunk hozzá hasonlóan járni, ha benne maradunk. Ha szeretetből befogadjuk beszédeit, képessé válunk az engedelmességre, és vele járva válhat életünk olyanná, mint Jézusé volt. A „kell” azt jelenti: a Krisztusban maradás szükségszerű következménye, hogy úgy járunk, ahogyan Ő járt. Az is benne foglaltatik e kijelentésben, hogy mindenkor benne maradhatunk, ha befogadjuk beszédeit, tehát nem csupán cél, hanem valóságos, itt és most érvényes állapot is lehet, hogy Krisztushoz hasonlóan járjunk. A feltétel, hogy a Szentlélek – Krisztus képviselője e földön – megerősítse bennünk Krisztus beszédeit, hogy azokon keresztül személyesen végezhesse el bennünk a belső átformálás munkáját, és ennek nyomán élő kapcsolatba kerüljünk a „szőlőtőkével”, amelynek életető ereje mindenkor átíthatja az életünket.

4 Milyen értelemben „rég” a szeretet parancsolata?

1Jn 2,7, vö. 2Jn 5–6 • „Testvéreim, nem új parancsolatot írok nektek, hanem régi parancsolatot, amely előttetek volt kezdettől fogva: a régi parancsolat az ige, amit hallottatok kezdettől fogva.”

3Móz 19,17–18 • „Ne gyűlöld a te testvéredet szívedben; fedd meg a te felebarátodat nyíltan, hogy ne viseld az ő bűnének terhét. Bosszúálló ne légy, és haragot ne tarts néped fiai ellen, hanem szeresd felebarátodat, mint magadat.”

Mt 7,12 • „Amit akartok azért, hogy az emberek veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek velük: mert ez a törvény és a próféták.”

Az apostol azt hangsúlyozza, hogy Jézus parancsolatai nem új kijelentések az Ószövetség kívánalmaihoz képest, amelyek már Mózes törvényeiben megjelennek. A törvény elsősorban nem tiltó parancsolatok összessége, hanem bemutatja Isten jellemét és mindazt, ami nem egyezik a szeretet alapelveivel, ugyanakkor a mózesi törvények pozitív mintákat is adnak a valódi szeretet mibenlétére nézve. Isten fő kívánalma mindenkor a felebarát iránti irgalmasság volt, ami viszont a vele való személyes szeretetkapcsolat függvénye. Erről az apostol a későbbiekben fog részletesen beszélni. Az, hogy a szeretet parancsolatának „régiségét” hangsúlyozza, Isten személyének és alapvető erkölcsi követelményeinek változhatatlanságára irányítja a figyelmet.

Alapvetően Jézus sem más parancsolatot hirdetett, hanem saját életében és tanításában megerősítette mindazt, amit a „törvény és a próféták” a valódi szeretetről megfogalmaztak. Ugyanezt hirdették az apostolok is (a „kezdettől fogva” kifejezés minden bizonnyal az apostoli igehirdetés kezdetére utal, mint a levél elején is). A kijelentés egyben előremutat arra, hogy sokan megpróbálják majd tagadni vagy eltorzítani a szeretet mindenkor érvényes erkölcsi követelményét. János ezért hangsúlyozza, hogy a mindenkori mérce az, amit az Ószövetség is megfogalmazott, Jézus saját életével megerősített, és az apostoli bizonyásgtétel – az apostolok egybehangzó tanítása és személyes példája – is hitelesített.

Mi magunk is ezt a „régí” parancsolatot töltjük be, ha ezt a példát követjük.

5 Hogyan tölthető be a szeretet törvénye „új parancsolatként”?

1Jn 2,8 • „Viszont új parancsolatot írok nektek, ami igaz benne és bennetek: mert a sötétség már szűnni kezd, és az igaz világosság már fénylik.”

Jn 13,34–35 • „Új parancsolatot adok nektek, hogy egymást szeressétek: amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.”

Rm 15,1–3 • „Tartozunk pedig mi, az erősek, hogy az erőtlenek erőtlenségeit hordozzuk, és ne a magunk tetszésére éljünk... Mert Krisztus sem a maga tetszésére élt, hanem amint meg van írva: A te gyalázóid gyalázásai hullottak reám.”

Gal 6,2 • „Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be Krisztus törvényét.”

.....

.....

Először maga Jézus fogalmazta meg „új parancsolatként” a tanítványainak, hogy egymást szeressék. János tehát ellentétbe kerül Jézussal akkor, amikor a szeretet parancsolatának „rég” voltát hangsúlyozza? Ha figyelmesen olvassuk kijelentéseit, láthatjuk, hogy nem erről van szó. Krisztus több helyen is kijelentette, hogy az Ószövetség is egyértelműen megfogalmazta a szeretet és a minden ember iránti irgalmasság kívánalmát, azonban saját életével az isteni szeretet új minőségét mutatta meg, ezért parancsolta tanítványainak, hogy úgy szeressék egymást, ahogyan ő is szerette őket. Korábban sosem tapasztalhatták meg az emberek olyan közvetlenül Isten szeretetét, mint Krisztus által. Ezt a szeretetet Krisztus befogadása által el lehet sajátítani, és Hozzá hasonlóan betölteni. Ez az „új” mozzanat a Jé-

zus által adott parancsolatban: az övéhez hasonló, önfeláldozó szeretet gyakorlása abból táplálkozik, hogy Jézusban maradunk, és viszontszeretetből, hit által Őt követjük. Ez a mi részünk, ha azonban ez megvalósul, akkor képessé tesz bennünket, hogy a mások iránti szeretetben is Hozzá hasonlókká váljunk.

A fentieket erősíti meg az „ami igaz benne és bennetek” kijelentés is. Közvetett felszólítás ez arra, hogy a Jézuséhoz hasonló szeretetnek meg kell valósulnia az Őt valóban követő tanítványok között is. A „világosságban járás” azt is jelenti, hogy Jézust szemlélve mi is azonosulunk irgalmas jellemével, és egyre természetesebb lesz számunkra a szeretet magatartása. A juhok és kecskék példázatában (Mt 25,31–46) az üdvözültek nem is tudják, mikor tettek jót azokkal, akikkel Jézus azonosítja magát, mert egyszerűen szokásukká vált az Övéhez hasonló irgalmasság gyakorlása. A Jézusnak való engedelmesség egyik konkrét eredménye, hogy szinte észrevétlenül megváltozik a gondolkodásunk, és minél több időt töltünk vele, annál kevésbé foglalkozunk magunkkal, s annál inkább odafigyelünk a körülöttünk élőkre. Ez elsősorban abban nyilvánul meg, hogy osztozunk mások terheinek hordozásában, könnyítünk nehézségeiken és támogatjuk őket, a szó valódi értelmében „együtt szenvedünk” velük, ahogyan Jézus is teszi (lásd Zsid 4,15, a „megindul” szó pontosított fordítása). Ha ezt tesszük, nem csupán arról tanúskodunk, hogy elsajátítottuk Krisztus irgalmasságát, hanem azt is megtapasztalhatjuk, hogy „a másokkal jót tevő ember megelégszik, és aki mást felüldít, maga is felüldül” (Péld 11,25).

6 Mit jelent a testvéreinket szeretni, illetve gyűlölni? Min alapszik mindenkor a valódi szeretet?

1Jn 2,9–11 • „Aki azt mondja, hogy a világosságban van, és gyűlöli a maga testvérét, az még mindig a sötétségben

van. Aki szereti a testvérét, a világosságban marad, és nincs benne botránkozásra való. Aki pedig gyűlöli testvérét, a sötétségben van, és a sötétségben jár, és nem tudja, hová megy, mert a sötétség megvakította a szemeit.”

Mt 25,40.45 • „Bizony mondom nektek, amennyiben megcselekedtéték eggyel az én legkisebb testvéreim közül, velem cselekedtéték meg... Bizony mondom nektek, amennyiben nem cselekedtéték meg eggyel e legkisebbek közül, velem nem cselekedtéték meg.”

1Pét 1,22 • „Lelketeket az igazság iránti engedelmisségben képmutatás nélküli testvéri szeretetre tisztítva meg a Lélek által, egymást tiszta szívből, buzgón szeressétek.”

.....

.....

Sokszor hajlamosak vagyunk arra, hogy a gyűlöletet tevőleges megnyilvánulásokkal, például haragos szavakkal, tudatos ártó szándékkal, vagy a másik ember elkerülésével, „levegőnek nézésével” azonosítsuk. Tény, hogy a gyűlölet ebben is megnyilvánul, azonban nem itt kezdődik. Gyűlölni akkor kezdjük a másik embert, ha nem figyelünk oda eléggé a szükségleteire, és elhanyagoljuk a vele való kapcsolatot. Sokkal veszélyesebb csapda ez, mint gondolnánk, hiszen azokat is lehet ily módon gyűlölni, akikről azt állítjuk, hogy szeretjük őket. A szeretet ellentéte nem a tevőleges gyűlölet, hanem a szeretetteljes odafigyelés elhanyagolása, a kapcsolat „kihűlése”. Ezt követi aztán a másik hibáinak keresése, azok felrovása és a tényleges elhidegítés, de meg kell látnunk, hogy ez már a végpont. Ha közömbösek vagyunk valakivel, akiről azt állítjuk, hogy szeretjük, legyen akár családtag, hittestvér vagy barát, máris bizonyosságot tettünk a szeretet ellenkezőjéről.

Van azonban a gyűlöletnek egy még súlyosabb vonatkozása is. Ha azt mondjuk, hogy a világosságban vagyunk, mégis gyű-

lölünk valakit, akár nyíltan, akár a szívünkben – sokszor azzal a ki nem mondott indokkal, hogy „nem szimpatikus” az illető –, akkor tulajdonképpen jobbnak állítjuk be magunkat a másik embernél. Azt jelentjük ki, hogy mi igazak és Isten szemében elfogadhatóak vagyunk, a másik viszont nem. Ha viszont ezt tesszük, akkor végső soron kizárjuk őt az Istennel való közösségből, úgy tekintünk rá, mintha Isten is lemondott volna róla. Megnyilatkozásaink arról tanúskodnak, hogy helyzetét reménytelennek látjuk, és magatartásunkkal éreztetjük, hogy Isten előtt nem tarjuk őt elfogadhatónak. Ezzel viszont az élet forrását zárjuk el előle, és ez olyan, mintha megölnénk őt. Ezért mondja később az apostol, még súlyosabb szavakkal: „Aki gyűlöli testvérét, mind embergyilkos az.” (1Jn 3,15)

Az emberek iránti szeretet nem választható el az Isten igazságának való, viszontszeretetből fakadó engedelmességtől. Mi magunk is csak akkor tudunk engedelmeskedni, ha Isten szeretetének vonzásában, a benne való bizalomban növekedve élünk. Az apostol a továbbiakban részletesen is szól mind Isten, mind a másik ember iránti szeretetről, itt csak jelzésszerűen utal arra, hogy a szeretetre való képesség a bennünk levő világossággal áll egyenes arányban. Nem arról van szó ugyanakkor, hogy minden parancsolatot tételesen meg kellene tartanunk, mielőtt képesek lennénk az igazi szeretetre. A világosság Isten kijelentett akaratát, igazságát jelenti – amelyet Krisztus mutatott be a maga teljességében. Ha Istent szeretjük, akkor szeretetből engedelmeskedünk az Úrnak, folyamatosan odafigyelünk rá, engedjük, hogy a maga akarata szerint vezessen. A vezetés és az Istennel járás formál át bennünket úgy, hogy mi is „úgy járhatunk, ahogyan Krisztus járt”, minden helyzetben. A másik ember szeretete pedig azt jelenti, hogy a világosságban járva egyre inkább odafigyelünk személyére és szükségleteire, mintegy Isten szemével látva őt. Ez azonban elképzelhetetlen, ha előbb nem kerülünk valódi, szoros szeretetkapcsolatba Istennel. Ezért kapcsolja össze Péter apostol is az igazságnak va-

ló engedelmességet és egymás „buzgó szeretetét”. Ideig-óráig lehet mímelni is a szeretetet, de a valódi odafigyelést csakis akkor lehet tartósan gyakorolni, ha folyamatosan befogadjuk Krisztust, ha engedjük, hogy isteni természete egyesüljön gondolatainkkal, és ennek nyomán mi magunk is megtapasztaljuk azt a jellemet átformáló hatalmat, amely képessé tesz bennünket az Istenéhez hasonló szeretetre.

Az e beti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja. – Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési költségeihez.

A hívő ember és a világ kapcsolata

(1JN 2,12–17)

¶ Mi jellemzi a valódi hívőket? Emeljük ki a kulcskifejezéseket!

1Jn 2,12–14 • „Írok nektek, fiacskák, mert a ti bűneitek megbocsáttattak az ő nevéért. Írok nektek, atyák, mert megismertétek azt, aki kezdettől fogva van. Írok nektek, ifjak, mert legyőztétek a gonoszt. Írok nektek, gyermekek, mert megismertétek az Atyát. Írtam nektek, atyák, mert megismertétek azt, aki kezdettől fogva van. Írtam nektek, ifjak, mert erősek vagytok, és Isten ígéje megmarad bennetek, és legyőztétek a gonoszt.”

.....

.....

A levél 12. versétől ismét új gondolatmenet veszi kezdetét. Az apostol a korábbiakban a parancsolatoknak való engedelmességet jelölte meg az Istenben maradás feltételeként. Ezt követően közvetlen felhívást intéz hallgatóságához, amely buzdításból, illetve az azt követő hangsúlyos figyelmeztetésből áll. A téma megváltozik: az Istenhez fűződő kapcsolat után a hívők világhoz való viszonya kerül előtérbe, pontosan a paran-

csolatoknak való engedelmisséggel összefüggésben. Pál apostol kijelentésére gondolhatunk: „*Mert a kívánságról sem tudtam volna, ha a törvény nem mondaná: ne kívánd.*” (Rm 7,7) Miután Isten Igéje rámutat a kívánságokra, szembesülnünk kell azzal, hogy a bűnnel terhelt világ pontosan azokat a kívánságokat erősítené fel bennünk, amelyek követésétől a parancsolatok óvnak, ezért csakis a világhoz való viszonyunk radikális megváltozása nyomán tudunk nemet mondani ezekre.

Mielőtt azonban az apostol erre rátérne, szeretetteljes bátorítást intéz hallgatóihoz, elismerve hívő életük eredményeit, és egyben bizonyoságot téve levele céljáról is. Noha a megszólítottak személye ismeretlen (valószínűleg az efézusi gyülekezet tagjai lehettek), biztosra vehetjük, hogy János személyesen ismerte őket, és megbizonyosodott róla, hogy valóban élő hitük van. A legkézenfekvőbb, hogy 2,12–14-et a 13–15. versek üzenetét megelőlegező biztatásnak tekintsük. Az apostol három kifejezést használ felváltva: „fiacskák” (illetve „gyermek”), „atyák” és „ifjak”. Egyes feltételezések szerint itt három csoportot szólít meg a gyülekezetben belül, lelki érettségük szerint csoportosítva őket. Ha azonban az indoklásokat is figyelembe vesszük, valószínűbbnek tűnik, hogy inkább ugyanazon hallgatókat nevezik gyermekeknek, atyáknak és ifjakkal, és mindegyik megnevezés hitük más-más jellemvonásait emeli ki. A „fiacskák” (gör. *teknia*, azaz „újszülöttek”) az újonnan születést és a gonoszásban való ártatlanságot hangsúlyozza (vö. 1Kor 14,20); az „atyák” megszólítás arra utal, hogy személyesen megismerték azt, aki „öröktől fogva van”, és az érett korú emberekhez hasonló tapasztalatra tettek szert (vö. Zsolt 119,100); végül az „ifjak” megjelölés lelki erőnlétüket és erőteljes, győzedelmes hitüket emeli ki (vö. Zsolt 103,5; Ésa 40,31). Ezt alátámasztja, hogy az egyes kifejezésekhez mindig ugyanazokat a jellemzőket társítja az apostol, és csekély változtatással megismétli a bátorítást, hogy hangsúlyossá tegye. Másodízben, korábbi szavait részben megismételve, a „gyermek”)

szót használja, hiszen a gyermekek az újszülötteknél már jobban ismerik apjukat. Ez arra utal, hogy az újonnan születettek egyre inkább növekedhetnek Atyjuk megismerésében. Az „ifjak” második megszólításánál az erő forrását is megadja: „Isten igéje.”* Újra alátámasztja ezzel azt, hogy Isten beszédei, azok hittel történő befogadása révén sajátítható el a valódi erő elnyerésére alkalmassá tevő gondolkodásmód.

A három jellemvonás együttesen mutatja be, hogy milyenek az Istent valóban megismert hívők: újonnan születtek, egyben megismerték az Atyát, azaz személyes istenismeretüket tekintve „érett korúak”, végül Isten igéje segítségével képesek győzelmet aratni a gonoszon, ahogyan ezt Jézus földi életében is láthatjuk. Az apostol kijelenti: levelét nekik szánja, mintegy bátorítva őket a további lelki növekedésre. János e versekben a keresztyén természetes állapotaként mutatja be az Isten megismeréséből fakadó, győzelmes életet, mintegy lehetőséget adva, hogy megvizsgáljuk: vajon a felsorolt jellemvonások bennünk is megvannak-e, valóban győzelmesnek mondható-e az életünk?

2 Hogyan érvényesülhet a „világ szeretete” a formai vallássság mellett is? Miben nyilvánul ez meg?

1Jn 2,15–16 • „Ne szeressétek a világot, se azokat, amik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete. Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága és a szemek kívánsága, és a vagyonnal való kérédes nem az Atyától van, hanem a világból.”

* A 12–14. vers értelmezésével kapcsolatban lásd: Zane C. Hodges: János első levele. In John F. Walvoord–Roy B. Zuck: *A Biblia ismerete – Kommentársorozat.* VIII. köt. KIA, Budapest, 1998, 314–315. o.

Mt 6,24, vö. Lk 16,13 • „Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak.”

2Tim 3,4b–5, vö. Ezék 33,31 • „[Az utolsó napokban lesznek az emberek] inkább a gyönyör, mint Isten szeretői, akiknél megvan az istenfélelem látszata, de megtagadják annak erejét.”*

A szeretetteljes bátorítást követően az apostol hangsúlyos figyelmeztetést intéz hallgatóihoz. Nem elég, ha egyszer nemet mondtak a világ értékrendjére, amikor megtértek, hanem ezt folyamatosan meg kell ismételniük, hiszen továbbra is a világban élnek. Ezért imádkozik Jézus is így az Atyához: „*Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.*” (Jn 17,15) Találó az alábbi összegző megállapítás: „A világ... mindazoknak az értékeknek és céloknak a rendszere, amelyekből Isten ki van rekesztve.”**

A keresztény ember helyzete sajátos, hiszen értékrendjét tekintve – jó esetben – a mennyei világhoz kapcsolódik, ugyanakkor életét továbbra is abban az Istent kirekesztő világban éli, amelyből kivonult. Az Ellenség pedig nem mond le azokról, akiket továbbra is a magáénak tekint. Ha nem képes teljesen uralma alatt tartani a gondolataikat, akkor arra készíti a hívőket, hogy észrevétlen kompromisszumokat kössenek a világ értékrendjével, miközben meghagyja őket abban a hitben, hogy továbbra is Isten gyermekei. E tekintetben jelentős „sikereket”

* Pontosított fordítás.

** Zane C. Hodges: János első levele. I. m., 315. o

ért el a fogság előtti Izraelben, és nagy erőfeszítéseket fordított arra is, hogy a babiloni fogságból hazatérteket befolyása alá vonja. Ennek egyik megnyilvánulása volt a pogány nőkkel való összeházasodás, illetve a szombat formai megtartása melletti nyereségvágy megjelenése (Ezsd 9–10. fejj.; Nehem 13,15–21). A farizeusok „buzgó” vallásossága mellett is jól megfért a pénzszereget (lásd például Lk 16,14). Az utolsó időkről is úgy beszél Pál apostol, hogy az emberek a formai vallásosság mellett sok visszataszító bűnt megtérnek az életükben.

Mi lehet ennek az oka? A Biblia több ízben is bizonyosságot tesz arról, hogy nem azt követjük, akinek a nevét a szánkkal megvalljuk, hanem azt, akit szeretünk, és akinek az értékrendjét mintának tekintjük. Ha ez Isten, akkor az Ő képmására változunk el, ha pedig a világ, akkor a világéra. Cselekedeteink és számunkra gyakran észrevétlen megnyilvánulásaink egyértelműen megmutatják, hogy ki uralja gondolatainkat. Korábban az apostol bemutatta, hogy akik Istenben maradnak, azok Isten parancsolatainak vetik alá magukat. Akik viszont a világot tekintik mintának, azoknak a gondolatait ugyanazok a kívánságok és célok határozzák meg, mint a megtéretlen emberekét. Ezért figyelmezteti Pál apostol is a római keresztényeket a következőképpen: „*Ne idomuljatok e világhoz!*” (Rm 12,2, pontosított fordítás szerint.)

Sokszor előfordul azonban, hogy „a világ fiai eszesebbek a világosság fiainál a maguk nemében”, ahogyan erre a hamis sáfár példázata rámutat (Lk 16,1–9). A megtéretlen emberek is gyakorta felismerik, hogy saját érdekeiket pontosan azok az eszközök szolgálják a legjobban, melyeket a hívők nem következetesen, olykor csak ideig-óráig gyakorolnak: a másokkal jót cselekvő magatartás, a figyelmesség, a kedvesség, továbbá az életmódban tanúsított mértékletesség és önuralom stb. Bizonyítja ezt, hogy a csalóknak általában azért hisznek az emberek, mert megnyerő, bizalmat ébresztő a modoruk. Másfelől sok nem hívő ember komolyabban veszi az egészséges, mér-

tétketes életmódot, mint azok, akik vallják, hogy „testük a Szentlélek temploma”. Lesújtó ítélet ez a magukat keresztényeknek vallókra nézve, akik sokszor éppen a világ „főáramának” tülekedéséhez, szeretetlenségéhez, egészségtelen életmódjához igazodnak, és olykor kevésbé ismerik fel saját állapotuk visszatetsző voltát, mint a nyilvánvaló bűnösök, akik adott esetben sokkal könnyebben megtérnek. A névleges vallásosság mellett a világgal kiegyező állapotát jól szemléltetik Jézus szavai: „*A vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket Isten országában.*” (Mt 21,31) Könnyebb a világban élőket ráébreszteni a megtérés szükségességére, mint azokat, akik vallásosságukat a „gonoszság palástjaként” (1Pt 2,16) használva öngyógyító módon hivatkoznak formai istenismeretükre és kegyes cselekedeteikre.

3 Melyek a „test kívánságai”? Hogyan állhatunk ellent ezeknek?

Jak 3,14–15 • „Ha pedig keserű irigység és civódás van a szívetekben, ne dicsekedjete és ne hazudjatok az igazság ellen. Ez nem az a bölcsesség, amely felülről jő, hanem földi, testi és ördögi.”

Kol 3,5–7, vö. Gal 5,19–21 • „Öldököljétek meg azért földi tagjaitokat: paráznaságot, tisztátalanságot, szenvedélyt, gonosz kívánságot és a fösvényiséget, ami bálványimádás. Ezek miatt éri Isten haragja az engedetlenség fiait. Ezekben jártatok ti is, amikor még bennük éltetek.”*

.....

.....

* Pontosított fordítás.

János a továbbiakban röviden, jelzésszerűen azonosítja azokat a jellegzetes „kívánságokat”, melyek oly sokszor nem csupán a világ, hanem a magukat hívőnek vallók cselekedetei mögött is indítékként húzódnak meg. Mindenekelőtt azonosítani kell, mi is a „kívánság”. Nem más, mint ösztönös, természetünkből fakadó késztetés, amely a gondolatainkat rabul ejtve cselekedeteink mozgatórugójává válik – de csak akkor, ha engedünk neki. Jézus is „bűn testének hasonlatosságában” jelent meg, neki is voltak késztetései, de nem „vonzotta és édesgette a tulajdon kívánsága”, ahogyan Jakab apostol fogalmaz (Jak 1,14). Szintúgy Jakab kijelentéséből derül ki, hogy a kívánság a bűnhöz vezető első lépés, hiszen azután „születik meg” a bűn, miután a kívánság „megfogan” bennünk.

A kívánság hatalma azért erős, mert valós szükségleteinkre kínál kielégítőnek tűnő választ, noha csak ideig-óráig. A kívánságoktól vezérelt cselekedetek lényegében pótlékként szolgálnak az Istenben elérhető, valódi békesség és megelégedettség helyett. Ezért hívőkként mi sem tekinthetjük magunkat mentesnek a kívánság vonzásától, hiszen még nem értük el az Istenben való folyamatos megnyugvás állapotát. Megtérésünk előtt mi is különböző kívánságoktól hajtva cselekedtünk, amelyek szokásokká váltak, és ha az Istennel való kapcsolatunk meglazul, könnyen visszaeshetünk a kívánságok bűnkörébe. Egy keresztény szerző (konkrét bűnös kívánságokról szólva) így ír erről: „A rossz szokások hatalmát nem pusztán az általuk kínált örömök adják. A bűnös szokások kényszerre válnak, mert a belőlük fakadó gyönyörérzet mindennél jobban enyhíti lelkünk mély csalódottságát... Az emberek az élvezetek közepe tette úgy érzik, hogy élnek, így aztán az örömet kiváltó ok is helyesnek tűnik. A testi (szexualitás, evés) és a szellemi (hatalom, elismerés) örömök a valódi élet lenyűgöző utánzatai azok számára, akik nem ismerték meg Istent. Alattomos módon gyorsan könnyítenek a szenvedésen, és a megkönnyebbülés nemcsak jóérzéssel tölt el, hanem egészen életszerű is. Ha az

élvezet arra szolgál, hogy beteljesítse (vagy legalább lecsendesítse) központi vágyainkat, a sóvárgás (amit egyedül Isten tölthetne be) zsarnokká válik, követelve bármi áron a megkönynyebbülést. A hasunk válik istenünkké. Központi vágyaink – melyek Isten utáni sóvárgásunkat hivatottak fokozni – a pillanatnyi élvezetünkbe való belemerülést szorgalmazzák.” (Lawrence Crabb: *Mélybenéző – Énünk és kapcsolataink gyógyulása*. Harmat, Budapest, 2000, 96–97. o.)

János a konkrét kívánságok közül első helyen a „test kívánságait” említi. Noha elsősorban a szexuális túlkapásokat, a párázna vágyakat és azok valóra váltását soroljuk ide, látnunk kell, hogy itt a kívánságok sokkal szélesebb köréről van szó. A „test kívánságai” nem pusztán a nyilvánvalóan testi funkciók által meghatározott, ösztönszerű cselekvésekkel azonosíthatók, amelyek adott esetben ellenállhatatlanul csábítanak minket a rosszra, noha persze ezeket is magukban foglalják. A *test* (gör. *sarx*) szó a helytelen kívánságokkal áthatott természetünket jelöli, amely megtérésünk után sem hal el teljesen, noha „megerőtlenül” (Rm 6,6). Természetünk kívánságai közé tartozik minden ösztönös késztetés, amely a régi énünkből fakad, és érzelmeink, természetes hajlamaink felszítása révén rabul ejti elménket. Az apostoli levelek bizonyossága alapján a hívőket is könnyen rabul ejtő testi kívánságok közé sorolhatjuk mindegyik előtt az irigységet és a – sokszor rejtett, csak a szívünkben megbúvó – haragot, melyek különösen képesek eltorzítani a gondolkodást, és megmérgezni emberi kapcsolatainkat. Ide tartozik továbbá a fösvénység is (javaink öncélú felhalmozása), mely az anyagi javakkal való visszaélést jelenti. A testi kívánságok és a belőlük fakadó cselekedetek elemi erővel képesek fogva tartani gondolatainkat, és hajlamosak vagyunk azzal mentgetni magunkat, hogy a másik ember magatartása vagy a körülmények kényszere váltja ki ezeket.

A test cselekedeteinek legyőzésében annak van jelentősége, hogy hosszú távon kinek az értékrendjéhez igazodunk. Isten

akaratahoz szabva a gondolatainkat – ha olykor még „előfognak” (Gal 6,1) is minket ösztönös kívánságaink – sokkal fogékonyabbak vagyunk Isten Lelke „halk és szelíd hangjának” meghallására, mint ha önigazoló módon mentegetjük „gyarlóságainkat”, sőt olykor „szent haragnak” vagy „jogos felháborodásnak” állítjuk be indulatból fakadó dühkitöréseinket. Amennyiben gondolataink a Lélek fegyelmező hatása alatt állnak, egyszerűen egyre kevesebb tere marad az ösztönös kívánságoknak, és kevésbé fejthetik ki hatásukat. Ahogyan gondolkodásunk egyre fogékonyabbá válik, annál kevésbé hivatkozunk a kényszerítő körülményekre, és annál inkább bűnnek látjuk azt, ami valóban bűn.

4 Milyen veszélyforrást jelent a „szemek kívánsága”?

Préd 2,11–12, vö. 2,5–10 • „Amit csak megkívántak szemeim, meg nem fogtam tőlük, meg sem tartóztattam szívemet semmi vigasságtól, hanem szívem örvendezett minden munkámmal gyűjtött jóban, mivel ez volt a részem minden munkámból. És tekintettem minden dolgaimra, melyeket cselekedtek kezeim, és minden munkámra, melyet fáradtsággal végeztem: és íme az mind hiábavalóság és a lélek gyötrelme, és nincs annak semmi haszna a nap alatt!”

Péld 27,20 • „Mint a sír és a pokol meg nem elégednek, úgy az ember szemei meg nem elégednek.”

.....
.....

A „szem” jelképes értelemben többek között azt fejezi ki a Bibliában, amit szívesen szemlélünk, amiben örömmel leljük.

A kívánságok másik típusát azok a késztetések alkotják, melyek lényege, hogy akár kemény munka vagy áldozatok árán is, de pusztán az öncélú szerzés vagy alkotás tölti ki életünket, a jellem építése helyett. Más szóval: a munka Istentől kapott, önmagában létfontosságú és áldásos képességével való visszaélésről van szó a leggyakrabban. E szenvedély rabjai a legtöbbször tevékeny, tetterős férfiak és nők, akik az ürességtől és mulandóságtól való félelmükben hatalmas erővel vetik bele magukat valamilyen – végső soron öncélú – tevékenységbe. A „szem kívánságaitól” űzött emberek gyakorta alkotásaikban vagy szerzeményeikben lelik meg önértékelésük egyetlen vagy legfőbb forrását. Hatalmas intő példája ennek Salamon, aki Istentől való elfordulása idején – mintegy pótcselekvésként – óriási „projektekbe” fogott, hogy földi hírnevét öregbítse. Kétségkívül alkotó munkát végzett, s örömét is lelte mindebben, míg nem keserűen rá kellett döbennie, hogy hiábavalóságra tékozolta el erőfeszítéseit. Munkája azért bizonyult hiábavalónak, mert nem volt más, mint menekülés az üresség és mulandóság érzésétől.

Modern formájában például a munkamániában testesülhet meg ez a kívánság, amikor a munka lesz az egyetlen örömforrás, a jellemfejlődés és a kapcsolatok rovására. Sokan – még a magukat Krisztus-követőknek vallók közül is – a munkájuknak rendelik alá Istennel és az emberekkel való kapcsolataikat is, a várható eredményre vagy az anyagi kényyszerűségekre hivatkozva, s eközben nem veszik észre, hogy a „szélnek munkálkodnak”, és elhatalmasodó szenvedélyük őket és kapcsolataikat is tönkreteszi. Ide tartozik végül a reklámok által mestersegesen gerjesztett fogyasztói mentalitás, mely a határtalan bőség hamis illúzióját kelti, s melynek tömeges hatásairól és végső kifutásáról éppen a jelenlegi gazdasági világválság tanúskodik ékesszólóan. Sokan azért vállalnak erejükön felüli terheket, hogy megvásárolhassanak olyan dolgokat (korunkban jellemzően műszaki vagy számítástechnikai eszközöket, be-

rendezési tárgyakat), melyek gyakran fölöslegesnek bizonyulnak, vagy azt az igényt, melyet kielégíteni hivatottak, egyszerűbben, kisebb ráfordítással is be lehetne tölteni. Gyakran a világ mércéjének való megfelelési vágy diktálja a legdrágább, legmodernebb eszközök megvásárlását, és észre sem vesszük, hogy eközben gondolataink a kívánságok rabjai lesznek. Olykor maga a keresés izgalma vagy a birtoklásból fakadó, ideig-óráig tartó öröm jelenti a kiüresedés előli menekülést, csakúgy, mint azok esetében, akik a túlmunkában vélik megtalálni ugyanezt.

Mivel a „szemek kívánsága” leggyakrabban a mértéktelenségéből és a valóság előli menekülési vágyból táplálkozik, az ettől szenvedőknek azt kell megtanulniuk, hogy szembesüljenek valódi állapotukkal, s az elmúlástól és kiüresedéstől való félelmüket Isten elé tudják vinni. Ha ezt rendszeresen megteszik, akkor megszűnik a saját mulandóságuktól, esendőségüktől való félelmük, és felszabadulhatnak arra, hogy tetterejüket, kitarításukat Isten szolgálatában kamatoztassák.

5 Miben nyilvánul meg a „vagyonnal való kérkedés”, és mi az ellenszere?

5Móz 8,17–18a • „És ne mondd a te szívedben: az én hatalmam és az én kezem ereje szerezte nekem ezt a gazdagságot! Hanem emlékezzél meg az Úrról, a te Istenedről, mert ő az, aki erőt ad neked a gazdagság megszerzésére.”

Péld 30,7–9 • „Kettőt kérek tőled; ne tartsd meg tőlem, mielőtt meghalnék. A hiábavalóságot és a hazugságot meszsze távoztasd tőlem; szegénységet vagy gazdagságot ne adj nekem; táplálj engem hozzám illő eledellel. Hogy megelégedve azt ne mondjam: kicsoda az Úr? Se pedig megszegényedve ne lopjak, és gonoszul ne éljek az én Istenem nevével.”

A harmadik veszélyt – pontosított fordításban – a „vagyonnal való kérkedés” jelenti. A görög szövegben a *biosz* szó áll, mely többek között a földi életet, illetve az ahhoz szükséges javakat jelöli. A „kérkedés” (gör. *alazoneia*) lényege az, hogy az ember önmagát azzal határozza meg, amije van. A „szem kívánságának” rabja magában a tevékenységben leli örömét, míg a „kérkedő” az eredménnyel dicsekszik, például látható büszkeséggel mutogatja házát vagy egyéb javait, legújabb szerzeményeit a vendégeinek, mintegy kifejezve, hogy mindezt a maga erejéből szerezte. A büszkeség mögött azonban legtöbbször az az aggodalom is meghúzódik, hogy mindezt egyszer elveszítheti, ezért igyekszik mindenáron, akár önmagát tönkretéve is biztosítani, hogy mindene megmaradjon.

Ha vallásos emberről van szó, sokszor az áll a háttérben, hogy istenfélelme bizonyítékának a kapott földi áldásokat vagy – az önmagában vett – igeismeretet tartja. Itt is értékzavarról van tehát szó, amely Istent mintegy a pusztá áldások, nem pedig az életet átalakító igazság forrásának tekinti. Az emberi természet önmagában is hajlamos a kérkedésre, és sokan vallásos jelmezbe öltöztetik e hajlamukat. A „gazdag vagyok” önjellemzéssel fémjellezhető önelégültség tevődhet át végső soron a lelki életre is, ami a laodiceai állapot forrása.

Nem véletlen, hogy Laodicea népe az utolsó időben él, amikor egyébként is áthatja a világot a javak és lehetőségek bőségének illúziója (ami éppen mostanában kezd tömegek számára is érzékelhetően megrendülni). Isten sem véletlenül figyelmeztette Mózes által Izraelt annak veszélyeire, hogy Isten helyett maguknak tulajdonítsák a kapott javakat, és ezért biztat Jézus is arra, hogy az ember „először Isten országát és az Ő igazságát” keresse. Így elmélyíthető a hála lelkülete, amely a leghaté-

konyabban védhet meg bennünket egyrészt attól, hogy magunknak tulajdonítsuk, amink van, akár fizikai, akár lelki értelemben, másrészt az aggodalmaskodástól, akár földi javaink, akár üdvösségünk elvesztésére irányuljon is ez.

6 Hogyan lehet Isten akaratát cselekedve „megmaradni” a világban?

1Jn 2,17, vö. 1Pt 1,23 • „A világ elmúlik, és annak kívánsága is, de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.”

Mt 7,13–14 • „Menjetek be a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az az út, amely a pusztulásba visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu, és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik megtalálják azt.”

Jak 4,13–15 • „Nosza immár ti, akik azt mondjátok: »Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendőt, és kalmárkodunk és nyerünk«, akik nem tudjátok, mit hoz a holnap. Mert micsoda a ti életetek? Bizony pára az, amely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik. Holott ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és élünk, íme ezt vagy azt fogjuk cselekedni.”

.....
.....
.....

A 17. vers választ ad a 15.-ben található negatív felszólításra. Az apostol a világ mulandóságának perspektíváját villantja fel, és ennek fényében láttatja azokat a kívánságokat, amelyek földi természetünkből fakadnak, vagy földi dolgokra irányulnak, szembeállítva őket Isten akaratának örökkévalóságával. Így

közvetve bátorítja hallgatóit arra, hogy a „jobbik részt” (Lk 10,42) válasszák.

A gyakorlatban is az tarthat meg bennünket Isten akaratának cselekvésében, ha a mulandóság és az örökkévalóság fényében látjuk földi életünket, ezen belül döntéseinket és azok következményeit. Ha megmaradunk abban, amit Isten akaratából megértettünk, lényegében csak arra kell ügyelnünk, hogy következetesen ápoljuk az Istennel való szeretetkapcsolatot, amely képessé tesz minket a szeretetből és bizalomból fakadó, folyamatos engedelmességre. Először nagyobb önmegtágadást és vigyázást igényel a „keskeny úton” járás, de az eközben szerzett tapasztalatok egyre könnyebbé teszik számunkra a lemondást a múlt javáról. Minél nagyobb örömmel leljük Isten kinyilatkoztatott akaratának követésében, annál kevésbé lesz képes befolyásolni minket a világ értékrendje és gondolkodásmódja.

Isten tevőlegesen is segít bennünket abban, hogy lemondjunk a világ által kínált látszólagos előnyökről, és megmaradjunk a jó irányba vezető úton. Szinte minden bibliai hithős életében megfigyelhető, hogy amikor Isten elhívta őket, akkor az Úr először is szeretete által megerősítette, majd segítette őket a különböző helyzetekben, hogy megismerjék hatalmát. Jó példa erre a bálványimádó rokonsága közül kihívott Ábrahám, a rabszolgaként Egyiptomba eladott József, vagy a Midiánban elhívott Mózes története is. Isten csak e megerősítést követően engedett meg emberileg szinte elviselhetetlennek tűnő próbákat, amelyekben viszont már a korábbi tapasztalatok birtokában hagyatkozhattak Rá. Ekkor már, ha olykor a terhek hatására meg-meginogtak is, mindig tudták, hová forduljanak, és eszükbe sem jutott, hogy visszatérjenek oda, ahonnan kihívta őket (vö. Zsid 11,15–16).

Isten mindannyiunk számára ilyen fokozatosan kibontakozó „életprogramot” készített, amelynek egyetlen feltétele, hogy egyszer következetesen elkötelezzük magunkat akaratá-

nak követése mellett, és egész lényünket odaszánjuk az engedelmességre. A többit ezután már Ő maga végzi el, természetesen a mi engedelmes együttműködésünk mellett.

*Az e heti adomány a Comenius Általános Iskolát támogatja.
– A közösség által alapított szekszárdi általános iskola
működtetésére és támogatására szánt adomány.*

Az antikrisztusi magatartás és a Krisztusban maradás

(1JN 2,18–29)

¶ Mi jellemezte az „utolsó órát” János korában, és mi jellemzi ma?

1Jn 2,18 • „Fiacskáim, eljött az utolsó óra, és amint hallottátok, hogy az antikrisztus eljő, így most sok antikrisztus támadt, ahonnan tudjuk, hogy itt az utolsó óra.”

Mt 24,24 • „Hamis próféták és hamis Krisztusok támadnak, nagy jeleket és csodákat tesznek, annyira, hogy elhíthessék, ha lehet, a választottakat is.”

2Tím 4,2–4 • „Hirdesd az igét, állj elő vele alkalmas, alkalmatlan időben, ints, feddj, buzdíts teljes béketűréssel és tanítással. Mert lesz idő, amikor az egészséges tudományt el nem szenvedik, hanem a saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert vizket a fülük; és az igazságtól elfordítják fülüket, de a mesékhez odafordulnak.”

A Biblia az „utolsó napokat” többek között a tévtanítások megszorodásával jellemzi, az erkölcsi állapotok rohamos hanyatlása mellett. A szó legtagabb értelmében már az apostoli

kor végén elkezdődtek az utolsó napok, mert Sátán már akkor is tetszetős, de hamis tanításokkal próbálta hatástalanná tenni a Krisztusról szóló üzenetet. A Biblia bizonyágtétele szerint e próbálkozása különösen felerősödik Jézus visszajövele előtt. Ezeknek a tanításoknak azért lesz minden addiginál nagyobb hatásuk, mert látszólag valóban megoldást kínálnak mindazokra a válságjelenségekre, amelyeket napjainkban tapasztalunk. A gond ott van, hogy Krisztus világos kijelentését figyelmen kívül hagyva próbálnak kiutat keresni e problémákból, anélkül, hogy magára a bűnre megoldást adnának. János napjaiban, illetve a II. század elején a tévtanítások az „elsőségkívánással” (lásd 3Jn 9) párosulva fokozatosan eltorzították a tiszta kereszténységet, és utat nyitottak a későbbi hatalmi törekvéseknek. Ma is jellemző, hogy a tévtanítások különböző hatalmi törekvések szolgálatába állíthatók, mintegy azok igazolásaként.

Ami eltér az apostoli korhoz képest, hogy Krisztus saját kijelentése szerint a hamis próféták még „jelek és csodák” segítségével is megerősítik befolyásukat. Sokkal inkább szükséges lesz tehát, hogy az igazságot követők ne csak értelmi meggyőződésüket pallérozzák az Ige által, hanem készen kell állniuk akár a látható, kézzelfogható „mennyei jelek” ellenében is vállalni annak képviselőtét (továbbá az ezzel járó népszerűtlenséget), hogy Krisztus parancsolatai ettől eltérő utat szentesítsenek. Ehhez pedig arra van szükség, hogy a lehető legmélyebb, személyes közösség keretében sajátítsák el az Istenre való ráhagyatkozást, és a legkisebb dolgokban se saját kívánságaikhoz, hanem Isten akaratához szabják cselekedeteiket.

2 Ki tekinthető bibliai értelemben „antikrisztusnak”?

1Jn 2,19.22 • „Közülünk váltak ki, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, velünk ma-

radtak volna; de hogy nyilvánvalóvá legyen, hogy nem mindnyájan közülünk valók... Ki a hazug, ha nem az, aki tagadja, hogy Jézus a Krisztus? Ez az antikrisztus, aki tagadja az Atyát és a Fiút.”

2Jn 7 • „Mert sok hitető jött e világra, akik nem vallják Jézust testben megjelent Krisztusnak. Ez a hitető és az antikrisztus.”

A fenti igehelyek érthetetlenek lennének, ha a Krisztus nevet tulajdonnévként értelmeznénk. A *Krisztus* (gör. *Khrisztosz*) szó a *kbrió* („megken, felken”) igéből származik, és a héber Messiás megfelelője, amely eredetileg méltóságnév volt, és ezt jelentette: „[Isten] felkent[je]”. A *Krisztus* szó is méltóságnév tehát, Jézusra vonatkoztatva a jelentéstartalma így adható vizsgálata: „aki Isten felkentjeként cselekszik”. Az Ószövetségben a papokat, prófétákat és királyokat kenték fel szolgálatukra, hogy kifejezzék: a Szentlélek képesítheti őket arra, hogy tisztességüket Isten akarata szerint töltsék be. Mivel a felkenetés a Szentlélekkel való betöltést jelenti (vö. Ap csel 10,38), Krisztus is a Szentlélek által maradt Isten Fiaként engedelmes, és általa mutatta be az Atyát is. Erre utal János leveleiben a „testben megjelent Krisztus” elnevezés is. A „test” itt ismét a bűnre hajló természetet jelentő *sarx* szó fordítása. A „testben megjelent Krisztus” kifejezés pontos jelentéstartalma a következő: „akit az Atya felkent, és aki bűnre hajló természetben jelent meg a földön”. Egyszerre tartalmazza tehát a Szentlélek általi képesítést és azt, hogy Jézus felkentként is a miénkkel azonos, bűnre hajló természetben tartózkodott a földön, és így maradt engedelmes az Atyához.

Az „antikrisztus” szó, amely csak János leveleiben fordul elő (1Jn 2,18.22; 4,3; 2Jn 7), szintén a fentiekből vezethető le. Az

anti prepozíció kettős jelentésű: „ellen”, illetve „helyett”. Az *antikhrisztosz* szó tehát egyszerre jelenti ezt: „Krisztus ellen”, illetve „Krisztus helyett”. Az antikrisztusi magatartás úgy jellemezhető, hogy valaki a fentiek szerinti „testben megjelent Krisztus” helyett valami vagy valaki mást hirdet a megváltás forrásaként – akár Jézus nevében is, meghamisítva a valódi Krisztus jellemét, szolgálatát vagy üzenetét. Az apostol kijelentése tehát arra utal, hogy krisztusi az, aki Krisztusról hitelesen, a róla szóló, személyes tanúbizonyságon alapuló apostoli kijelentéssel összhangban szól, illetve Krisztus jellemével összhangban cselekszik, antikrisztusi pedig az, aki mindennek az ellenkezőjét tanítja és képviseli. Végső soron az „antikrisztusi” tanítás egy pótléket hirdet a valódi, Krisztusban elérhető győzelem helyett, ezért az apostol minden olyan üzenetre vonatkoztatja megjelölését, amely nem áll összhangban a Krisztus által kijelentett igazsággal. Ez jelentheti a bennünk levő bűn valóságának tagadását, esetleg a kegyelem ellenében a bűnösség túlhangsúlyozását, vagy annak hirdetését, hogy a győzelem más úton érhető el, mint amit Jézus a saját életében bemutatót, és a következő szavakkal jellemzett: *„Maradjatok bennem, és én is bennetek. Amint a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, csak ha a szőlőtökén marad, akképpen ti sem, csak ha bennem maradtok... Ha az én parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok az én szeretetemben; miképpen én is megtartottam az én Atyám parancsolatait, és megmaradok az ő szeretetében.”* (Jn 15,4.10)

A győzelem útja a „testté lett Krisztussal” való személyes közösség, és Sátán az antikrisztusi tanítások révén ezt igyekszik valamilyen oldalról eltorzítani. Ehhez a legjobban olyan embereket tud felhasználni, akik valamikor elindultak ezen az úton, de valamely ponton megrekedtek, és a szabadulásról alkotott fogalmaik eltorzultak. Erre gondol az apostol, amikor kijelenti: „Közülünk váltak ki, de nem voltak közülünk valók.” Aki lélekben elszakad Krisztustól, az láthatóan, kézzelfogha-

tóan szembekerül a valódi Krisztus-követők közösségével, akkor is, ha formailag köztük marad.

Természetesen előfordulhat, hogy valaki ideig-óráig valamilyen torz tanítás, hamis eszme hívévé válik, de ez az állapot még nem tekinthető antikrisztusinak. Isten lelkének készítésére bárki ráébredhet tévedésére, és megbánhatja azt. Az antikrisztusi magatartás akkor kezdődik, amikor valaki tudatosan hirdet olyan pótlékot, mellyel hatástalanítja a Jézusban elérhető győzelem útját, és jellemében is látható torzulások mutatkoznak (például önmagát igaznak állítja, de a cselekedetei meghazudtolják ezt, és összeférhetetlenség, öinigazultság jellemzi a magatartását).

3 Miben nyilvánul meg az antikrisztusi tanítás? Mit jelent tagadni, illetve megvallani Jézust?

1Jn 2,23 • „Senkiben sincs meg az Atya, aki tagadja a Fiút. Aki vallást tesz a Fiúról, abban az Atya is megvan.”

Lk 12,8–9 • „Valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, az ember Fia is vallást tesz arról Isten angyalai előtt; aki pedig megtagad engem az emberek előtt, megtagadatik Isten angyalai előtt.”

Tít 1,15–16 • „Minden tiszta a tisztáknak, de a megfertőztetteknek és hitetleneknek semmi sem tiszta, hanem megfertőztetett mind elméjük, mind lelkiismeretük. Vallják, hogy Istent ismerik, de tetteikkel tagadják, mivel utálatosak, hitetlenek és minden jó cselekedetre méltatlanok.”

.....
.....
A görögben a megvallást a *homologeó* szó jelöli, melynek jelentése többek között: „egyetért, megegyezik valakivel”, valamint

„helyesel”. Többről van tehát szó, mint pusztán formai vallás-tételről. A „megvallás” bibliai értelemben azt jelenti, hogy Jézus gondolataival és akarataival értünk egyet, továbbá megnyilvánulásaink megegyeznek beszédeivel és cselekedeteivel. Csakis ekkor teszünk a szó teljes értelmében vallást arról, hogy Krisztuséi vagyunk. Ha viszont Krisztusról teszünk vallást, akkor egyben az Atyáról is, hiszen ők ketten egyek.

Lehetséges azonban az is, hogy gyakorlati életünk ellenkezik a formai hitvallásunkkal, és ekkor olyan tényleges értelemben megtagadjuk Őt, mint a nyíltan hitetlenek, sőt még jobban. Utóbbiak ugyanis sosem vallották, hogy Krisztushoz tartoznak. Hasonló ez ahhoz, mint amikor a zsidók Ábrahám fiainak vallották magukat, de cselekedeteik arról tettek tanúbizonyságot, hogy éppen Ábrahám hitét és alázatát nélkülözik, amire Jézus is rámutatott (Jn 8,37–40). Szigorúan testi értelemben igaz volt, hogy Ábrahám fiai, de a valóságban szégyent hoztak Ábrahámra. Ugyanígy hoz szégyent Jézusra az, aki szájával ugyan megvallja Őt, ám cselekedeteivel arról tesz bizonyosságot, hogy más lélek van benne. A Jézussal való kapcsolatot nem lehet színlelni: vagy a gyümölcsei mutatkoznak meg az életünkben, vagy a hiánya, nincs harmadik lehetőség. Az utolsó idők hívóiról azt írja Jelenések könyve, hogy Isten parancsolatai mellett „Jézus hitét” is megtartják (Jel 14,12). A birtokos szerkezet nem a Jézusban való, hanem az Ővéhez hasonló hitre utal. Az evangéliumok bizonyosságot tesznek arról, hogy Jézus mindenkor az Atyára hagyatkozva cselekedett. Arról mondható el, hogy ténylegesen megvallja Krisztust, aki ugyanolyan feltétel nélküli hittel hagyatkozik Rá, mint Ő az Atyára, és ennek ugyanolyan valóságos módon megnyilatkoznak a gyümölcsei, amint Jézus esetében történt. Az ezzel ellentétes magatartás – szépítsük bárhogyan is – valójában antikrisztusi.

„Aki vallást akar tenni Krisztusról, abban Krisztusnak kell lakoznia. Senki sem adhat tovább olyasmit, amit meg sem kapott. A tanítványok folyékonyan elsorolhatják a tantételeket, ismétel-

gethetik Krisztus szavait, ám ha nincs bennük krisztusi szelídség és szeretet, nem tesznek vallást a Megváltóról. A Krisztusével ellentétes lelkület megtagadja Őt, bármi legyen is a hitvallás. Az ember megtagadhatja Jézust rágalmazás, bolond beszéd által, hazug, rosszindulatú szavakkal. Megtagadhatja, ha kitér az élet terhei elől, vagy bűnös örömeiket hajszol. Megtagadhatja Őt a világhoz való alkalmazkodással, udvariatlan viselkedéssel, saját véleményének szeretetével, önigazultsággal, kétély dédelgetésével, bajkeveréssel, sötétségben lakozással. Mindezekkel kinyilvánítja, hogy nem él benne Krisztus.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Az első evangélisták c. feje.)

4 Mi a feltétele annak, hogy az „Atyában és a Fiúban” maradjunk?

1Jn 2,21.24–25 • „Nem azért írtam nektek, mert nem ismeritek az igazságot, hanem mert ismeritek azt, és mivel semmi sincs az igazságból, ami hazugság... Amit azért ti kezdettől fogva hallottatok, az maradjon meg bennetek. Ha bennetek marad az, amit kezdettől fogva hallottatok, ti is az Atyában és a Fiúban maradtok. És az az ígélet, amelyet ő ígért nekünk: az örök élet.”

Jn 8,31–32 • „Mondta azért Jézus a benne hívő zsidóknak: Ha ti megmaradtok az én beszédemben, bizonytal az én tanítványaim vagytok; és megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket.”

.....
.....

Az apostol – Jézushoz hasonlóan – kijelenti, hogy a Jézusban maradás egyenlő Jézus beszédeinek befogadásával, melyeket „kezdetől fogva” hirdettek azok, akik hiteles szemtanúi voltak

életének. „Megmaradni” Jézus beszédei mellett azt jelenti, hogy nem fordulunk szembe velük még akkor sem, ha leleplezik rejtegetett bűneinket. Nem csupán a bűnt hozzák napvilágra azonban, hanem bemutatják a szabadulás lehetőségét is. Így azáltal is „megmaradunk” Jézus beszédeiben, ha valóban kitarunk az általa bemutatott, szabadulás felé vezető úton.

Az igazság – amely valójában nem dogmatikai tételek összessége, hanem Isten Jézus Krisztus által bemutatott szabadító cselekedeteinek összességét jelenti – úgy szabadít fel bennünket, hogy Krisztusra irányítja a figyelmet, és bizalmat ébreszt iránta. Krisztus szeretetét megértve tudjuk megvallani bűneinket és újjászületni, s az újjászületett ember első ízben képes valóságosan dönteni, hogy a továbbiakban milyen utat követ. A döntéseket naponként kell meghozni, és csak akkor maradhatunk szabadok, ha naponként az igazság iránti engedelmességet választjuk. Ezért vannak tele az apostoli levelek is különféle intésekkel, amelyek a hívőkhöz szólva bátorítanak az igazság melletti tartós elköteleződésre: *„Amiképpen odaszántátok tagjaitokat a tisztátalanság és hamisság szolgálataira, akképpen szánjátok oda most tagjaitokat az igazság szolgálatára, hogy megszentelődjeteek.”* (Rm 6,19) Az igazság forrása maga Jézus Krisztus, aki bemutatta az Atyát. A befogadott igazság – a bennünk lakozó Krisztus – önmagában képes elvégezni a megszentelés munkáját, de ahogyan a táplálékot naponta kell magunkhoz vennünk, úgy az igazsággal is naponta és személyesen kell „táplálkoznunk”, hogy beépüljön gondolatainkba, és mintegy belülről vezérelje döntéseinket.

5 Mit jelent az Istentől kapott „kenet”, és hogyan segít az igazság melletti megmaradásban?

1Jn 2,20.27 • „És nektek kenetetek van a Szenttől, és mindent tudtok... És az a kenet, amit ti kaptatok tőle, benne-

tek marad, és így nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket; hanem amint az a kenet megtanít titeket mindenre, úgy igaz az, és nem hazugság, és amiként megtanított titeket, úgy maradjatok benne.”

A *kenet* szó (gör. *khriszma*) szoros összefüggésben áll a felkenetéssel. Krisztus is kenetet nyert az Atyától. Az Ige egyértelműen azonosítja a felkenetést a Szentlélek elnyerésével, mert kijelenti, hogy Jézust „Isten Szentlélekkel és hatalommal kentette fel” (Ap csel 10,38). János kijelentése megerősíti, hogy itt a Szentlélekről van szó, mert azt mondja: „megtanít titeket mindenre”. Jézus hasonlóképpen szólt a Lélekről: „*De mikor eljő amaz, az igazság Lelke, elvezérel titeket minden igazságra. Mert nem magától szól, hanem azokat szólja, amiket hall, és a bekövetkezendőket kijelenti nektek.*” (Jn 16,13)

A levélben első ízben jelenik meg a Szentlélek személye, mint aki képes minket összhangba hozni Isten akaratával. Korábban az apostol már többször is kijelentette, hogy az Istenhez tartozás feltétele az Ő beszédeiben való megmaradás. Isten azonban jól ismeri emberi természetünk állhatatlanságát, ezért mintegy „személyes tanácsadóként” elküldi a Szentlelket, hogy elménkbe vesse és elmélyítse bennünk mindazt, amit az Ige nyomán felismertünk. A Szentlélek hatása elsősorban az Ige olvasása nyomán nyilvánul meg, hiszen Isten beszédei révén személyesen szól hozzánk, és serkenti gondolatainkat, hogy magunkat láthassuk meg az olvasottak vagy hallottak tükrében. Azonban nem csupán az igaz tanítást érteti meg velünk a Lélek, hanem saját személyes életünkben is rámutat azokra a területekre, ahol szükségünk van Isten szabadító közbelépésére. Pál apostol Rm 8,26–27-ben kijelenti, hogy még imádságaink elmondásában is a Szentlélek van segítségünkre: segít

megfogalmazni a kéréseinket, hogy megfelelően kifejezhessük valódi szükségleteinket.

E hathatós segítség birtokában elmondható, hogy bizonyos értelemben mi is „felkentek” vagyunk, ha a Szentlélek képes minket „vezérelni az igazságban”. Ez azon múlik, hogy mit teszünk, amikor ráébredt bennünket valódi állapotunkra és szükségleteinkre. Vajon elismerjük-e, hogy a valóságban Isten kíván megszólítani minket, vagy pedig különböző „okoskodásokkal” elnyomjuk a Lélek bizonyágtételét? Vajon készek vagyunk-e megalázni magunkat a Lélek vezetése nyomán, vagy inkább eltakarjuk szemünket, hogy ne is lássuk a világosságot?

Magyarázatot igényel még a következő kifejezés: „nincs szükségetek rá, hogy valaki tanítson titeket”. Emberi természetünk hajlamos arra, hogy érzelmi készítéseket is a Szentlélek vezetésének tartson, és könnyen eshetünk az elbizakodottság csapdájába („Nem kell az ígére vagy a testvéreinkre hallgatnunk, elég, ha a Lélek vezet minket.”). Az apostol azonban nem erről beszél. A „Lélektől tanítottság” azt jelenti, hogy személyes kinyilatkoztatást és vezetést kapunk általa, de csakis Isten beszédeivel összhangban. Nem valamiféle „privát kinyilatkoztatásról” van tehát szó, hanem arról, hogy az írások általános üzenete a Lélek által személyes üzenetté válik, melyet maga Isten ad nekünk, hogy egyre inkább Hozzá váljunk hasonlóvá. Ez persze nem zárja ki, hogy emberektől is nyerjünk olyan tanítást, feddést vagy intést, amely megszólít bennünket, de ezeken keresztül is a Lélek szól hozzánk.

6 Milyen két fő ismérvet fogalmaz meg az apostol azokra nézve, akik Istentől születtek?

1Jn 2,28–29 • „És most, fiacskáim, maradjatok benne; hogy mikor megjelenik, bizodalmunk legyen, és meg ne szégyenüljünk előtte az ő eljövetelekor. Ha tudjátok, hogy ő

igaz, tudjátok, hogy aki az igazságot cselekszi, az mind tőle született.”

Az Istenben maradás állandóan visszatérő fogalom János első levelében, ahol összesen 66-szor fordul elő. Korábban láttuk, hogy szükséges, de önmagában nem elég Istentől születni: hitünk valódi minőségét az jellemzi, hogy megmaradunk-e Isten beszédei mellett. Ez a mi részünk, a többit már Isten végzi el a maga hatalmával és bölcsességével. A „megmaradás” konkrét mércéje pedig az Úr iránti „bizodalom” (gör. *parrészia*, jelentése „egyenesség, nyíltság, becsületesség”) megléte vagy hiánya. Már ebben az életben is nyílt és őszinte kapcsolatunk lehet Istennel, és ez abban nyilvánul meg, hogy egyre kevésbé takargatjuk előtte valódi állapotunkat, sőt egyre inkább „kiöntjük előtte a szívünket, mint a vizet” (Sir 2,19). Ha ez a kapcsolat kialakul, akkor nem kell megszegyennünk, amikor Isten napvilágra hozza az elrejtett dolgokat Jézus második eljövetelekor. E nyílt kapcsolat hiányában azért kell megszegyennünk az ítéletben, mert akkor mindenki számára nyilvánvalóvá válik, amit Isten elől takargatni igyekeztünk, amit nem rendeztünk el vele négy szemközt, a „belső szobában”.

A másik látható jellegzetesség, hogy milyen mértékben „cselekedjük az igazságot”. Itt a gyakorlati igaz életet jelentő *dikaioszüné* szó áll, amely az Isten mércéje szerinti igaz életre utal. János tehát azt állítja, hogy újjászületésünk valóságában méretik le, mennyire vált életünk részévé Krisztus igaz élete. Természetesen nem arról van szó, hogy egy hívő ember feltétlenül minden esetben az igazságot cselekszi, és csak ekkor tekinthető újjászületettnek. Ha így lenne, akkor az apostolnak nem kellett volna a vétkezők számára bátorítást megfogalmaznia. Bizonyos azonban, hogy azok életében, akik újjá-

születtek, tendenciaként nyilvánul meg, hogy egyre inkább visszatükrözik Isten igazságát, ha olykor előfordulnak is visszaesések az életükben. Megnyilvánul továbbá abban, hogy ha esetleg vétkeznek is, milyen könnyen vagy nehezen képesek belátni bűneiket, és elrendezni azokat akár Istennel, akár embertársaikkal. Ez mutatja meg, hogy mennyiben „vezérli” őket Isten Lelke.

*Az e heti adomány az Életpont Nonprofit Kft.-t támogatja.
– A bózsvai és a törökkoppányi Biblia-táborok fenntartására
és fejlesztésére szánt adomány.*

Az Istentől születettek viszonya a bűnhöz

(1JN 3,1–10)

Í Milyen újabb bátorító ígérettel erősíti meg hallgatóit az apostol? Milyen kapcsolatba kerülhetünk Istennel szeretetének befogadása nyomán?

1Jn 3,1 • „Lássátok, mily nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk [és azok is vagyunk]; a világ azért nem ismer minket, mert nem ismerte meg őt.”

Rm 8,15–17, vö. Gal 4,5–6 • „Mert nem kaptatok szolgaság lelkét ismét a félelemre, hanem a fiúság Lelkét kaptatok, aki által kiáltjuk: Abbá, Atyám! Ez a Lélek bizonyágot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek, Isten örökösei, Krisztusnak pedig örököstársai; ha ugyan vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt is dicsőüljünk meg.”

.....

.....

János apostol a 3. fejezettől levele fő tárgyának kifejtésére tér, amelyet korábban röviden már megelőlegezett. A levél mondanivalója két téma köré csoportosítható: a bűnhöz való viszony,

illetve a másik ember szeretete. Most az elsőt foglalkozunk, míg a szeretet és gyűlölet kérdése a soron következő tanulmányok témája lesz.

Jellegzetes, hogy a bűnhöz való viszony tárgyalása is a szeretettel kezdődik. Az apostol – mielőtt igen határozott kijelentéseket tenne a hívők és a bűn viszonyával kapcsolatban –, először Isten szeretetéről biztosítja hallgatóit. Korábban a Szentlélekről mint Istentől kapott „kenetről” beszélt. Ugyanezen Lélek által valósul meg a legszorosabb közösség Istennel, a „fiúság” is. A Szentlélek teszi lehetővé, hogy Isten gondolatait megérthessük, és ennek nyomán feltámadjon szívünkben az a bizalom, mellyel az Úrhoz járulhatunk. A Szentlélek tarthat meg minket továbbá abban a szeretetben, amely által engedelmesskedhetünk Istennek. Végül a Szentlélek által tapasztalhatjuk meg Isten vigasztaló jelenlétét a próbáinkban is (vö. Rm 5,1–5). A fiúság, melyre Krisztusban szert tettünk, a Szentlélek által válik valósággá az életünkben. A továbbiakban az apostol arról az életvitelről beszél, amely a hívőkhöz mint Isten gyermekeihez illik. Minden családban van egy értékrend, amelyhez a gyermekeknek igazodniuk kell. Isten gyermekeinek az a kiváltságuk, hogy a Mindenható akaratahoz szabják cselekedeteiket, de ehhez tisztában kell lenniük azzal, mi fér össze ezzel az akarattal. Emberi természetünk könnyen visszaél Isten szeretetével, ezért tisztázni kell azokat az ismérveket, amelyek alapján felismerhetjük, Istenben vagyunk-e, vagy csak ezt mondjuk, de a valóságban más akaratot követünk.

2 Milyen reménység birtokosai azok, akik Isten gyermekeivé lettek? Mi a feltétele annak, hogy e reménység valósággá váljék?

1Jn 3,2–3 • „Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, és még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. De tud-

juk, hogy ha nyilvánvalóvá lesz, hasonlókká leszünk hozzá, mert meg fogjuk őt látni, amint van. És akiben megvan ez a reménység, az megtisztítja magát, amiként ő is tiszta.”

2Kor 6,16b–7,1 • „Mert ti az élő Isten temploma vagytok, amint Isten mondta: Lakozom bennük, és közöttük járok; Istenük leszek nekik, és ők népem lesznek. Azért menjetek ki közülük, és szakadjatok el, azt mondja az Úr, és tisztátalant ne illessetek; s én magamhoz fogadlak titeket. És leszek nektek Atyátok, s ti lesztek fiaimmá és leányaimmá, ezt mondja a mindenható Úr. Mivelhogy azért ilyen ígéreteink vannak, szerettem, tisztítsuk meg magunkat minden testi és lelki tisztátalanságtól, és Isten félelmében vigyük véghez megszentelésünket.”

Vizsgáljuk meg nagyon figyelmesen a 2–3. verset, mert kulcsfontosságú a későbbiek megértéséhez. János arról beszél, hogy az Istenhez hasonlóvá válás jelenti a végső reménységünket, és ez a reménység határozhatja meg – és kell is meghatároznia – a cselekedeteinket. Ez még jövőbeni cél, de minden döntésünkkel közelebb juthatunk hozzá – vagy távolabb kerülhetünk tőle. A kérdés az, hogy együttműködünk-e Istennel a megtisztításunk munkájában. Nincs nyoma ugyanakkor annak, hogy az apostol szerint egy hívő ember sosem vétkezik, hiszen értelmünk hozzászoktatása Isten akaratának cselekvéséhez nem lehet zökkenőmentes.

A megszentelődés hasonló ahhoz, amikor egy gyermek járni tanul, és törvényszerű, hogy eközben időnként el-elbotlik. Isten gyermekeként az igazi kérdés esetünkben az, hogy komolyan vesszük-e a „járni tanulást”, és hosszú távon mutatkozik-e fejlődés az életünkben. A „tanulás” tárgya Isten gyermekei esetében nem más, mint hogy vele összhangban tudjunk cseleked-

ni. Ehhez azonban azoktól az akadályoktól kell megszabadulnunk, amelyek még a bűnhöz kötnek bennünket. A „megtisztítás” a gondolatainkban kezdődik, először ezekben kell uralomra jutnia Isten akaratának, és ez annak függvénye, hogy gyűlöljük vagy megtűrjük életünkben a bűnt. A késztetéseket természetesen Isten adja, és Ő végzi el szívünkben e megtisztítás munkáját is, ha erre feljogosítjuk: *„És hintek reátok tiszta vizet, hogy megtisztuljatok, minden tisztátalanságotoktól és minden bálványaitoktól megtisztítlak titeket. És adok néktek új szívet, és új lelket adok belétek, elveszem a kőszívet testetekből, és adok néktek hússzívet.”* (Ezék 36,25–26) Ahhoz azonban, hogy ez a megtisztítás egyáltalán lehetségessé váljék, meg kell tanulnunk rossznak látni a rosszat, és gondolkodásunk szintjén sem „illetni tisztátalant”. Azaz a gyakorlatban tudatosan ne foglalkozzunk azzal, amiről már felismertük, hogy helytelen. Ha más nem, a tapasztalat segíthet minket ebben. A járni tanulás példájánál maradva: ne menjünk a gödrök és kátyúk közelébe, ha már többször elbuktunk bennük, és egyáltalán: ne engedjük el tanítónk kezét. Bármilyen vezetésnek vagy segítségnek csak akkor van értelme, ha akarjuk, hogy vezessenek minket.

A valódi cél azonban az, hogy hitből fogadjuk el: bizonyos dolgok károsak a lelki fejlődésünkre nézve, és ezeket minden esetben kerüljük. A tapasztalatunk sem lehet elégséges mérce, mert kívánságaink gyakorta felülírják azt, amit Isten mond dédelgetett bűneinkről. A hétköznapiakban gyakorta akkor is kerüljük a negatív cselekvéseket, ha nincs tapasztalatunk káros következményeikről: kerüljük például, hogy gyúlékony anyag mellett vagy száraz időben tüzet rakjunk, esetleg az állatkertben túl közel merészkedjünk a veszélyes ragadozók ketrecéhez, ha elolvassuk a figyelmeztető feliratot. Sokszor a testi épységünkre jobban vigyázunk, mint lelkünk tisztaságára. Hitéletünkben olykor nem tudjuk ennyire következetesen, hitből elfogadni, hogy rossz az, amiről Isten ezt mondja, ezért Krisztussal közösségre lépve elsősorban ezt kell megtanulnunk.

3 Mi a bűn lényege minden esetben, és miben érhető ez tetten?

1Jn 3,4 • „Valaki a bűnt cselekszi, megszegi a törvényt; a bűn pedig a törvénszegés.”*

Jak 2,10–11 • „Mert ha valaki az egész törvényt megtartja is, de vét egy ellen, az egész megrontásában bűnös. Mert aki ezt mondta: ne paráználkodjál, ezt is mondta: ne ölj. És ha nem paráználkodik, de ölsz, törvénszegővé lettél.”

.....

.....

Az apostol a 4. versben azonosítja a bűn lényegét. Nem konkrét cselekedetokról beszél, hanem egy lelki állásfoglalásról: a törvény áthágásáról. Olyan fontos igazság ez, hogy az apostol kétszer is hangsúlyozza: a bűn a törvény áthágása, azaz kívánalmainak semmibevétele. Ennek oka, hogy sokszor megítélünk másokat bizonyos cselekedetek miatt, miközben magunkat felmentjük, mert mi *ezeket* nem tesszük. János ezért a törvényhez való viszonyt helyezi előtérbe, és egyértelmű, hogy Isten teljes akaratával azonosítja azt. Isten törvényének lényege, hogy engedelmességet kíván Isten akaratára. Természetesen ez csak arra vonatkozik, amit már megismertünk ebből az akaratból, erre viszont teljes egészében. Ha egy adott területen tudjuk, mi Isten akaratja, és semmibe vesszük, akkor teljes egészében semmibe vettük kívánalmait, és arról teszünk bizonyosságot, hogy nem tiszteljük Őt.

Megint csak egy hétköznapi példára hivatkozhatunk: ha például vezetés közben túllépjük a megengedett sebességet, és megállítanak minket, akkor is bírságot rónak ki, ha a jármű-

* Pontosított fordítás.

vünk teljes egészében eleget tesz minden előírásnak, és más téren nem hágtuk át a közlekedési szabályokat, ráadásul színjőzanok vagyunk. A bírságoló rendőr feltételezi, hogy a teljes KRESZ-t – tehát a gyorsajtás tilalmát is – ismerjük, különben nem ülnénk a volán mögé. Isten csak annak áthágását kéri számon, amit már ismerünk, de tudatosan semmibe vesszük. Ilyen szempontból lényegtelen, hogy ezt restségből, a kívánság hatalmának engedve vagy más okból tesszük. Másfelől viszont természetesen van mód a jóvátételre és a bűnrendezésre – de a bűn súlyának tudatosításában is segít az, ha meggondoljuk, hogy minden egyes tudatos vétkezéssel Isten teljes akaratát tesszük félre, és ha nem fordulunk vissza, egyre könnyebben vesszük magát a bűnt is, ami a gondolkodásunk eltorzulását okozhatja.

A vétkezés következményeinek tudatosításában segít a „bűn” szó eredeti jelentésének felidézése is. A *hamartia* a görögben eredetileg egy íjászati szakkifejezés volt, melyet akkor használtak, ha valaki elvétette a célt. Maga a vétkezés is „cél elvesztés”, mert ha állandósul az életünkben, az a cél hiúsul meg, amelyre Isten teremtett bennünket, és aminek megvalósulását a megváltásunk is szolgálja. Azt is mondhatjuk tehát, hogy ha az örök életre törekszünk, vétkezni nem csupán helytelen, hanem „célszerűtlen” is, mert pontosan a kitűzött céltől vet minket távolabb.

4 „Isten gyermekei nem vétkeznek”: hogyan egyeztethető össze ez az apostol korábbi biztatásával, hogy valljuk meg bűneinket?

1Jn 3,5–6 • „Tudjátok, hogy ő azért jelent meg, hogy a mi bűneinket elvegye, és benne nincsen bűn. Aki benne marad, egy sem vétkezik; aki vétkezik, egy sem látta őt, és nem ismerte meg őt.”

Rm 6,14 • „Mert a bűn rajtatok nem uralkodik, mert nem vagytok törvény alatt, hanem kegyelem alatt.”

A felületes olvasó számára úgy tűnhet, hogy az apostol itt el-
lentmond korábbi kijelentésének. Az 1. fejezet végén, illetve a
2. elején elismeri, hogy a hívők vétkezhetnek, most viszont
mintha az ellenkezőjét állítaná. Ha azonban jobban megfigyel-
jük, láthatjuk, hogy azt mondja: „aki Istenben marad, nem vét-
kezik”. Ha hívő életünket az a törekvés határozza meg, hogy
Istenben maradjunk, akkor egyre inkább szembekerülünk a
bűnnel, és egyre kevésbé tudunk közösséget vállalni vele. Egy
folyamatról van tehát szó, amelynek a végpontja az, hogy meg-
tanulunk „nem vétkezni”. Ha lélekben Isten akaratával azono-
sulunk, ezt nem semlegesíti, hogy időnként „előfog” (Gal 6,1)
minket a bűn, hogy óvatlanságból olykor belesodródunk. A
gond akkor van, ha tudatosan megtűrünk bűnöket, mert ekkor
kérdéses, mennyire vagyunk tudatában Isten jellemének,
mennyire „láttuk meg” büntelen lényét, és „ismerjük” akaratát.

„János mondanivalója egyszerű és egyértelmű. A bűn az Is-
tennel szembeni tudatlanság és vakság terméke... A bűn soha-
sem származhat abból, hogy meglátjuk Istent és megismerjük
Őt. Nem vétkezhetünk, ha Krisztusban maradunk... Ezeknek
az állításoknak a jelentése valójában nem kérdéses, de úgy tű-
nik, mintha ellentétben állnának János korábbi megállapításá-
val, hogy ti. a hívő sohasem állíthatja magáról, hogy teljesen
büntelen (1,8). Erre a kérdésre a 3,3-ban találunk választ, mely
leírja, hogy »akiben megvan e reménység, az megtisztítja
magát«, és ez a megtisztulás jellegében hasonló Krisztus tiszta-
ságához (»mint ahogyan ő is tiszta«). Ebből az következik,
hogy az újjászületett élet bizonyos értelemben lényegét ille-
tően és alapvetően büntelen élet. A hívő ember számára a bűn

rend- és természetellenes, hiszen egész élete arra irányul, hogy tartózkodjék a bűntől. Mindazonáltal megmarad az a tény, hogy a hívó keresztények sohasem tapasztalják ezen a földön a tökéletesen büntelen életet, ezért az 1,8.10 érvényes marad. A két gondolat valójában nem összeegyeztethetetlen. A hívó ember továbbra is igazi, belső harcban áll testével, és csak a Szentlélek segítségével tudja legyőzni testi vágyait (vö. Gal 5,16–26).” (Zane C. Hodges: János első levele. In John F. Walwoord–Roy B. Zuck: *A Biblia ismerete – Kommentársorozat*. VIII. köt. KIA, Budapest, 1998, 320. o.)

Ha az Istenben maradás életelvvé válik bennünk, akkor azt tapasztalhatjuk, hogy egyre kevésbé tud minket „előfogni” a bűn, egyre kevesebb teret nyer gondolatainkban és cselekedeteinkben. Hasonló ez ahhoz a folyamathoz, melynek során a gyermek megtanul különbséget tenni a jó és a rossz között, és tudatosan kerülni az utóbbit. Lényegében azon mérhető le, mennyiben „maradunk Istenben”, hogy amikor időnként „beleesünk” a bűnbe, milyen gyorsan valljuk be és rendezzük el Teremtőnkkel. Minél gyorsabb ez a folyamat, annál inkább bizonyosságot teszünk róla, hogy gondolkodásunkban szembefordultunk a vétkeinkkel, és már nem tűrjük meg azokat az életünkben.

5 Milyen „hitetésre” figyelmeztet az apostol? Hogyan „rontja le” Jézus Sátán munkáit?

1Jn 3,7–8 • „Fiacskáim! Senki el ne hitessen benneteket: aki az igazságot cselekszi, igaz az, amiként ő is igaz. Aki a bűnt cselekszi, az ördögből van; mert az ördög kezdettől fogva bűnt cselekszik. Azért jelent meg Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.”

Jn 8,44 • „Ti az ördög atyától valók vagytok, és a ti atyátok kívánságait akarjátok cselekedni. Ő emberölő volt kez-

dettől fogva, és nem állt meg az igazságban, mert nincs benne igazság. Amikor hazugságot szól, a magáéból szól, mert hazug és hazugság atyja.”

Az „antikrisztusokként” jellemzett hamis tanítók minden biztonnyal összemosták a bűnt az igazsággal, és nem tartották szükségesnek a bűn következetes kerülését. Általános emberi hajlam van ennek hátterében, amelynek lényege, hogy Isten szeretetére hivatkozva úgy gondoljuk, a bűneinkkel együtt is elfogad minket, hiszen senki sincs, aki ne vétkezne. A valóságban két dolog összekeveréséről van szó. Isten valóban elfogad bennünket bűnös mivoltunkban, ha Őhöz járulunk, de nem fogadhatja el mentségeinket, „okoskodásainkat”, melyeket gyakran kitalálunk a vétkeink igazolására. Különösen igaz ez akkor, ha felismert, mégis megtúrt bűnökről van szó. Az apostol egyértelművé teszi, hogy a megtúrt vétek Sátánnak ad teret az életünkben, mert az ő létének lényege, hogy szemben áll az igazsággal, és éppen megtúrt bűneinkre hivatkozva igényel magának minket.

Ezzel áll szemben annak meggondolása, hogy Jézus azért jött el, hogy „az ördög munkáit lerontsa”, azaz semlegesítse Sátán befolyását. A rombolás sosem fájdalommentes, és gyakorta úgy érezhetjük, hogy Krisztus nagy gonddal felépített „homokvárainkat” tapossa össze, amikor rámutat a bűnre és körmönfont önigazolásainkra. Ez természetes, mert Sátán azt akarja elhíttetni velünk, hogy a bűn hozzánk tartozik. Éppen ezért át kell állnunk egy másfajta gondolkodásmódra. Ekkor van helye annak, hogy meggondoljuk: ki is az, aki el akarja hitetni, hogy bűneink elvétele szegényebbekké tesz bennünket, és lényünk egy részétől foszt meg? Ugyanaz a valaki, aki „hazug és hazugság atyja”, ráadásul „emberölő”. Ez a meggondo-

lás készíthet minket arra, hogy Krisztushoz meneküljünk, és felismerjük: dédelgetett bűneink valójában egy halálos csapda részét képezték, és éppen itt volt az ideje, hogy erre ráébredjünk. Alapvetően ez történik akkor, amikor újjászületünk, de a későbbiekben is megvan a helye annak, hogy egyre több „homokvár” dőljön le, immár a mi személyes közreműködésünkkel. Győzelmünk úgy válik teljessé, ha akaratunk egyre jobban együttműködik a Megváltóval abban, hogy a megtűrt bűnök elhagyásával megtörjön Sátán befolyása.

6 Hogyan tanúskodnak a tetteink arról, hogy Isten oldalán állunk-e? Mivel nem fér össze az igazság cselekvése?

1Jn 3,9–10 • „Senki sem cselekszik bűnt, aki Istentől született, mert benne marad az ő magva; és nem cselekedhet bűnt, mivelhogy Istentől született. Erről ismerhetők meg Isten gyermekei és az ördög gyermekei: aki nem cselekszik igazságot, egy sem Istentől való, és az sem, aki nem szereti a testvérét.”

1Pt 1,23 • „Mint akik újonnan születettek nem romlandó magból, hanem romolhatatlanból, Isten igéje által, mely él és megmarad örökké.”

.....

.....

Az apostol bátorítással és figyelmeztetéssel zárja gondolatmenetét. Mindkettőre szükségünk van ahhoz, hogy megmaradjunk a helyes úton. A bátorítás abban áll, hogy kijelenti: a bűntelen Istentől nem származhat bűnnel szennyezett élet. Ha megtérésünk által újjászülettünk és Istenhez tartozunk, részeseülünk Isten természetében (vö. 2Pt 1,4), és ebben az új természetben már nincs bűn. Korábban „személyazonosságunk” ré-

szét képezte az, hogy a bűnt cselekedtük, most pedig az, hogy képesek vagyunk nem vétkezni, ha Istenben maradunk. Ugyanakkor csakis akkor részesülünk Isten természetéből, ha benne maradunk. János nem támogatja azt a perfekcionista nézetet, hogy önmagunk is képesek vagyunk nem vétkezni, miután Isten magához fogadott minket, de azt sem, hogy következmények nélkül megtűrhetjük a bűnt, ha egyszer már megismertük Isten akaratát. Ezért mondja Dávid király is az 51. zsoltárban: „*Engedelmesség Lelkével támogass engem!*” Miután kifejezte, hogy gyűlöli bűnét, és bocsánatot nyert vétkeire, tudatában van annak, hogy csak a Szentlélek támogatásával maradhat Istenben – ahogyan mi is.

A figyelmeztetés lényege az, amivel már korábban is találkoztunk, csak pozitív megfogalmazásban: „*Aki az igazságot cselekszi, az mind tőle született.*” (2,29) Ezúttal a gondolatmenet-höz a negatív megfogalmazás illik, mert az apostol célja, hogy kizárja az öncsalást. Az Istenben maradásnak látható jelei vannak: összhang az igazsággal (gör. *dikaioiszüné*, vagyis az Isten mércéje szerinti igaz élet), továbbá az Istenéhez hasonló, feltétel nélküli szeretet következetes gyakorlása. Egyik sem következhet megromlott természetünkből, és ha ezek láthatóan jelen vannak az életünkben, arról teszünk bizonyosságot, hogy az isteni természet jelen van és működik bennünk. Ha nem tapasztaljuk e látható bizonyosságokat, az felszólítás arra, hogy Istenhez járuljunk, és kérjük Lelkének bennünk lakozását, ahogyan ezt Dávid is tette. Nincs okunk tehát az önelégültségre, de a kétségbeesésre sem.

*Az e heti adomány a szociális osztályt támogatja.
– A közösség szociális osztálya a rászorulókat anyagi
vagy természetbeni támogatásban részesíti a szükségleteknek
megfelelően és a lehetőségekhez mérten.*

A testvérek egymás iránti szeretete

(1JN 3,11–24)

¶ Miért jelentett indítékot a gyilkosságra Káinnak az, hogy Ábel cselekedetei igazak voltak, míg az övéi gonoszok? Miért gyűlöli a világ Krisztus tanítványait?

1Jn 3,11–13 • „Ez az üzenet, amelyet kezdettől fogva hallottatok, hogy szeressük egymást. Nem úgy, mint Káin, aki a gonosztól volt, és meggyilkolta a testvérét. És miért gyilkolta meg azt? Mivel az ő cselekedetei gonoszok voltak, a testvéreié pedig igazak. Ne csodálkozzatok, atyám-fiai [testvéreim], ha gyűlöl titeket a világ.”*

.....

.....

János apostol a testvérek egymás iránti szeretetével a testvérgyűlöletet állítja szembe. Káin tette úgy jelenik meg, mint a szeretet ellenpéldája – ezért kerülhet itt a gondolatmenet középpontjába. János ugyan a hittestvérek egymás iránti szeretete-

* Az igéket Károlyi Gáspár fordításában, a mai magyar nyelvhez igazítva közöljük. A szükséges javításokat a megfelelő szó vagy kifejezés mellett szögletes zárójelben tüntettük föl.

téről beszél, míg Káin és Ábel vér szerinti testvérek voltak, ez azonban nem jelenti azt, hogy a szembeállítás alaptalan lenne. Hiszen egyrészt Káin és Ábel egyben hittestvérek is voltak, legalábbis lettek volna, másrészt mi, akik Krisztusban lettünk testvérekké, ugyancsak vér szerinti testvérek vagyunk, Megváltónk vére által. Ennek az anyakönyvezett rokoni kapcsolatoknál is erősebb vérségi köteléknek kellene tudatosulnia bennünk, hogy a jánosi szeretetre hívást betölthessük.

Káin ugyanazért gyilkolta meg a testvérét, amiért az Úr valódi tanítványait minden időben üldözték. A világtól különböző értékrend és jellem, amely az Úr valódi tanítványának életében megmutatkozik, mindig leleplez. Ez az élet minden időben a krisztusi világosságot ragyogtatja fel a bűn által uralt világban. Ez a világosság behatol a legrejtettebb zugba is, általa napvilágra kerül minden addig rejtgetett bűn. Márpedig a bűn rejtőzni szeret. Ugyanez a törvényszerűség mutatkozott meg Jézus életében is, amelyről az apostol így ír evangéliuma elején: *„Az igazi világosság eljött már a világba, amely megvilágosít minden embert. A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt. Az övéi közé jött, és az övéi nem fogadták be őt.”* (Jn 1,9–11)

Érdemes megfigyelnünk, hogyan fogalmaz az Ige Káinnal kapcsolatban. Nem csupán azt emeli ki, hogy megölte a testvérét, hanem azt is, hogy „a gonosztól volt”. Eszerint a cselekedeteink és a „származásunk”, hogy ti. az ördögtől vagy Istentől valók vagyunk-e, a legszorosabban összefüggnek. Káin azért gyilkolt, mert a gonosztól volt. Tettében származása vált nyilvánvalóvá. Így válik nyilvánvalóvá – akár akarjuk, akár nem – a mi tetteinkben is az, hogy kihez tartozunk. Persze bármelyikünk képes megjátszani magát, így játsszuk el például sokszor szombatonként a kedélyes keresztényt egymás előtt, de a hétköznapijainkban és a személyiségünket valamiért közlelő érintő helyzetekben korántsem tudjuk magunkat másnak mutatni, mint amilyenek vagyunk.

A káini történetre való hivatkozásnak az ad különös hangsúlyt, hogy János első levelében kizárólag itt hivatkozik egy ószövetségi történetre.

2 Miért teheti az Ige az üdvösség feltételévé az egymás iránti szeretetet?

1Jn 3,14–15 • „Tudjuk, hogy átmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük a mi atyánkfiait. Aki nem szereti az ő atyjafiát, a halálban marad. Aki gyűlöli az ő atyjafiát, mind embergyilkos az: és tudjátok, hogy egy embergyilkosnak sincs örök élete, ami megmaradhatna őbenne.”

.....

.....

Az apostol ebben a szakaszban is ellentétpárok segítségével fejti ki gondolatait. Élet és halál, szeretet és gyűlölet áll szemben egymással. Az Ige ezen a helyen sem ismer köztes állapotot, csupán kettőt, amelyek kizárják egymást: vagy szeretjük a testvéreinket és akkor életünk, örök életünk van, vagy nem szeretjük a testvéreinket. Ez utóbbi esetben azonban nem a közöny állapota a miénk, hanem gyűlölöi vagyunk a testvéreinknek, ami ugyanaz, mintha megölnénk őket. A jánosi iratok maguk is világosságot árasztanak az életünkre, nem hagyják, hogy illúziókat tápláljunk önmagunkkal kapcsolatban. Egyértelművé teszik: aki nem szeret, az gyűlöl, és aki gyűlöl, az gyilkos. Senki, aki nem tudja szeretni a testvéreit, nem mehet be az örök életbe.

„*A halálban marad*” kifejezés jelzi, hogy az ember sorsa Isten szabadítása nélkül a végleges, második halál. Nem arról van szó tehát, hogy egy semleges kezdőpontról indulunk az életben, amelyben akár meg is maradhatunk, ha nem döntünk sem Isten, sem Sátán mellett, hanem arról, hogy eleve a bűn szolgálai

vagyunk. Ha nem kapunk új életet Krisztusban, akkor a halál fogságában maradunk. Nincsen más kiút számunkra.

Az „*aki gyűlöli az ő atyjafiát, mind embergyilkos az*” kijelentés a Hegyi beszéddel áll szoros összefüggésben – ahogyan egyébként János teljes első levelének üzenete. Jézus így tanítja hallgatóságát: „Hallottátok, *hogy megmondatott a régieknek: Ne ölj, mert aki öl, méltó az ítéletre. Én pedig azt mondom nektek, hogy mindaz, aki haragszik az ő atyjafiára (ok nélkül), méltó az ítéletre...*” (Mt 5,21–22) Mielőtt azonban fellélegeznénk, hiszen ha mi haragszunk, mindig csakis jó okkal tesszük, így nem esünk az ítélet alá, tegyük zárójelbe a Károlyi-fordítású Bibliánkban az „ok nélkül” kiegészítést, mert ez az eredeti szövegben nem szerepel. Aki tehát haragszik a testvérére, akár okkal, akár ok nélkül, akár neki van igaza, akár annak, akire haragszik, Isten igazságszolgáltatása alá esik. Nincsen tehát jogos és elfogadható harag a menny szemében!

3 Milyen két példát említ az apostol a szeretet gyakorlására? Miért mondhatja az Ige, hogy kötelességünk egymásért odaadni az életünket? Nem túl magas követelmény ez?

1Jn 3,16–17 • „Arról ismertük meg a szeretetet, hogy Ő az életét adta értünk: mi is kötelesek vagyunk odaadni életünket a mi atyánkfiáiért. Akinek pedig van miből élnie e világon, és elnézi, hogy az ő atyafia szűkségben van, és elzárja attól a szívét, miképpen marad meg abban az Isten szeretete?”

.....

.....

A 16. verstől János másképpen világítja meg a hallgató/olvasó számára a Krisztusban való egymás iránti szeretet lényegét,

mint az ezt megelőző versekben. Eddig sok szó esett a szeretet ellentétéről, a gyűlöletről és a halálról – így juthattunk közelebb a szeretet megértéséhez. Most azonban maga a krisztusi áldozat kerül a középpontba. Csakis ezen áldozat következtében válhatunk képessé szeretni. Egyrészt mert Jézus Krisztus teljes szeretete világunk iránt megmutatja azt, amit egyébként elgondolni sem tudnánk (és még Krisztus áldozatának fényében is nehezen tudjuk felfogni): a tökéletes, teljesen odaadó, önzetlen szeretetet. Mi ezt rajta kívül nem ismerjük, még fogalmaink sem lehetnének róla. Másrészt pedig csakis ez az áldozat nyitotta meg a lehetőséget arra, hogy mi is úgy tudjunk szeretni, ahogyan Krisztus szeret bennünket.

Az „*életét adta értünk*” kifejezésben a *tithémi* görög szó szerepel, ami azt jelenti: letenni. Jézus tehát letette értünk az életét. Ezért kell nekünk is késznek lennünk arra, hogy akár a saját életünket tegyük le a testvéreinkért. Isten semmi olyat nem vár el tőlünk, amire Ő maga ne adott volna példát, és amire ne tudna minket elvezetni, megtanítani. Ha most még a gondolatától is idegenkedünk annak, hogy az életünktől váljunk meg egy például nem is túl szimpatikus testvérünkért, Krisztusban hatalmat kaptunk arra, hogy eljussunk a szeretet valódi magaslataira. A jézusi áldozat az Ige tükrében erre kötelez bennünket. Az itt szereplő *ofeilo* szó azt jelenti: adósnak lenni, tartozni valamivel. Ugyanez a kifejezés szerepel például az adós szolga példázatában is (Mt 18,24).

A jézusi tökéletes szeretet tehát arra kötelez bennünket, hogy ezt a szeretetet bemutassuk a világnak. Ahogyan Jézus megfogalmazza a samáriai asszonynak a negyedik evangéliumban: „*Valaki pedig abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik; hanem az a víz, amelyet én adok neki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz őbenne.*” (Jn 4,14) Az Úr szeretete által életet nyerünk, és ha valóban új életet nyerünk általa, akkor ez továbbárad mások felé, így segítve másokat is abban, hogy a Forráshoz találjanak. Ahogyan a Hold

is a Naptól nyeri fényét, amit aztán továbbsugároz az éjszakában.

János apostol a következő versben egy talán egyszerűbb élethelyzetten mutatja be az egymás iránti szeretet gyakorlati megvalósítását: hogyan viszonyul a jólétben élő testvér a nélkülöző testvérhez. Kijelentése – amelyet ezúttal kérdés formájában fogalmaz meg – újfent határozott: aki nem segít testvéreinek az ínségben, ha az életkörülményei ezt megengedik, abban nincs meg az Isten szeretete. Aki most az anyagi javaiból nem tud áldozni bajban lévő testvére javára, hogyan tudná odaadni az életét érte? Testvéri közösségeink, gyülekezeteink több helyütt olyannyira távol vannak a krisztusi mintától, hogy nemcsak életünket és pénzünköt sajnáljuk a testvéreinktől, hanem már észre sem vesszük, ha valamelyikünk hiányt szenved.

4 Mit jelent szóval és nyelvvel szeretni? Miért óv bennünket ettől az Ige? Mit jelent ezzel szemben cselekedettel és valósággal szeretni?

1Jn 3,18 • „Fiacskáim [gyermekeim], ne szóval szeressünk, se nyelvvel; hanem cselekedettel és valósággal.”

.....

.....

A „fiacskáim”, pontosabban „gyermekeim” megszólítás János tekintélyéről árulkodik a gyülekezet előtt. Ez a tekintély ad különös hangsúlyt a 18. vers tömör kijelentésének. A szó és a nyelv áll itt szemben a cselekedettel és a valósággal. Az apostol az egymás iránti krisztusi szeretet mikéntjéről ad útmutatást. Arra hívja a gyülekezet tagjait, hogy a szeretetük ne pusztán szólam legyen, felszínes mosoly vagy néhány udvarias gesztus, hanem valódi, kézzelfogható, letagadhatatlan tett, amely a másik

javát szolgálja. A természetünk szerint könnyen kimondunk valamit, amiről tudjuk, hogy jó és úgy kellene lennie, de amikor a megvalósításra kerül a sor, akkor meghátrálunk. (Ha például gyülekezettakarítást hirdetünk, lehet, hogy sok lesz a lelkes jelentkező, de ahogy közeledik a takarítás kényelmetlen napja, rendkívül elmés kifogások tucatjával állunk elő, miért is nem tudjuk valóra váltani az ígéretünket.) Legtöbbször valahogy így szeretünk mi: nagyotmondó szájjal. Mert valaminek a kimondásához nem kell áldozatot hoznunk, ahhoz ellenben, hogy meg is tegyünk valamit, igen. A szeretetet az Ige tettekben méri. „*»De mit gondoltok ti? Volt egy embernek két fia, és odamenva az elsőhöz, mondta: Eredj fiam, munkálkodj ma a szőlőmben. Az pedig így felelt: Nem megyek. De azután meggondolva magát, elment. A másikkhoz is odamenva, hasonlóképpen szólt. Az pedig így válaszolt: Én elmegyek, uram. De nem ment el. E kettő közül melyik teljesítette az atya akarátát?« Mondták neki: »Az első.« Mondta nekik Jézus: »Bizony mondom nektek: A vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában.«*” (Mt 21,28–31)

Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy a szónak és a nyelvnek ne lenne meghatározó szerepe az egymás iránti szeretet gyakorlásában. „*Az Úr Isten bölcs nyelvet adott nekem, hogy tudjam erősíteni a megfáradtat beszéddel...*” (Ésa 50,4/a) „*Mint a kenet és jó illat megvidámítja a szívet: úgy az ő barátjának édes szavai is, melyek lelke tanácsából valók.*” (Péld 27,9) Sőt van, amikor az értő és együtt érző hallgatás a legjobb orvosság egy testvérünk bajára. Ez az ige többek között arra tanít bennünket, hogy ne akkor beszéljünk – és ne csak beszéljünk –, amikor cselekedni kellene. Kényelemszeretetünkől kifolyólag hajlunk arra, hogy akkor is inkább kisebb prédikációt rögtönözzünk egy szenvedő testvérünknek, amikor tehetnénk is érte valamit. A lecke fel van adva, de a legjobb Tanítót kaptuk hozzá: úgy kell szeretnünk egymást, hogy akár az életünket is odaadjuk egymásért. Miért ne lehetne csökkenteni a távolságot az Ige és a bevett gyakorlatunk között?

5 Mit jelent „a szív vádolása”? Miért írhatja János apostol azt, hogy Isten nagyobb a mi szívünknel?

1Jn 3,19–21 • „És erről ismerjük meg, hogy mi az igazságból vagyunk, és így tesszük bátorosakká öelötte a mi szívünket. Hogy ha vádol minket a szív, mivelhogy nagyobb az Isten a mi szívünknel, és mindent tud. Szeret-eim, ha a szívünk nem vádol minket, bizodalmunk van az Istenhez.”

.....

.....

A 19–24. versek külön gondolati egységet jelölnek a 11–24. versig tartó szakaszban. Bár a szeretet témája újra előjön ezen a részen belül (23. vers), mégsem ez a központi mondanivaló. A 19–21. versekben a lelkiismeret vádolásáról, illetve békességéről ír János, a 22. vers az imameghallgatásról szól, a 23. és 24. vers pedig arról beszél, mi a feltétele annak, hogy a lelkiismeretünk nyugodt legyen, és az Úr meghallgassa az imáinkat.

Az „és erről” kifejezés jelzi, hogy amit itt megfogalmaz az apostol, nagyon szorosan kapcsolódik az előzőekhez. E szerint arról tudjuk meg, hogy mi az igazságból valók vagyunk, ha tettekkel, valóságosan szeretünk, nem pedig pusztá szóval. Ha ez így van – folytatva a vers gondolatmenetét –, akkor szívünk, lelkiismeretünk nyugalmat találhat annak ellenére is, hogy vádolhat és elítélhet minket, hiszen az isteni kegyelem Krisztusra tekintettel felszabadít bennünket. A „*nagyobb az Isten a mi szívünknel, és mindent tud*” kijelentés az isteni mindentudásról szól, kiemelve ezzel Isten kegyelmét (ez kiderül a 19. versből), amely azonban csak igazságosságával és következetességével párhuzamosan – azaz Krisztus áldozata árán – érvényesülhet.

Luther így ír erről az igehelyről: „Mert az evangélium summája és lényege, hogy higgy és remélj. Ámbár magunkat méltatlan-

noknak kell tartanunk, mégis elfogadhatjuk az evangéliumban felkínált kegyelmet. Még ha a lelkiismeretünk félelmes szívűekké formál is bennünket, és Istent haragvónak mutatja is be, mégis nagyobb Isten a mi szívünknel. A lelkiismeret csak egy csepp, de a megbékélt Isten a vigasztalás tengere. A félelmet vagy a kétségbeesést le kell győzni, még ha ez nehéz is. Nagy és rendkívül édes ígéret, hogyha szívünk el is ítél minket: »Isten nagyobb a mi szívünknel, és mindent tud.« (Idézi Bolyki János. In *A tanúvallomás folytatódik. Kommentár János leveleihez*. Osiris, Budapest, 2008, 175. o.)

6 Mi a feltétele az imameghallgatásnak? Miért van egyáltalán feltétele?

1Jn 3,22–24 • „És akármit kérjünk, megnyerjük tőle, mert megtartjuk az ő parancsolatait, és azokat cselekedjük, amik kedvesek előtte. Ez pedig az ő parancsolata, hogy higgyünk az ő Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, amint megparancsolta nekünk. És aki az ő parancsolatait megtartja, az Őbenne marad és Ő is abban; és abból ismerjük meg, hogy bennünk marad, abból a Lélekből, amelyet nekünk adott.”

.....

.....

Annak, hogy Isten megadja nekünk, amit kérünk tőle, feltétele van: parancsolatainak megtartása. Az apostol két mozzanatban ragadja meg Isten parancsolatát: higgyünk Krisztus nevében, és szeressük egymást. Ez a két irány megfelel az ún. nagy parancsolatnak: „*Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben? Jézus pedig mondta neki: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebará-*

totat, mint magadat. E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.” (Mt 22,36–40) A „Jézus Krisztus nevében” hinni nem a névre, egy szóra való formai hivatkozást jelent, hanem a név magát az isteni személyt jelöli, a nevében hinni pedig egyenértékű azzal, hogy Őbenne hinni.

Ha valaki Krisztusban akar maradni, annak cselekednie kell az Úr parancsolatait. Nem arról van itt szó, hogy előzetesen, Krisztus nélkül kellene megtanulnunk helyesen cselekedni, önerőből megfelelve az Ő előírásainak, aminek következtében Isten közösséget tudna vállalni velünk. Ebben az esetben a cselekedeteink által válhatnánk igazzá Isten előtt. Ez az ige is, a Biblia tanításával összhangban, a hit általi megigazítás valóságát hirdeti, amelynek azonban elválaszthatatlan része a parancsolatokban járás – de csakis Krisztus megigazító kegyelméből. Ezt hangsúlyozza János: higgy a Megváltóban, és aztán vele közösségekben cselekedd az Ő akaratát, azaz gyakorold a szeretetet.

A hívő Krisztusban maradása és Krisztusnak a hívőben maradása a Megváltó és a hívő ember közötti egységről beszél, a teljes meggyökerezésről Krisztusban (lásd ehhez Jézus szőlőtőről és szőlővesszőről szóló példabeszédét Jn 15,1-től). Nélküle semmit sem tudunk cselekedni. János apostol evangéliumában ugyanígy fogalmaz: „...Én az én Atyámban vagyok, és ti énbennem, és én tibennetek.” (Jn 14,20) A fenti szakaszból azt is megtudjuk, hogyan valósul meg ez a „benne-lét”: a Szentlélek által. Bátorítóak ezek az igék: Isten arra hív bennünket, hogy megtartsuk a parancsolatait, de semmi olyat nem vár el tőlünk, amit ne tudna egyúttal nekünk is ajándékozni. Isten tehát csak azt várja el tőlünk, amire Ő tesz képessé bennünket.

*Az e heti adomány az ingatlanalapot támogatja.
– Gyülekezeti ingatlanok vásárlására és felújítására
szánt pénzeszeg.*

Az igazság és a tévtanítás gyakorlati megnyilvánulásai és gyümölcsei

(1JN 4,1–6)

¶ Miért kell megvizsgálni a lelkeket? Mit jelent ez a gyakorlatban?

1Jn 4,1 • „Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy Istentől vannak-e, mert sok hamis próféta jött ki a világba.”

1Thess 5,21 • „Mindent megvizsgáljatok; ami jó, ahhoz ragaszkodjatok.”*

.....

.....

Az apostol a levél következő szakaszában ismét visszatér a hamis tanításokra, amelyek folyamatosan fejtették ki hatásukat a saját korában. A megelőző szakaszban az Istentől nyert Szentlélekről volt szó, melyet világosan meg kell különböztetni az „antikrisztus lelkétől”. Így János a továbbiakban arról beszél,

* Pontosított fordítás.

milyen tanítás és gyümölcsök várhatók az előbbtől, illetve az utóbbtól.

A hamis próféták ténykedése a tetszetősnek tűnő, de az igazság erejét nélkülöző tanításokban és életgyakorlatban nyilvánul meg. Akkor ismerhetjük fel a működésüket, ha gondolkodásunk gyakorlott az igazság és a hamisság felismerésében, illetve szétválasztásában. E képességünket úgy fejleszthetjük, hogy minden hallott tanítást az Ige mérlegére teszünk. Ezt pedig akkor tudjuk megtenni, ha személyesen ismerjük Isten akaratát. Ha nincs szoros kapcsolatunk Isten gondolataival, akkor még az igazság formai ismerete mellett is fennáll a veszély, hogy a megnyerő, tetszetős tévtanítások „megigézik” elménket. Ennek nyomán akár oda is eljuthatunk, hogy saját érzelmi késztetéseinket tekintjük Isten szavának. Továbbá akkor is könnyen „tévtanítókká” válhatunk, ha csak egy formai tanítást vallunk az evangéliumról, de saját életünk nélküli annak erejét. Fontos tehát, hogy megértsük az igaznak látszó és a valóban igaz tanítás és életgyakorlat – azaz a gyakorlati alkalmazás – közötti különbséget, de ugyanilyen fontos, hogy rendszeresen megvizsgáljuk saját magunkat is, és meglássuk: vajon mennyiben azonosultunk Isten „jó, teljes és tökéletes akaratával”, és szokásszerűen inkább az igazságnak vagy inkább a hamisságnak engedünk.

Az igazság valódi mércéje természetesen az Igében van, de csakis annyiban lehet a miénk, amennyiben személyesen is befogadjuk. Gondolkodásunkat hozzá kell szoktatni, hogy Isten akaratát tekintsük mércének, ne a saját kívánságainkat. Mi több, kívánságaink és érzelmi reakcióink is előbb-utóbb hasonulnak ahhoz az értelmi beállítottsághoz, amelyet Isten akaratának követése határoz meg. Ez azt jelenti, hogy az igazságnak megfelelő dolgok keltenek bennünk örömet és elégedettséget, az ezzel ellenkezők pedig visszatetszést. Ha ez a gyakorlat következetesen érvényesül az életünkben, akkor kiélesedik a lelki hallásunk, és egy idő után már a leggyengébb hamis hangokat

is észlelve egyértelműen helyére tehetjük a hallott tanítást. Valósággá válik az, amit igazi követőről jelentett ki Jézus: „*Amikor [a pásztor] kiereszti juhait, előttük megy; és a juhok követik őt, mert ismerik a hangját. Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak tőle, mert nem ismerik az idegen hangját.*” (Jn 10,4–5)

2 Hogyan lehet elkülöníteni a Krisztusra vonatkozó tév-tanítást a valóditól? Miért a „testben megjelent Krisztus” megvallása a mérce?

1Jn 4,2–3 • „Erről ismerjétek meg Isten Lelkét: valamely lélek Jézust testben megjelent Krisztusnak vallja, Istentől van; és valamely lélek nem vallja Jézust testben megjelent Krisztusnak, nincsen Istentől, és az az antikrisztus lelke, amelyről hallottátok, hogy eljő, és most e világban van már.”

Zsid 2,17–18 • „Azért mindenestől fogva hasonlónak kellett lennie testvéreihez, hogy könyörülő legyen és hű főpap Isten előtt, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért. Mert amennyiben ő maga is szenvedett, amikor megkísértettet, segíthet azokon, akiket kísértések érnek.”

.....

Az apostol egyetlen mércére vezeti vissza a tanítás megítélését: hogyan mutatja be Jézust? Elismeri-e, hogy emberként egyszerre hordozta a bűnre hajló természetet, elszenvedve a minket is érő kísértéseket, és egyben engedelmeskedett a Lélek által az Atyának? Elismeri-e továbbá, hogy valóban lehetséges tökéletességre jutni, és pedig nem a magunk erejéből (például érdemszerző cselekedetek által), hanem Krisztust befogadva, Lelke által vezetettve? Végül szól-e arról, hogy Jézus közbenjár értünk az Atyánál, és együtt szenved azokkal, akik a kísértésekkel

küzdenek? A Krisztusról szóló örömhír mindezt tartalmazza, és csak így együtt tárhatjuk fel a valódi győzelem útját.

Jelenések könyve szerint az üdvösség feltétele, hogy „győzzünk, amiként Jézus is győzött” földi életében (3,21). Ehhez viszont arra van szükség, hogy az Ő győzelmének titkát tanuljuk meg: azt, hogy emberi testben hogyan őrizte meg isteni természetét és engedelmisségét. Sátán célja az erről szóló üzenet semlegesítése, amint korábban már láttuk. Ezt egyrészt azzal éri el, hogy az engedelmisség és a parancsolatok megtartásának jelentőségét csökkenti, és Krisztust csak követendő erkölcsi példaként, nem a „hit fejedelmeként és bevégzőjeként” (Zsid 12,2) tünteti fel. Másrészt viszont azzal is célt érhet, ha bűneinket felnagyítja, és úgy állítja be, mintha még Krisztus áldozata és közbenjárása is elégtelen lenne, hogy engesztelést szerezzen értük. Így is, úgy is annak tagadására késztet, hogy Krisztusban győzni lehet önmagunk felett. Ezért irányítja János is arra a figyelmet, hogy a hamis tanítók megítélésénél különösen fontos, hogyan mutatják be Jézust.

Nem csupán mások tanításának megítélésénél fontos azonban, hogyan láttatják Jézust, hanem ugyanez igaz akkor is, ha a magunk tanításáról, illetve a személyes életünkről van szó. Vajon arról teszünk bizonyosságot, hogy hitvalló keresztényekként is a saját akaratunk a mérce, vagy pedig látszik, hogy céljainkat, vágyainkat és kívánságainkat Krisztusnak rendeltük alá? Az első esetben tulajdonképpen azt sugalljuk, hogy Jézus életpéldája és annak követése nem elégséges a természetünk feletti győzelemhez, hiszen mi is lépten-nyomon kudarcot vallunk. A másik esetben viszont, ha következetesen kitartunk Jézus követésében, akkor előbb-utóbb az Ő beszédeinek hatalmát tapasztalhatják meg azok, akikkel kapcsolatba kerülünk. Közvetett módon ugyan, de ezáltal is krisztusi, illetve antikrisztusi légkört árasztunk. Ami a tanításban kezdődik, az az életvitelünkben folytatódik, és az a lélek nyilvánul meg életünkben, amelynek rendszeresen engedünk.

3 Milyen konkrét hatással jár az igazság, és milyennel a tév-
tanítás hirdetése, illetve befogadása?

1Jn 4,4–6 • „Ti Istentől vagytok, fiacskáim, és legyőztétek
őket, mert nagyobb az, aki bennetek van, mint aki e világ-
ban van. Ők a világból valók, azért a világ szerint beszél-
nek, és a világ hallgat rájuk. Mi Istentől vagyunk. Aki ismeri Istent, hallgat ránk, aki nem ismeri Istent, nem hallgat ránk. Erről ismeritek meg az igazság lelkét és a tévelygés lelkét.”

.....

.....

.....

Az apostol úgy jellemzi hallgatóságát, mint akik győztek az igazság által. Nem csupán önmagukat győzték le, hanem a „tévelygés lelkét” is, mely a tévtanítások mögött áll, illetve ezek befogadására készíti az embereket. Az igaz vagy hamis tanítás megítélésének mércéje tehát nem csupán a tanítás tartalma, hanem ismét csak elmondható, hogy a hatása is. Aki az igazságot fogadja be, annak az életén idővel látszani fog, hogy átforgatta a hallott beszéd, és győzött korábbi bűnei felett. A tévtanítók viszont a hallgatóság kívánságaihoz igazítják tanításait, és kiszolgálják természetes hajlamaikat, ahelyett, hogy szembefordítanák őket azokkal. E mögött a legtöbb esetben a bűnnel való magalkuvás áll, aminek csak következménye a tanítás eltorzulása, és az, hogy az üzenet egyre inkább az emberi természetet kezdi tükrözni.

Az Ószövetség is fontos kijelentést tartalmaz arról, hogy a hamis próféták olyan üzenetet hirdetnek, amely nemhogy szembefordítaná az embert saját bűnös életével, hanem inkább a természetes vágyait szolgálja ki: *„Szüntelenül ezt mondják*

azoknak, akik megvetnek engem: »Azt mondta az Úr: Békességetek lesz néktek«, és mindenkinek, aki az ő szívének keménysége szerint jár, ezt mondják: »Nem jó rátok veszedelem.« (Jer 23,17) Ez összefüggésben áll azzal, hogy ők maguk sem ismerték meg valóban Isten jellemét, ezért nem is képesek arra, hogy ezt hatalommal képviseljék. Ez különösen igaz az utolsó időkre, amikor a hamis próféták a tevékenységüket kísérő jelekkel igazolják megnyilvánulásaik isteni eredetét, a valódi igazság átformáló ereje helyett: a „hazugság minden hatalma, jelei és csodái” mindazokat rabul ejtik, akik „nem fogadták be az igazság szertetét üdvösségükre” (2Thess 2,9–10). Más szóval: azok követik e jeleket, akik nem szerették eléggé az igazságot – és magát Istent, aki az igazság forrása – ahhoz, hogy miatta és érte szembeforduljanak önmagukkal.

Amikor János azt mondja, hogy „mi Istentől valók vagyunk: aki ismeri Istent, hallgat ránk, aki nem ismeri, nem hallgat ránk”, nem arra utal, hogy az apostolok személye önmagában hitelesíti a tanítást, hanem éppen fordítva: a hirdetett tanítás és példa befogadása és követése hitelesíti személyüket. Aki akarja, megítélheti, hogy összhangban van-e az életük Krisztus beszédeivel és jellemével. Ugyanaz az elv érvényesül az apostol szavaiban, amit Jézus megfogalmazott: „Aki Istentől van, hallgatja Isten beszédeit; azért nem hallgathatjátok ti, mert nem vagytok Istentől valók.” (Jn 8,47) Továbbá: „Ha nem az én Atyám dolgait cselekszem, ne higgyetek nekem; ha pedig azokat cselekszem, ha nekem nem hisztek is, higgyetek a cselekedeteknek: hogy megtudjátok és elhiggyétek, hogy az Atya bennem van, és én benne vagyok.” (Jn 10,37–38) Aki „Istentől való”, azaz döntéseit és tetteit az Isten iránti engedelmesség határozza meg, eljut arra a tudatra, hogy Isten van jelen az életében, ahogyan Jézus is kifejezte ezt. Ez a bizonyosság mondatja az apostollal, hogy „mi Istentől valók vagyunk”. Abból, hogy mennyire szívesen hallgatjuk Isten beszédeit, kiderül, mennyire ismerjük Őt. Ez is az igazság átformáló erejének egyik látható mércéje.

4 Melyek a tévtanítók ismérvei?

1Tim 6,3–5 • „Ha valaki másképpen tanít, és nem tartja magát a mi Urunk, Jézus Krisztus egészséges beszédéhez és az istenfélelemhez illő tanításhoz, az felfuvalkodott és semmit sem tud, hanem a vitatkozás és a szóharc betegségében szenved, amelyből irigység, viszálykodás, istenkáromlás, gonosz gyanúsítás származik. Ezek megromlott elméjű és az igazságot elvető emberek torzsalkodásai, akik a kegyességet a nyerészkedés eszközének tekintik.”

Kol 2,18–19 • „Senki ne tartson titeket méltatlanoknak a jutalomra... ok nélkül felfuvalkodva testének értelmével, és nem ragaszkodván a Főhöz, akiből az egész test... Isten által serkentve növekedik.”

.....

.....

A fenti igék azt érzékeltetik, hogy a tévtanítás akkor kezdődik, amikor az ember lélekben elveti Krisztus „egészséges beszédét”. Ennek általában az az oka, hogy egy adott ponton szembefordul Isten kijelentésével, amely megítéli őt, azaz bibliai kifejezéssel élve „megbotránkozik” vagy „megbotlik” (gör. *proszkoptó*, lásd például Jn 11,10; Rm 9,32; 1Pt 2,8). Ez a szembefordulás szinte minden esetben felfuvalkodottságot eredményez, ha az ember megmarad lázadó magatartásában.

A felfuvalkodottság már igen veszélyes jellemvonás, hiszen a Biblia Sátán lázadásának kiváltó okaként is ezt jelöli meg. A felfuvalkodott ember jobbnak tartja magát másoknál, s az apostol ennek következményeit is leírja: irigység, viszálykodás, istenkáromlás, gonosz gyanúsítgatás. Az Istentől tudatosan elszakadó, felfuvalkodott ember előbb-utóbb összeférhetetlenné, iriggyé válik, s különösen hajlamos arra, hogy önmaga helyett

másokban keresse a hibát. Az „istenkáromlás” nem feltétlenül abban nyilvánul meg, hogy valaki tiszteletlenül beszél Istenről, hanem az is jellemezheti, hogy az illető – miközben azt vallja, hogy Istent képviseli – Istenhez méltatlan magatartásra (például féktelen indulatosságra, rágalmazásra, túlkapásokra, vakbuzgóságra stb.) ragadtatja magát, s ezt sok esetben nem is veszi észre. Az apostol „betegségként” jellemzi ezt az állapotot, amelyből gyógyulásra van szükség.

A végpont az, amikor sokan már nyíltan az elismerésvágy, esetleg a pénzsóvárság leplezésére használják a vallási tanítást, noha például Pál is ezt mondja magáról: „Senkinek ezüstjét vagy aranyát vagy ruháját nem kívántam” (Ap csel 20,33) – vagyis ha fogadott is el méltányos anyagi támogatást bizonyos gyülekezetektől, elsődleges indítéka nem az anyagi nyereség volt, hanem az evangélium hirdetése. A tévtanítók kezében azonban a tanítás gyakorta csak eszköze annak, hogy anyagi nyereségre vagy elismertségre tegyenek szert.

A tévtanítók jellegzetes magatartását érzékelteti a *hairetikosz* kifejezés is, melyet a Károlyi-fordítás „eretnek”-ként ad vissza (lásd például Tit 3,10), de a szó későbbi, Bibliától idegen felhangja miatt helyesebb így fordítani: „pártoskodó”, „szakadások okozója”. Egyes etimológiai magyarázatok szerint a szó összefüggésben áll a felfuvalkodottsággal, mert a *haireomai* (alapjelentése: „emel”, következésképpen „önmagát felemeli”, azaz „felmagasztalja”) szóból származtatják. A szó nagyon jól kifejezi a tévtanítók jellegzetes gyakorlatát: azt, hogy tanításukat „egyedül üdvözítőként” hirdették, s ezzel meghasonlást okoztak a gyülekezetekben. Minden biztonnal arra törekedtek, hogy megosszák hallgatóságukat, s az így kialakult légkörben úgy tüntették fel magukat, hogy akik szembeszegülnek velük, azok igaztalanul támadják őket. Ebben is a sértett önérzet, végző soron a felfuvalkodottság megnyilvánulását érhetjük tetten.

A tévtanítás tehát nem pusztán azt jelenti, hogy az ember „mást hirdet”, mint amit egy hívő közösség vagy vezetői testü-

let igaznak ismer el. A mérce nem valamiféle emberi „konszenzus”, hanem „Krisztus egészséges beszéde”. A „másként tanítás” arra vonatkozik, hogy a Krisztus által adott kijelentéstől tér el, ezzel fordul szembe valaki, és ez szinte kivétel nélkül kirívó jellemfogyatékosságokkal, erkölcsi visszásságokkal jár együtt. A torz tanítás torz életvitelt eredményez, és ez visszahat az ilyen állapotban megrekedt ember gondolkodására is, aki önmagától egyre kevésbé ismeri fel saját beteg voltát. Ezen túlmenően a hívő közösség szempontjából a tévtanítók tevékenységének leglényegesebb – és legkárosabb – következménye a vitatkozás, megosztottság és a tagok közötti bizalmatlanság állandósulása.

5 Mi az „egészséges tudomány”? Kiknek az életében érhet célt?

Tit 2,11–14 • „Isten üdvözítő kegyelme megjelent minden embernek, mely arra tanít minket, hogy a hitetlenséget és a világi kívánságokat megtagadva mértékletesen, igaz módra és istenfélelemmel éljünk e világon, mivel várjuk a mi nagy Istenünk és Megváltónk, Jézus Krisztus megjelenését, aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és megtisztítson minket a saját népévé, mely jó cselekedetekre igyekszik.”*

.....

.....

Az egészséges tudomány szorosan Krisztus személyéhez kapcsolódik. Amikor arról van szó, hogy Isten „üdvözítő kegyelme” jelent meg, akkor is Krisztusra történik utalás, hiszen az ő

* Pontosított fordítás.

személye tükrözte a legtökéletesebben Isten kegyelmét, amikor Isten Fiaként élt a Földön (vö. Jn 1,14/b tanúságtételét a testté lett Igéről: „teljes volt kegyelemmel és igazsággal”). A görög szöveg az *epifainó* igét használja, melynek alapjelentése: „láthatóvá válik, feltűnik”, azaz arra utal, hogy Krisztus látható eljövetele mutatta be a legteljesebben Isten kegyelmét „minden embernek”, vagyis az egész világnak.

Isten kegyelme azonban nem csupán Krisztus személyében testesül meg, hanem mindazokban, akik Krisztus követőivé válnak, és élő kapcsolatba kerülnek vele. A kegyelem valóságos változást munkál az ember életében, mert Isten szeretetét ismerteti meg vele, s ez szembefordulásra készíteti a rosszal (vö. Rm 2,4/b: „*Isten jósága téged megtérésre indít*”). Isten szeretete abban nyilvánul meg, hogy Krisztus „önmagát adta az emberért”. Nem csupán életében mutatta be Isten kegyelmes jellemét, hanem sokkal inkább halálában, amikor ártatlanul is elszenvedte a bűneinkért járó büntetést. Ez az áldozat az, amely megérteti velünk a bűn súlyát, Krisztus élete pedig mintát ad arra az igaz életre, melyet a vele való közösségben mi is megvalósíthatunk. Csakis Isten kegyelmének, szeretetének befogadása képes arra, hogy ne csupán ösztönözzön bennünket a rosszal való szakításra, hanem képessé is tegyen erre. A „nem egészséges” tanítás képtelen ezt elérni.

Összességében a következő két magatartás jellemzi az egészséges tanítást követő embert: várja Jézus Krisztus újbóli megjelenését (vagyis tudatosan életben tartja elméjében ennek ígéretét mint a rossztól való végső szabadulás reménységét), miközben tökéletességre és „jó cselekedetekre” törekszik, igyekszik „elhívását erőssé tenni” (2Pt 1,10, vö. Fil 3,7–14). Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy tudatosan erősíti személyes kapcsolatát Istennel, nem elégszik meg azzal, hogy „valamikor” megszólította őt Isten, hanem egyre jobban „megszólított” szeretne lenni. Az Istenbe vetett bizalom tudatos elmélyítésének eredménye az, hogy a végső szabadulásra, az isteni

ítéletre sem fenyegető valóságként, hanem bátorító, állhatatos-
ságra és győzelemre serkentő ígéretként gondol immár.

6 Hogyan befolyásolja az igazsággal kapcsolatos személyes
állásfoglalásunk a tévtanítás vagy az igazság terjedését?

**2Tim 3,13–14 • „A gonosz emberek pedig és az ámítók nö-
vekednek a rosszaságban, eltévelyítve és eltévelyedve. De
te maradj meg azokban, amiket tanultál, és amiket rád
bíztak, mert tudod, kitől tanultad.”**

**2Tim 4,1–2 • „Kérlek azért Isten és Krisztus Jézus színe
előtt, aki ítélni fog élőket és holtakat, az ő országára és el-
jövetelére kérlek, hirdesd az ígét, állj elő vele alkalmas és
alkalmatlan időben, ints, feddj, buzdíts teljes türelemmel
és tanítással.”**

**Tit 2,1 • „Te azonban azt hirdesd, ami egyezik az egészséges
tanítással.”**

.....
.....

Pál apostol a pásztorlevelekben a tévtanítókról szólva többször
is a hiteles üzenet állhatatos képviselőjére bátorítja munkatár-
sait, mert tudja, hogy a tévtanítások elharapózása várható a
gyülekezetekben (vö. az efézusi gyülekezet véneihez intézett
kijelentésével Ap csel 20,29–31-ben). Ettől nem szabad meg-
ijedni, hanem rendíthetetlen állhatatossággal és türelemmel
kell hirdetni azt, amit megismertek és elfogadtak mint Krisztus
tanítását. Az igazság hirdetését ellenhatásként törvényszerűen
kíséri a tévtanok feléledése is, de ennek nem kell megfélemlíte-
nie azokat, akik az igazság őrzésére hivatottak.

Másrészt azért is szükséges ezt hangsúlyozni, mert a tév-
tanítás terjedését gyakorta elősegíti az, hogy az „egészséges ta-

nítás” ismerői és követői nem mindig hirdetik kellő buzgósággal vagy határozottsággal a megismert igazságot, illetve személyes hitéletükben olykor következetlenségek tapasztalhatók, gyakran rosszul képviselik Istent. Emiatt elmulasztják, hogy az embereket szembesítsék saját helytelen kívánságaikkal. A határozatlanság és a figyelmeztetés hiánya következtében ezek szinte szabadon burjánzanak, és jó táptalajt képeznek a torz tanításnak és életvitelnek. A tévtanítások terjedését tehát gyakran az igazság ismerőinek közömbössége is serkenti, az ő felelősségükre is emlékeztetnie kell az apostolnak.

Ezen túlmenően a hívő közösség minden tagjára igaz: az „egészséges tudománnyal egyező” (Tit 2,1), következetes gyakorlati életvitel akadályozhatja meg, hogy a tévtanok alkalmas célpontjává váljunk. Az az ember ugyanis, aki egyéni életében „Isten teljes akaratát” követi, olyan belső „ellenálló képességre”, lelki „immunitásra” tesz szert, amely kizárja az egészséges tanítástól eltérő elvekre való fogékonyságot, mert eltűnik az új, izgalmas tanok iránti sóvárgás. Pál apostol az Efézusi levélben ezért kapcsolja össze „Isten jóvoltának megismerését” a „belső ember megerősödésével”, amely nem ad többé teret az öröklött természetből fakadó kívánságoknak (vö. Rm 6,5–6, mely a „meghalás” metaforájával fejezi ki ugyanezt). Elsősorban azoknak a hajlamoknak kell „meghálnunk”, amelyek megtűrése fogékonyt tesz minket a természetünknek hízalgő téveszmék befogadására, és így egyre kevesebb eséllyel tud lenyűgözni a hamis ígélet, amely oly vonzóvá teszi a Krisztus beszédétől eltérő, azt meghamisítani igyekvő tanításokat.

Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja. – Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési költségeihez.

Isten megelőző szeretete

(1JN 4,7–21)

I Hogyan kapcsolódik össze János apostol levelében a szeretet Isten ismeretével? Milyen kizárólagos útja van Isten megismerésének?

1Jn 4,7–8. 16 • „Szeretteim, szeressük egymást: mert a szeretet az Istentől van; és mindaz, aki szeret, Istentől született, és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismerte meg az Istent; mert az Isten szeretet. És mi megismertük és elhittük az Istennek irántunk való szeretetét. Az Isten szeretet; és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten is őbenne.”

.....

.....

Az itt következő részt János apostol a „szeretteim” megszólítással vezeti be, amely az 1Jn 3,18-ban olvasható „gyermekeim” megszólítással állítható párhuzamba. Ezután hangzik el határozott hívása a szeretet gyakorlására (7. vers). Krisztus egyházában az egymás iránti szeretet alapja Isten szeretetében van. Ez azt jelenti, hogy a szeretet nem valamiféle érzés, amelyet hol tapasztalunk magunkban, hol pedig nem, nem is a személyes szimpátián alapuló vonzalom, hanem olyan beállítódás és gyakorlat, amelynek megingathatatlan, sziklaszilárd bázisa van: Is-

ten szeretete. Az Ige ezzel a megfogalmazással is jelzi, hogy mivel a szeretet Istentől való, az egymás iránti szeretetünknek ehhez hasonlónak kell lennie. Istenben, az Ő szeretete által tanulhatunk meg megbízhatóan szeretni, hangulatoktól, jó- vagy rosszkedvtől, jó vagy rossz időjárástól, különböző benyomásoktól függetlenül.

Istent ismerni eszerint nem pusztán elméleti tudást jelent. Azt azonban előre le kell szögeznünk: ezzel az apostol nem igazolja a természetünkből fakadó intellektuális lustaságot sem. Minél teljesebb elméleti tudást kell szereznünk Istenről Igéje mind mélyebb megismerése által – ezzel a mindennapi életgyakorlatunkat alapozzuk meg. Az Ige rendszeres, erőfeszítéseket kívánó tanulmányozása nélkül keresztényi életünk nem talál biztos fogódzóra Istenben, hanem kiszolgáltatjuk szeszélyeinknek. Akinek ellenben kizárólag elméleti ismerete van Istenről, az nem ismeri Őt. Az istenismeret ugyanis mindenekelőtt személyes kapcsolatot takar. Az Ige mind teljesebb ismeretére is azért van szükség, hogy minél közelebbi személyes kapcsolatban élhessünk a Kinyilatkoztatóval. Ennek a kapcsolatnak a megteremtője és fenntartója pedig az isteni szeretet. Nem Biblia-ismereti tesztek dönthetik el, milyen mértékben ismerem az Urat, hanem az, hogyan viszonyulok a testvéreimhez, mert a testvérekhez való kapcsolatomban Istenhez fűződő kapcsolatomban képeződik le. Isten mindannyiunkkal meg tudja láttatni, milyenek valójában a testvéri viszonyaink. A szombati kedvesség nem egyenlő a testvéri szeretettel, amelyre az Ige hív. Ha elfordulok valamely testvéremtől, mert szegényebb, lassúbb beszédű, mint én, ha elkerülök valakit, csak mert más, mint én, fogyatékossgal él, beteg, vagy furcsán viselkedik, akkor nem ismerem azt az Urat, aki követőjének vallom magamat. Ha méregetem a másikat, ha pletykálok másokról, ha a háta mögött kibeszélek valakit, ha vélt vagy valós bántásra bántással, sértettséggel, elfordulással válaszolok, akkor saját magam tesztem nyilvánvalóvá magamról: semmi közöm nincs Istenhez.

„Az Isten szeretet” meghatározás rendkívül tömör és ünnepléses (vö. „az Isten Lélek” – Jn 4,24; „az Isten világosság” – 1Jn 1,5). Az apostol azonban a hétköznapiságban, a mindennapi életben teszi közelivé és megragadhatóvá az isteni fenséget. Hiszen Isten szeretete nem fennkölt és magasztos, mindent átható romantikus érzés, hanem konkrét tett, ezért mi is – mint láttuk – a világban tevékenykedve és az egymáshoz való konkrét viszonyulásainkban tudjuk mások számára is világossá tenni Isten lényének nagyszerűségét. Minden cselekedetem, szavam, gondolatom és döntésem egy-egy apró tükör, amelyben megláthatom Istennel való kapcsolatomat. Csak akkor mondhatom, hogy ismerem Istent, ha minden egyes cselekedetem, szavam, gondolatom és döntésem szeretetben gyökerezik. Egyébként önző énem még mindig Isten és „belső emberem” közé áll.

2 Miért hangsúlyozhatja János, hogy a mi Isten iránti szeretetünk csak viszonzszeretet lehet? Milyen jelentősége van ennek számunkra?

1Jn 4,9–10.19 • „Azáltal lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk [köztünk], hogy az ő egyszülött Fiát elküldte az Isten e világra, hogy éljünk általa. Nem abban van a szeretet, hogy mi szeretjük az Istent, hanem hogy ő szeretett minket, és elküldte Fiát engesztelő [elfedező] áldozatul a mi bűneinkért. Mi szeressük őt, mert ő előbb szeretett minket!”

.....

.....

A jánosi iratok egymással való szoros kapcsolata ezen a helyen is nyilvánvalóvá válik. Jézus jelenti ki Nikodémusnak éjszakai

beszélgetésük során: „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) A 9. versben szereplő *en hémin* (=bennünk) kifejezést a szövegösszefüggés szerint a *közöt-tünk* szóval adhatjuk vissza helyesen. Az ember és Isten közötti kapcsolatban mindig Isten a kezdeményező. Ő hajolt le hozzánk Fiában, hidat építve minden kor bűnös embere és önmagá közé. A Teremtő és a teremtmény közötti szeretetkapcsolat, amely a bűneset előtt eleven volt, utána pedig a bűn a két fél közé ékelődött, csakis Isten újjáteremtő munkája által épülhet fel újra. Ez a munka nem titkos, nem csupán egy kiválasztott csoport számára elérhető, hanem minden egyes embernek felkínált lehetőség. Az isteni szeretethívás megint csak nem szavakban áll, hanem Ő odaadta magát azért, hogy létrehozza velünk, emberekkel a szeretetközösséget. Minden szeretetünk, amellyel Isten és emberek felé fordulunk, már csakis válasz lehet az isteni kezdeményezésre, mert Isten a Fiában minden ember felé megtette a kezdő és döntő lépést.

A 10. vers megerősíti és egyben elmélyíti a 9. vers tartalmát. Világossá teszi, hogy nem a saját szívünkből fakad az Isten iránti szeretetünk, mintha ez valami érdem lenne. Az isteni, „*minden értelmet felülhaladó*” (Fil 4,7) szeretet ereje tesz egyáltalán képessé bennünket arra, hogy viszonszerethessük az Urat. János ezzel minden dölyföt kiolt bennünk. Az isteni szeretet tehát két lépcsőben közelítette meg végérvényesen az embert. Egyrészt Jézus mint engesztelő, jobban mondva bűneinket elfedező áldozat megteremtette a feltételét az Isten és ember közötti kapcsolatnak, hiszen e nélkül Isten, aki bűnnel együtt nem lakik, nem közeledhetett volna felénk. Másrészt azonban Isten nem csupán megnyitotta a kapcsolat útját előttünk Fia áldozatában, hanem már el is indított bennünket Önmaga felé. A krisztusi áldozatban megnyilvánuló isteni szeretet Isten felé vonz bennünket. Ilyen szeretettel másutt nem találkozhatunk, bennünket így még nem szeretett senki. Az isteni

megelőző szeretet tud minket egyedül Isten felé vinni. És ha mindezt újra végiggondoltuk, akkor ismét fel kell ismernünk, hogy minden egyes embert csakis Isten szeretete tud megszólítani és új életre hívni.

3 Mit jelent „az ítélet napja” kifejezés? Hogyan kapcsolódik ez a szeretet témaköréhez?

1Jn 4,17 • „Azzal lesz teljessé a szeretet közöttünk, hogy bizodalunk van az ítélet napjához, mert amint ő van, úgy vagyunk mi is e világban.”

.....

.....

Ebből a versből valami fontosat tudhatunk meg a szeretet természetéről: a szeretet nem statikus [nyugvó, állandósult], mintha egyszerre a birtokunkba vehetnénk és aztán rendelkezhetnénk vele, hanem sokkal inkább olyan valóság, amelyben folyamatosan fejlődhetünk, növekedhetünk. János apostol abban jelöli meg a szeretet kiteljesedését, hogy már nem rettegünk a végső isteni igazságszolgáltatástól.

„Az ítélet napja” kifejezés több helyen is előfordul a Bibliában, mindannyiszor az utolsó ítéletre vonatkozik (például Mt 10,15; 12,36; 2Pt 2,9; szinonim kifejezések: „az a nap” – például 1Thess 5,4 –, „az Úr napja” – Jóel 2,11; Abd 1,15 stb.). Ez az a nap, amikor minden nyilvánvalóvá lesz, az is, amit Isten és emberek elől is legszívesebben elrejténék. Ezen a napon nem marad helye többé a rejtőzködésnek, minden úgy jelenik meg, amilyen valójában. A Bibliának ez az ígérete éppen ezért hat féltelmetesen az emberre. Most még mindannyian jobbnak mutathatjuk magunkat annál, amilyenek vagyunk, játszhatunk különböző szerepeket, de a végső ítélet mindent napvilágra hoz.

Ha Krisztus-hívők vagyunk, akkor is sok rejtegetnivalónk lehet egymás és a világ előtt, és bizony mi is félhetünk attól a naptól, amikor teljes leplezetlenségben kell megállnunk az Úr előtt (vö. az első emberpár bűneset utáni felöltözködése).

Az Ige azonban a szeretetet és igazságot ezen a helyen is mint Isten egymástól elválaszthatatlan tulajdonságait mutatja föl. Ha Isten szeretete teljessé lett bennünk, akkor nem félünk ettől a naptól. A bizodalomnak fordított kifejezés (*parrészia*) elsődleges jelentése: nyílt, egyenes beszéd, nyíltság, becsületesség. Így várhatjuk az igazságszolgáltatást: nyitottan, rejtőzni akarás nélkül, örvendező megnyílásban Isten előtt. Az isteni szeretet, amely az életét adta értünk, a garancia arra, hogy Isten mindent megtesz az üdvösségünkért. Erre tekintve lehetünk bátrak az ítélet napja felől. Sőt, ekképp nemcsak bizodalomunk lehet ehhez a naphoz, hanem várhatjuk, sőt magunk is siettethetjük eljövetelét. Talán azért nem siettetjük az Úr eljövetelét és ítéletét azzal, hogy saját életünket Isten szolgálatára szenteljük, mert szívünk mélyén félünk ettől a naptól?

4 Milyen félelemről beszél itt vajon az Ige? Miért nem fér meg egymás mellett a szeretet és a félelem? Mit jelenthet a teljes szeretet?

1Jn 4,18 • „A szeretetben nincsen félelem; sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrellemmel jár: aki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben.”

(Vö. 1Jn 4,17)

.....

.....

A félelmet mindenki jól ismeri. Nincs olyan ember, aki még sosem félt volna valamitől az életében. A bűneset utáni emberi

élet természetes velejárója, hogy félünk. Kétféle félelmet ismerhetünk. Az egyik a szorongás, amikor a félelmünknek nincs konkrét tárgya, hanem szinte a zsigereinkben jelentkezik az általános félelem attól, hogy ebben a világban kell élnünk és eligazodnunk. A másik a konkrét félelem, amely kézzelfogható tárgyra, eseményre irányul, így félhetünk például a rovaroktól, egy kínosnak ígérkező beszélgetéstől, vagy a főnökünktől. Ebbe az utóbbi csoportba sorolhatjuk a mi specifikusan „keresztényi félelmeinket” is: félelmünket attól, vajon üdvözülünk-e, vajon üdvözül-e a gyermekünk, jó keresztények vagyunk-e stb. A konkrét félelem azonban nemcsak előre, a jövőre irányulhat, olyan eseményekre, amelyek még előttünk állnak, hanem a múltra is. Így jelentkezhet bennünk félelem akár egy úrvacsora után is, vajon nem éltem-e méltatlanul a kenyérről és a musttal, vajon nem rontottam-e el valamit, nem bántottam-e meg valakit egy beszélgetés során stb. Jó lenne szembenéznünk azzal a ténnyel, hogy a Krisztus-hívők sokszor több félelmet hordoznak magukban, mint nem hívő társaik. A pszichológia tudománya sem véletlenül foglalkozik a vallásosság sajátosságaival.

Ma a félelem kérdése még élesebben jelenik meg az életünkben, mint korábban. Ahogyan növekszik a bizonytalanság a bennünket körülvevő világban, úgy hatalmasodhat el rajtunk a félelem. Hogyne félnénk, amikor egyre kiszámíthatatlanabb a jövő, nem tudhatjuk, lesz-e munkánk, nyugdíjunk.

Milyen jól ismer azonban bennünket az Úr! A Bibliában több százszor kérleli, biztatja olvasóját, hogy ne féljen, mert pontosan tudja, mennyire meghatározó számunkra a félelem. Figyeljük meg Isten eljárását: Ő nem úgy akar megszabadítani bennünket a félelemtől, hogy azt mondja, nem szabad félned, mert a jó keresztény nem fél – amivel csak elvárást támasztana velünk szemben, amelynek úgysem tudnánk megfelelni, sőt csak növelné bennünk a félelmet. Az Úr a szeretetével orvosol minket. Nem én úzhatem ki a félelmet a szívemből, hanem Is-

ten szeretete által dobja, veti ki belőlem ezt a meghatározottságot. Ő száll szembe bennem a félelemmel, én tehetetlen vagyok. Ha megtapasztaltuk már a félelemmel járó gyötrelmet, és szabadulni akarunk tőle, akkor ne arra koncentráljunk különféle praktikákat kiötölve, hogyan szabadulhatnánk a félelemtől, hanem keressük Isten szeretetét. Időzzünk vele csöndességben akkor is, ha épp összeomlani látszana fejük fölött a ház – hogy újra és újra tudatosíthassa bennünk: mindennél jobban szeret minket. Így megtanulhatunk úgy élni minden kiszámíthatatlanság közepette is, hogy tekintetünket Istenre függesztjük, és az Ő meleg szeretete feloldja bennünk a félelmet.

Bárcsak megtanulnánk Istenünkre hagyatkozni, bárcsak elengednénk végre terveinket, mindent, amihez olyan görcsösen ragaszkodunk, amit mi akarunk megvalósítani és biztosítani a magunk és szereteteink számára, és mindezt Isten hatalmas kezébe tennénk! El kell jutnunk a félelem nélküli élet magaslataira, mert a félelem blokkol, megkötöz. Nem lehet, hogy ezért nem tudunk nagyobb erőket, minőségibb időket Istennek ajándékozni? Lótunk-futunk a dolgaink után, hogy legalább relatív biztonságot teremtsünk magunknak és a családunknak, hogy ne kelljen félnünk. A fáradt, kimerült időnk pedig Istennel töltjük, sietve. Pedig ha minden dolgunk Istenben lenne elrejtve, akkor nem félelemtől hajtva élnénk, és így neki tudnánk szentelni napjaink, életünk legjavát. Higgyük el, hogy ez lehetséges.

5 Hogyan foglal állást a Biblia azokkal kapcsolatban, akik Isten gyermekeinek vallják magukat, miközben gyűlölik a saját testvéreiket? Mit jelent gyűlölni valakit a Biblia szerint?

1Jn 4,20 • „Ha azt mondja valaki, hogy »szeretem az Istent«, és gyűlöli a maga atyjafiát, hazug az: mert aki nem szereti a maga atyjafiát, akit lát, hogyan szeretheti az Istent,

akit nem lát? Az a parancsolatunk is van tőle, hogy aki szereti az Istent, szeresse a maga atyjafiát is.”

(Vö. 1Jn 3,15)

Önmagában ez a vers is kifejezi, hogy a Biblia világos kategóriákban gondolkodik a szeretettel kapcsolatban is. Ez esetben szintén mindössze két lehetőség áll előttünk: vagy szeretjük a testvérünket, vagy nem. A Biblia értékrendjében azonban a testvérünk nem szeretése egyenlő a gyűlöletével. A vers ezt írja: *„ha valaki... gyűlöli a testvérét..., aki ugyanis nem szereti a testvérét...”*, azaz a „gyűlölni” és a „nem szeretni” váltófogalmak. Az isteni értékrend ebben a tekintetben is nagyon messze áll természetes gondolkodásunktól. Mi legtöbbször azt gondoljuk, hogy ha van is olyan testvérem, akit nem szeretek, attól én még nem gyűlölöm őt. Ha valaki gyűlölettel bélyegezne meg minket, amikor kifejtjük, hogy miért nem szeretjük ezt vagy azt a testvérünket, minden bizonnyal felháborodnánk és kikérnénk magunknak ezt a vádat. Pedig maga az Ige leplez le bennünket. Ha nem szeretünk valakit, gyűlöljük őt.

Ha pedig emellett azt valljuk, hogy szeretjük Istent – márpedig mindannyian ezt valljuk, ezért keresztelkedtünk meg –, akkor Isten szemében hazugok vagyunk – megint egy rendkívül éles és határozott kijelentés. Ez már önmagában is megrendítő, ha a Biblia szavát összevetjük saját keresztényi gyakorlatunkkal, de mindez még lesújtóbbá válik, ha felidézzük Jézus szavait, amit a vallásukra büszke, de lényegileg hitetlen izraelitáknak mond: *„Ti az ördög atyától valók vagytok, és a ti atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Az emberölő volt kezdettől fogva, és nem állt meg az igazságban, mert nincsen benne igazság. Mikor hazugságot szól, a sajátjából szól, mert hazug és hazugság atyja.”* (Jn 8,44) Saját hazugságunk tehát Sátán gyermekeiként mutat

be bennünket az Ige bizonyága szerint. Hiszen Sátán a hazugság atyja, és ha mi Isten nevének megvallásával párhuzamosan nem szeretjük a testvérünket, akkor hazugok és így Sátán fiai vagyunk. A Biblia állásfoglalása ebben az esetben is egyértelmű, tiszta és határozott. Nekünk szokatlan ez a fajta gondolkodás, természetünk szerint inkább hajlunk a különböző árnyalatok finomságaira, a „puha” gondolkodás irányába. Pedig a Biblia szerint itt is csak két csoport van. Nincs senki, aki ne tartozna a két csoport valamelyikébe. Az isteni kegyelem azonban azon fáradozik, hogy „a sötétségből az ő csodálatos világosságára” jussunk (1Pt 2,9).

6 Miért csak a testvéri szeretetről ír János apostol? Nem ki-rekesztő ez a megközelítés?

1Jn 3,14–17; 4,20–21

.....

.....

.....

A kérdés jogosnak látszik. Hiszen másutt maga János beszél Isten szeretetéről a világ, azaz minden valaha is élt és élő ember iránt (Jn 3,16). Miért emelheti akkor az apostol ennyire a középpontba kizárólag a testvérek egymás iránti szeretetét? Nem lehet, hogy ezzel elfordul a még megtéretlen sokaságtól? Nem úgy tűnik, mintha a Krisztus kegyelmét még nem ismerők közömbösekké lennének a levél írója számára?

Azon túl, hogy János levelét a korabeli gyülekezetnek írta – azaz olyan konkrét problémákat tárgyal, amelyek meghatározóak a gyülekezet számára –, egy másik, döntőbb szempontot is figyelembe kell vennünk a válaszadásnál. Jézus jelenti ki a ta-

nítványainak: „Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.” (Jn 13,34b–35) Egy kicsit később így könyörög az Atyához: „De nemcsak értük könyörögök, hanem azokért is, akik az ő beszédukre hisznek majd bennem. Hogy mindnyájan egyek legyenek; amint te énbennem, Atyám, és én te benned, hogy ők is egyek legyenek mibennünk: hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem. És én azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogy egyek legyenek, miképpen mi egy vagyunk: én őbennük, és te énbennem. Hogy tökéletesen eggyé legyenek, és megismerje a világ, hogy te küldtél engem, és szeretted őket, amiként engem szeretted.” (Jn 17,20–23) A tanítványok egymás iránti szeretetének követelménye tehát korántsem jelent egységes gyülekezeti befelé fordulást. Nem azért kell megvalósulnia a kölcsönös testvéri szeretetnek a gyülekezet tagjai között, hogy jól érezzék magukat, és elviselhetőbbé váljon számukra a földi élet. Hanem elsősorban azért, mert egymáshoz való ilyen viszonyulásukból válik láthatóvá a világ számára, hogy ők Isten gyermekei. Az egymás iránti testvéri szeretet tehát az eszközünk arra, hogy az Istent még nem ismerőknek Őt mint a szeretet Istenét mutassuk be. Éppen általunk láthatják, tapasztalhatják meg azt, hogy a jóságos Istenről szóló beszéd nem mese, hanem valóság, mert a mi életünkben és emberi viszonyainkban ekként jelenik meg. Ha be akarjuk mutatni a világnak Krisztust, ha szolgálni akarjuk Istent, ha embereket a valódi öröm forrásához akarunk segíteni, akkor mindenekelőtt szeretnünk kell egymást. Ha ez hiányzik, nem csodálkozhatunk azon, hogy nem tudjuk betölteni küldetésünket.

Az e heti adomány az internetes osztályt támogatja.

A hit: győzelem a világ felett

– A Jézus Krisztus melletti tanúbizonyosságok

(1JN 5,1–13)

¶ Hogyan alapozza meg az apostol az egymás iránti szeretet kívánalmát az eddigieken túl?

1Jn 5,1–2 • „Mindaz, aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentől született; és mindaz, aki szereti a szülőt, azt is szereti, aki attól született. Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogyha az Istent szeretjük, és az ő parancsolatait megtartjuk.”

.....

.....

Az itt szereplő verssel egy új szakasz kezdődik a jánosi levélben, amely ugyanakkor szervesen kapcsolódik a korábban elhangzottakhoz. A szeretet és a hit témája marad továbbra is a középpontban, ám innentől hangsúlyeltolódást figyelhetünk meg a hit irányába. Az első versben a Jézus Krisztusban való

hit, az Isten iránti szeretet és a testvérek iránti szeretet egymástól elválaszthatatlan egységben jelenik meg (vö. 1Jn 3,23; 4,21).

Hinni, hogy Jézus a Krisztus, azt jelenti, hogy valljuk: a Názáreti Jézus, aki földi anyától született, a történeti személy a Krisztus, azaz a Messiás, Isten Küldöttje, Felkentje. Ezzel a hitvallással azt a meggyőződésünket fejezzük ki, hogy Jézus Krisztus ember és Isten egy személyben. Ez a megfogalmazás különös hangsúlyt nyer, ha tudjuk, milyen tévtanítások fenyegették a korai gyülekezetet. Ezek alapvetően két szélsőséget képviseltek: vagy tagadták Jézus emberi mivoltát, vagy Jézus istenségét nem fogadták el. Ha bármelyik irányzat meggyökeresedett volna a gyülekezetben, az a Jézus Krisztusban nekünk ajándékozott örömhír tagadását jelentette volna. Aki tehát hiszi, hogy Jézus a Krisztus, az Istentől született – írja János –, azaz újjászületett, új életet kapott Krisztusban Istentől (vö. Jn 3,3–7).

Az apostol ezen a helyen egy mindenki számára jól ismert életképpel világítja meg, miért szükséges szeretni a testvéreket, ha szeretjük az Istent. A családi életben tapasztalhatjuk, hogy a gyermek szereti a szülőjét, és ezzel együtt úgymond automatikusan azokat a gyermekeket is, akik ugyancsak a szülőtől származnak. (A mai, sokszor áttekinthetetlen családi viszonyok közepette talán nehezebb elgondolni ezeket az egyébként tiszta és világos viszonyokat.) A kisgyermek ugyan féltékeny lehet a testvéreire, de ha megérti, hogy a szülő a testvéreket ugyanannyira szereti, akkor rájön, hogy ő nemhogy kevesebb szeretetet kap a testvér miatt, hanem éppen ellenkezőleg: többet, hiszen a szülő mellett most már a testvér is a családi szeretetegység része, aki ugyancsak szereti őt. Most tehát ezekre a családi viszonyokra hivatkozva teszi egyértelművé az apostol a gyülekezet tagjai számára, hogy mivel mind egy szülőtől származnak, akit mind szeretnek, egymást is szeretniük kell a közös szülő iránti szeretetükre tekintettel.

Érdemes megfigyelnünk a fejezet második versének első részét, ahol az eddigiekhez képest új módon fogalmaz az apostol. Eddig ugyanis arról volt szó (1Jn 3,14–19), hogy arról lehet felismerni, ha valaki Istent szereti, hogy a testvéreit szereti. Most azonban ez az összefüggés fordítva jelenik meg: arról lehet felismerni, hogy valaki szereti a testvéreit, ha Istent szereti. Ez a körkörösség, amelyben az egyiket a másiktól lehet felismerni, kifejezi az Isten és a testvér iránti szeretet szoros egymáshoz kapcsolódását, teljes egymásba fonódását. Egyik elemet sem lehet úgy kivenni a körből, hogy a másik megmaradhatna: ha Istent nem szeretem, nem szeretem a testvéreimet sem, ha a testvéreimet nem szeretem, nem szeretem Istent sem.

2 Milyen összefüggés van Isten szeretete és parancsolatainak megtartása között?

1Jn 5,2–3 • „Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogyha az Istent szeretjük, és az ő parancsolatait megtartjuk [cselekedjük]. Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az ő parancsolatait; az ő parancsolatai pedig nem nehezek.”

.....

.....

Isten iránti szeretetünk abban nyilvánul meg, hogy cselekedjük, megtartjuk a parancsolatait (a 2. versben parancsolatainak cselekvéséről, míg a 3.-ban parancsolatainak megtartásáról van szó). Ez a szakasz eloszlat minden esetleges félreértést a korábbi „szeretetversekkel” kapcsolatosan. Isten a szeretet (1Jn 4,8), azonban ez nem jelenti, hogy ne volna egyben igazságos és következetes is. Egyértelművé tette, hogyan mutathatjuk ki

iránta a viszonszeretetünket: parancsolatai megtartása által. Nem lehet Istent szeretni úgy, hogy közben semmibe vesszük a parancsolatait, vagy csak azokat vesszük komolyan, amelyeket a magunk számára kiválogattunk közülük. A legtöbben hajlunk erre – ha Krisztus követőinek valljuk is magunkat, és a Szentírást Isten hozzánk intézett szavaként ismertük meg, akkor is sokszor csak azokat az isteni útmutatásokat követjük, amelyek összhangba hozhatók természetes gondolkodásunkkal, és/vagy amelyeket nagyobb erőfeszítés nélkül meg tudunk tartani. Azokat az isteni elveket már sokkal ritkábban valósítjuk meg a gyakorlatban, amelyek egész korábbi életünk és gondolkodásunk teljes felforgatásával járnának.

„Páratlan szeretetéről adott bizonyosságot Isten a bukott emberiségnek azáltal, hogy egyszülött Fiát adta a bűnösökért. Valóságos hitünk van a Szentírásban, mely ezt mondja: »Isten szeretet« (1Jn 4,8), de sokan szégyenletesen elferdítették ennek a kijelentésnek az értelmét, és veszélyes hibába estek. Isten szent törvénye az egyetlen mérték, amely által felbecsülhetjük az isteni szeretetet. Ha nem fogadjuk el Isten törvényét mértékül, akkor a saját mértékünket állítjuk fel. Isten értékes ígéreteket adott szeretetéről, de nem szabad olyasféle gyengédséget tulajdonítanunk neki, miszerint Ő felülemelkedik a bűnökön, és elnézi a törvényszegést. A Teremtő szereti a teremtményeit, de aki jobban szereti a bűnt a szentségnél és a hamisat az igaznál, megismétli a világba fájdalmat hozó törvényszegést, s az ilyen ember nem nyerheti el az igazság Istenének pártfogását. Az igazság és szentség útja magában foglalja a keresztet. Sokan elferdítik Isten rendelkezéseit, és bármit képesek azokba magyarázni, ami nem zavarja a lelkiismeretüket, és nem akadályozza őket üzleti kapcsolataikban. Az egyedüli megszentelő közeg azonban az igazság.» (Szemelvények Ellen G. White írásából, „Az igazság, amint az Jézusban van”)

Az itt idézett igeszakasz nem tesz egyenlőséjelet a testvérek iránti szeretet és az Úr parancsolatai közé. A parancsolatoknak azonban a testvérek iránti szeretet is része.

3 Miért nem nehéz megtartani Isten parancsolatait? Így tapasztaljuk-e mi is a hétköznapokban?

1Jn 5,3b–5 • „Az az Isten szeretete, hogy megtartjuk a parancsolatait; az ő parancsolatai pedig nem nehezek. Mert mindaz, ami az Istentől született, legyőzi a világot; és az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk. Ki az, aki legyőzi a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?!”

.....

.....

A fejezet 3. versének második része egy olyan kijelentést tartalmaz, amely minden kor minden Krisztus-követőjének kulcskérdés. Az apostol foglalkozik ezzel a kérdéssel – könnyű-e, avagy nehéz megtartani az isteni parancsolatokat –, s ez már eleve jelzi, hogy amiről a levelében ír, az nem elvont, magasztos eszme, hanem a mindennapi életgyakorlatban megvalósítandó valóság. Óriási biztatás ez a kijelentés: a parancsolatok megtartása nem nehéz. Ugyanezt már Mózes 5. könyve is megfogalmazza: „*Mert e parancsolat, amelyet e mai napon parancsolok neked, nem megfoghatatlan előtted, sem távol nincs tőled.*” (5Móz 30,11) A Hertz-kommentár a következő fordítási lehetőségeket idézi, és a következő megjegyzést fűzi ehhez a helyhez: E parancsolat „nem elérhetetlen neked”, „nincsen elrejtve előled”, „nem lehetetlen számodra [megtartani azt].” Azaz „Izráelnek könnyű visszatérni Istenhez. Mert Isten parancsa nem nehéz és nem megvalósíthatatlan, hanem érthető, világos és könnyen megvalósítható. [...] Nem múlja fölül erőnket, hogy teljesítsük [...]”^{*}

* Hertz, J. H. (szerk.): *Mózes öt könyve és a haftárák. Deuteronomium. 372. o.*

Ahhoz azonban, hogy a törvény ne múlja felül erőnket, az élő Istenbe vetett hitre van szükség. Egyedül hit által tudja az ember betölteni a törvényt. Ezért írja a próféta: „Az igaz pedig az ő hite által él.” (Hab 2,4b) Jézus is kijelentette bátorításképpen a hallgatónak: „Mert az én igám gyönyörűséges, és az én terhem könnyű.” (Mt 11,30) Az Ige egyértelmű tanúsága szerint tehát nem nehéz a parancsolatokban járni. Összhangban vannak-e az ezzel kapcsolatos tapasztalataink az igei kijelentésekkel?

A 4–5. versek a csúcst jelentik ennek a gondolati egységnek. Nem nehéz megtartani a parancsolatokat, hiszen Istentől újjászületve hit által győzelmet nyertünk a világ fölött. Ez a győzelem azonban korántsem elégíti ki természetünk becsvágyát. Hitünk által nem világi hatalmat nyertünk, nincs részünk földi dicsőségben, éppen ellenkezőleg. A hit általi győzelem a világ fölött a világ megvetését és ellenségeskedését jelenti irányunkban. Így hit által nemcsak győzelmet nyertünk a világ fölött, hanem egy új fogalmat is nyertünk a világ felett aratott győzelemről. Az újjászületett embernek ugyanis ezt jelenti: ellenállni a világ kísértéseinek és a világ fejedelme uralmának az életünkben. Sok hívő ember nem ilyen dicsőségre vágyott. Bizonyára sokunkat megrendít majd, ha megerősödik a Bibliához ragaszkodók elleni fellépés, ha megvetnek, kigúnyolnak, kiközösítenek bennünket, és miattunk a szeretteinket is. A mi győzelmünk azonban nem ebben a világban ajándékoz nekünk koronát, hanem a soha el nem múló életben. Ami a világ szemében Jézus gyalázata és kudarca volt, az a menny szemében a legteljesebb győzelem.

4 Mit jelent a víz, a vér és a Lélek hármasságátétele Jézus Krisztus mellett?

1Jn 5,6–9 • „Ez az, aki víz és vér által jött, Jézus, a Krisztus; nemcsak a vízzel, hanem a vízzel és a vérrel. És a Lélek az,

amely bizonyóságot tesz, mert a Lélek az igazság. Mert hárman vannak, akik bizonyóságot tesznek (a mennyben az Atya, az Ige és a Szent Lélek: és ez a három egy. És hárman vannak, akik bizonyóságot tesznek a földön), a Lélek, a víz és a vér; és ez a három is egy. Ha elfogadjuk az emberek bizonyóságtételét, az Isten bizonyóságtétele nagyobb: mert az Isten bizonyóságtétele az, amellyel bizonyóságot tett az ő Fiáról.”

.....

.....

A Károlyi-fordítású Bibliában az idézett szakasz 7. és a 8. versében is szerepelnek olyan részletek, amelyeket a rendelkezésünkre álló legrégebbi kéziratok nem tartalmaznak. Ezeket zárójellel jelöltük.

Jézus Krisztus víz és vér általi eljövetele minden bizonnyal Jézus víz általi keresztségére és áldozati halálára vonatkozik. Ebben az értelemben a víz (keresztség) és a vér (áldozat) jelölte ki nyilvános messiási szolgálatának kezdő- és végpontját. A két esemény jelzi egyrészt Jézus Messiás voltát – hiszen Isten a Fiának jelentette ki Jézust a keresztségekor, és a Lélek is megpecsételte messiási szolgálatát –, másrészt Jézus emberi mivoltát, hiszen a Messiás meghalt, mégpedig rettenetes halállal. Az sem véletlen, hogy az apostol a következő részletben (6. vers közepe) nyomatékosítja: nemcsak víz által, hanem vér által is. Ezzel újra felhívja a tévtanokat képviselő, illetve az azokat már/majd halló testvérek figyelmét arra, hogy Jézus vér által is jött el. Úgy tűnik, a vér általi eljövetelt tagadó irányzat üthette fel a fejét a gyülekezetben, amely tagadta a Messiás valódi halálát. Ezt a félreértést oszlatja el János.

A következőkben a víz, a vér a Lélekkel (*pneuma*) együtt úgy jelennek meg, mint amelyek egyöntetűen bizonyóságot tesznek a Megváltóról. A Lélek szerepe mégis egyedülálló és

kitüntetett a vízhez és a vérhez képest. Ez látható abból, hogy először csupán a Lélek jelenik meg bizonyoságtévként (6. vers vége), a víz és a vér csak a következő szakaszban társul hozzá (7–8. vers), ráadásul a felsorolásban a Lélek jár elől, a víz és a vér csak utána következnek. Ez ebben az esetben bizonyára fontossági sorrendet is jelöl. Az Ige kijelenti (6. vers vége), hogy a Lélek az igazság. Ez egybecseng mindazzal, amit János evangéliumából a Lélekről megtudhatunk. Jézus a búcsúbeszédeiben mondta a tanítványoknak: „*De mikor eljön az, az igazságnak Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra. Mert nem magától szól, hanem azokat szólja, amiket hall, és a bekövetkezendőket megjelenti nektek.*” (Jn 16,13)

5 Miért lehet olyan fontos szerepe a bizonyoságtétel kérdésének? Kik tesznek még bizonyoságot Jézus mellett?

1Jn 5,9–10 • „Ha elfogadjuk az emberek bizonyoságtételét, az Isten bizonyoságtétele nagyobb: mert az Isten bizonyoságtétele az, amellyel bizonyoságot tett az ő Fiáról. Aki hisz az Isten Fiában, bizonyoságtétele van önmagában. Aki nem hisz az Istennek, hazuggá tette őt; mert nem hitt abban a bizonyoságtételben, amellyel bizonyoságot tett Isten az ő Fiáról.”

.....

.....

A bizonyoságtétel, illetve bizonyoságot tenni kifejezés a 6–11. versig terjedő szakaszban tízszer fordul elő. Nyilván nem véletlenül hangsúlyozza az apostol ilyen mértékben a kérdést. Akkor válhat számunkra is érthetőbbé, miért olyan égető a bizonyoságtétel vagy tanúságtétel problémája ezen a helyen, ha újra felidézzük, hogy milyen körülmények között született a levél, és

kik a címzettjei. Egy olyan közösségben, ahol Jézus Krisztus személye körül viták bontakoztak ki, különös jelentősége van annak, milyen módon, ki vagy mi által igazolható, ki vagy mi támasztja alá Jézus Krisztus istenember voltát. Úgy látszik, az apostol ezért nyomatékosítja a Jézus Krisztus melletti bizonyágtételt. A Lélek, a víz és a vér tanúságtétele után most még kettőről olvasunk: Istenéről és azokéről, akik hisznek Isten Fiában. Az Isten bizonyágtétele Fia mellett a legnagyobb erejű, meghaladja az emberi bizonyágtételt. A negyedik evangélium több helyen szól a Jézus melletti bizonyágtétel problémájáról (lásd az 5. és a 8. fejezetet). Keresztelő János, az Ige és Jézus cselekedetei mellett itt is az Atya jelenik meg mint legfőbb tanúságtévő. Ez a hely újra eszünkbe juttatja, hogy nekünk, akik Jézus tanítványainak valljuk magunkat, Jézus melletti bizonyágtételnek kell lennünk. Gondoljuk át, vajon Jézus mellett vagy netalán ellene tanúskodunk-e.

6 Mi a legnagyobb ajándék, amelyet Istentől az Ő Fia által kaptunk? Miért kell újra és újra tudatosítanunk ezt a kiváltságot?

1Jn 5,11–13 • „És ez az a bizonyágtétel, hogy örök életet adott nekünk az Isten, és ez az élet az ő Fiában van. Akié a Fiú, azé az élet: akiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban. Ezeket írtam nektek, akik hisztek az Isten Fiának nevében, hogy tudjátok meg, hogy örök életek van (és hogy higgyetek az Isten Fiának nevében).”*

.....

.....

* A zárójelbe tett szakasz nem szerepel az eredeti szövegben.

A tanítványok legfőbb bizonyágtétele Jézus mellett abban áll, hogy örök életük van általa. A mi örök életünk Jézus istenségét bizonyítja. Az Ige ezen a helyen is hangsúlyozza: csakis Jézus által lehet örök életünk.

A 13. vers már átmenetet képez a következő gondolati egységhez, és a levél közeledő végét jelzi azáltal, hogy az apostol összefoglalóan utal az eddig elhangzottakra („*Ezeket írtam nektek...*”). A „*tudjátok meg, hogy örök életetek van*” kijelentés felülmúlhatatlan örömhír Jézus tanítványai számára. Az Ige nem azt mondja, hogy örök életünk lesz, hanem az örök élet már most a hívő tanítvány birtokában van. Az eredeti kifejezést így lehetne szó szerint visszaadni: örök életet bírtok, örök étellel rendelkeztek. Mindez a hit bizonyossága: a hívő tanítvány minden kétség nélkül megnyugodhat az ígéletben – ha a levél korábbi szakaszaiban részletesen kifejtett ismérvek igazak rá, azaz betölti az isteni parancsolatokat, akkor bizonyos lehet abban, hogy üdvözülni fog. Gondoljuk át, mit jelent számunkra ez az ígélet, az Úr közvetlen közelében megvalósuló, soha el nem fogyó, félelemtől és rejtőzködéstől mentes élet ígérete! Áthatja-e hétköznapjainkat ez a reménység?

*Az e beti adomány a Comenius Általános Iskolát támogatja.
– A közösség által alapított szekszárdi általános iskola
működtetésére és támogatására szánt adomány.*

Az egymásért mondott ima ereje

(1JN 5,14–21)

¶ Milyen bizonyosságunk lehet az imáinkkal kapcsolatban?

1Jn 5,14–15 • „Ez az a bizodalom, amellyel őhozzá vagyunk, hogy ha kérünk valamit az ő akarata szerint, meghallgat minket: És ha tudjuk, hogy meghallgat bennünket, akármit kérünk, tudjuk, hogy megvannak a kéréseink, amelyeket kértünk tőle.”

.....

.....

Az imáról, illetve az imameghallgatás feltételéről már szólt az apostol első levelének egy korábbi részében (1Jn 3,22). Itt kifejti az Ige: az imameghallgatás feltétele az, hogy cselekedjük az Úr parancsolatait. Ez – ahogyan korábban már szó volt erről – nem jelenti azt, hogy nekünk Isten nélkül kellene cselekedni az Ő akaratát, mintegy kiérdemelve hozzánk fordulását. De imában úgy fordulunk Istenhez, hogy készek legyünk cselekedni parancsolatait, illetve a már korábban felismert világosságot valósítsuk meg az életünkben. (Mi értelme lenne imában Istenhez fordulni, ha azt, amit előbb már megtudtunk, nem akarnánk

megvalósítani az életünkben is? Hacsaknem az, ha ebben az esetben azért könyörgünk Hozzá, hogy munkálja ki bennünk az akarást is.) Most János újra foglalkozik az ima kérdésével. Az itt idézett versek nagyon szorosan kapcsolódnak a 13.-hoz: az imameghallgatás bizonyossága (14–15. versek) az örök élet-ről való jelenbeli bizonyosságban (13. vers) gyökerezik.

A *bizodalom* kifejezés a *parrészia* görög szó fordítása, amely-lyel a levél korábbi részében is találkozunk már (lásd 1Jn 4,17, vö. 2,28; 3,21), elsődleges jelentése: nyílt, egyenes beszéd, nyíltság, becsületesség. Az eddigiekben főképpen a vég-ső ítélettel kapcsolatban került elő, most az imameghallgatás-hoz kapcsolódik. János arról biztosítja olvasóit, hallgatóit, hogy bizalommal fordulhatunk Istenhez, ha kérésünk az Ő akaratával összhangban van. Itt tehát az imameghallgatás egy újabb, az előzőhöz szorosan kapcsolódó feltételét ismerhet-jük meg: a parancsolatok megtartása mellett az Isten akaratá-val való összhang is feltétele az eredményes kapcsolatfelvétel-nek. A bizalmunk megingathatatlan lehet: ha valamit kérünk – az imént láthattuk, hogy nem akármiről van szó –, biztosak le-hetünk abban, hogy a kérésünk semmiképpen nem veszik el (15. vers).

Azonban többször tapasztalhatjuk, hogy az imánkra nem ér-kezik válasz. Még akkor is előfordulhat ez, ha az itt megismert feltételek teljesülnek. János apostol azonban levelében kijelen-ti, hogy Istennél minden kérés számon van tartva. Az nem for-dulhat elő, hogy a mindenség Ura ne hallaná meg a legcsönde-sebb, legtitkosabb, legesetlenebb imát is. „*Mikor még nyelve-men sincs a szó, immár egészen érted azt Uram!*” – vallja a zsol-táros (Zsolt 139,4). Jézus is így tanít bennünket: „...*jól tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt kérnétek tőle.*” (Mt 6,8) Bizonyosnak kell tehát lennünk abban, hogy ha nem is érke-zett válasz a kérésünkre, az Úr meghallgatta és őrzi azt, s min-dent megtett, ami a javunkat szolgálja. Jézus is erre adott pél-dát. Lázár feltámasztásakor így fejezte ki rendíthetetlen bizal-

mát abban, hogy az Atya mindenkor meghallgatja Őt: „*Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál engem. Tudtam is én, hogy te mindenkor meghallgatsz engem...*” (Jn 11,41–42)

Egyrészt azonban Isten mindenkor tiszteletben tartja az ember döntési szabadságát (ezért fordulhat elő, hogy évtizedes imaküzdelmek hatására sem tér meg házastársunk vagy gyermekünk), másrészt mindig egyetlen fő szempontot helyez minden más elé: a mi üdvösségünket, akkor is, ha mi magunk nem ezt tesszük. Ezért nem felelhet sok kérésünkre, ha azok nem szolgálják a végső győzelmünket. Ismerjük el, hogy Ő jobban átlátja zűrzavaros életünket, mint mi, szeret bennünket és sohasem téved, tehát a legteljesebb nyugalommal átengedhetjük neki az irányítást. Ha valóban nem felel a feltételek teljesülése esetén sem, akkor annak bizonyára jó oka van, még ha ezt most nem is értjük. Ezek az esetek azonban soha ne ingassák meg Istenbe vetett bizalmunkat!

2 Milyen magatartásra tanít bennünket János apostol a következő részletben?

1Jn 5,16 • „Ha valaki látja, hogy az ő atyjafia [testvére] vétkezik...”

.....

.....

Az imádkozás témája kapcsán az apostol először az imameghallgatás bizonyosságáról beszélt, most áttér az egymásért mondott ima kérdésére. Bár az idézett ige aprócska részlet az igeversben, mégis nagyon fontos tanulással szolgál számunkra. Az apostol ugyanis így fogalmaz: ha látod, azaz ha észreveszed, hogy valaki vétkezik a testvéreid közül, akkor imádkozz érte. Nem azt mondja tehát: helyezkedj megfigyelő pozícióba,

kutasd a testvéreid viselkedését, vizsgálgasd szavaikat, faggatózz a családi életük után, hogy végre valami foltra lelj. Nem az a feladatunk, hogy bűnt keressünk egymásban, hanem az, hogy szeressük egymást, és ha eközben észreveszünk valamely bűnt egy testvérünk életében, akkor küzdjünk érte. Csak a szeretet képes úgy látni, hogy féltse a másikat, és jól ítélje meg a helyzetét.

A természetünk szerint hajlunk arra, hogy a másokban a rosszat keressgéljük. Ha erre a gonosz készletésre ráadásul ráhúzzuk a kegyesség látszatának ruháját, akkor még távolabb kerülünk Isten szavától. Azért kutatunk sokszor elszántan a másik bűne után, mert ezzel saját magunkat más színben tudjuk látni. Ha a másik bűnt követ el, akkor mellette már el tudom hitetni magammal, hogy én kevésbé vagyok bűnös. Ez a „bezzeg én” reakció megnyugtat, elaltat bennünket, elhiteti velünk, hogy azért nálunk nincsenek olyan komoly gondok, mint a másiknál. De vigyázzunk! Emlékezzünk Jézus szavaira, aki így int mindannyiunkat: *„Miért nézed pedig a szálkát, amely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, amely a te szemedben van, nem veszed észre? Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Hadd vessem ki a szálkát a te szemedből; holott íme, a te szemedben gerenda van? Képmutató, vedd ki előbb a gerendát a te szemedből, és akkor gondold arra, hogy kivesd a szálkát a te atyádfiának szeméből!”* (Mt 7,3–5)

3 Mit jelenthet a „halálos bűn” és a „nem halálos bűn”?

1Jn 5,16–17 • „Ha valaki látja, hogy az ő atyjafia vétkezik, de nem halálos bűnt, könyörögjön, és Isten életet ad annak, aki nem halálos bűnnel vétkezik. Van halálos bűn; nem az ilyenért mondom, hogy könyörögjön. Minden igazságtalanság bűn, de van nem halálos bűn is.”

Az Ige szerint ha valakinek a vétke elénk kerül, akkor imádkoznunk kell a vétkezőért. Isten meghallgatja imánkat, és a vétkező segítségére siet. Még valamit kiemel azonban az apostol: különbséget tesz halálos bűn és nem halálos bűn között, és azt mondja, ha a testvérünk nem halálos bűnt követett el, akkor könyörögjünk érte az Úrhoz, ellenben ha halálos bűn terheli, akkor ne. (A „halálos bűn” kifejezés a görögben nem jelzői szerkezettel szerepel, mint a magyarban, hanem körülbelül így: „bűn a halálra” [*hamartia prosz thanaton*].) Elgondolkodtató sorok, főleg mert hívőként azt gondolnánk, minden testvérünkért imádkoznunk kell, főleg akkor, ha nagy bajban van.

Az Ige tanúsága szerint a halálos bűn, amelyről János apostol beszél, azonos a Szentlélek elleni bűnnel (vö. Zsid 10,26–29; Mk 3,28–29; Mt 12,31–32 stb.), amelyet így világít meg Ellen G. White: *„A hitetlenségre hajló gonosz szív igazságként tünteti föl a hamisságot, az igazságot pedig hamisságként, azonfelül csökönnyösen ragaszkodik ehhez az állásponthoz, bármilyen bizonyítékot szolgáltatnak is neki. Egyesek addig járnak a maguk csíholta szikrák fényében, míg csak istenkáromlással nem illetik akár a legszentebb befolyásokat, melyek a mennyből valaha is alászálltak. Olyan ösvényre lépnek, amelyik éjjeli sötétségbe vezet. Olyan hatalom alá helyezték magukat, amelyről vakságukban mit sem tudnak. Azzal a Lélekkel szegülnek szembe, aki vezetni tudná, föl tudná világosítani, meg tudná menteni őket. Olyan bűn ösvényét tapossák, amelyre nem lehetséges a bűnbocsánat. Nem azért, mert a bűn bármilyen mértéke ki tudná meríteni Isten könyörületét, hanem mert a büszkeség és a makacs csökönnyösség arra vezeti őket, hogy Isten Lelke ellenére cselekedjenek, olyan álláspontot foglaljanak el, ahol már a Lélek semmiféle megnyilvánulása sem tudja meggyőzni őket tévedésükről. Az ilyen emberek nem hajlandók le-*

mondani konok akaratukról. A Szentlélek elleni káromlás bűne nem valami hirtelen szóban vagy cselekedetben rejlik, hanem az igazság és annak bizonyítékai elleni merev, konok ellenállásban.”
(1888-as anyagok/Kiben bízhatunk? II. köt., 912–913. o.)

4 Hogyan oldhatnánk fel a látszólagos ellentmondást Mt 5,44 és 1Jn 5,16 között? Lehetnek olyanok, akikért nem kell imádkoznunk?

1Jn 5,16–17 • „Ha valaki látja, hogy az ő atyjafia vétkezik, de nem halálos bűnt, könyörögjön, és az Isten életet ad annak, aki nem halálos bűnnel vétkezik. Van halálos bűn, nem az ilyenért mondom, hogy könyörögjön. Minden igazságtalanság bűn, de van nem halálos bűn is.”

Mt 5,44 • „Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnek, és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket.”

.....

Miután a halálos bűn fogalmát átgondoltuk, nézzük meg, mit jelent János apostol kijelentése, miszerint azokért a testvéreinkért, akik halálos bűnt követtek el, nem kell imádkoznunk. Logikailag érthető az apostol állítása, hiszen aki halálos bűnt követ el, az már nem nyerhet bocsánatot, azaz nem szükséges imádkozni érte. De hogyan egyeztethető ez össze Jézus hegyi beszédével, ahol többek között arra hív bennünket, hogy szeressük ellenségeinket, és imádkozzunk azokért, akik üldöznek minket? Ha az ellenségeinkért is kell imádkoznunk, akkor még inkább kellene imádkozni azokért, akik a testvéreink és halálos bűnben vannak.

Bármilyen megrázó is számunkra János apostol kijelentése, szembe kell néznünk azzal, amit állít. A halálos bűnben lévő testvérünkért nem szükséges imádkoznunk, az ellenségeinkért azonban igen. Ez azt jelenti, hogy a bennünket üldöző ellenségeink állapota kedvezőbb lehet az üdvösség szempontjából, mint azoké a testvéreinké, akik halálos bűnben élnek! Ellenségeink sokszor nem ismerik Isten igazságát, ezért állapotuk nem reménytelen, mint azoké, akik névleg Isten igazságában élnek, miközben tudatosan szembeszállnak azzal.

Mit mondhatunk tehát? Lehetnek olyan testvérek, akikért nem kell imádkoznunk? Figyelembe véve a tanulmány 2. kérdését, az biztos, hogy nekünk nem feladatunk méregetni egymást, és találgatni, ki van a halálos bűn állapotában. Ha észre is vesszük, hogy valaki vétkezik, nem tisztünk méricskélni bűne mértékét. (Ami ellenben nem jelenti azt, hogy ne kellene tudnunk megítélni, mi bűn, és mi nem az!) Az apostol nem azt állítja, hogy tilos imádkozni a halálos bünt elkövető testvérünkért, hanem csupán világossá teszi: nem arra hív bennünket, hogy értük könyörögjünk. Mindezzel megvilágítja számunkra a halálos bűn jellegét: hiába az ima az ilyen bünt elkövető emberért. Aki ugyanis ebben az állapotban van, már nem tud élni Isten ajándékával, kegyelmével. Ugyanakkor úgy tűnik, inkább könyörögjünk úgymond fölősegesen valakiért, aki Isten törvénye szerint már elveszett állapotban van, mint hogy ne könyörögjünk valamely testvérünkért, akin az imánk segíthetett volna! Mi nem látjuk át azt, amit Isten átlát, Ő tudja, ki esik a halálos bűn kategóriájába, mi tévedhetünk. Bízunk Őrá az ítéletet!

Mindemellett érdemes felidézni két esetet az Ószövetségből, amikor Isten felszólította a prófétáit, hogy ne imádkozzanak tovább a halálos bűn határát immár átlépő személyért, illetve népért: „*És mondta az Úr Sámuelnek: Ugyan meddig bánkódol még Saul miatt, holott én megvettem őt, hogy ne uralkodjék Izrael felett? Töltsd meg a szarudat olajjal, és eredj el; elküldelek téged a Betlehemben lakó Isaihoz, mert fiai közül vá-*

lasztottam magamnak királyt.” (1Sám 16,1) Jeremiást is hasonlóképpen szólítja fel az Úr arra, hogy ne könyörögjön tovább a népért: *„Mondta nekem az Úr: Ne könyörögj e népért, az ő javára. Mikor böjtölnek, én meg nem hallgatom kiáltásukat, és ha égőáldozatot vagy ételáldozatot készítenek, nem lesznek kedvesek előttem; sőt fegyverrel, éhséggel és döghalállal irtom ki őket.*” (Jer 14,11–12) Ennek alapján azt mondhatjuk, hogy bár emberi szem nem tudja pontosan megítélni, mikor esik valaki a halálos bűn vétkébe, de ha szükséges, Isten bölcsességet adhat abban a kérdésben, hogy van-e értelme még tovább könyörögni valakiért, akin már a könyörülő Isten sem tud segíteni.

5 Bűntelenné válik-e az ember az újjászületés után?

1Jn 5,18–19 • „Tudjuk, hogy valaki Istentől született, nem vétkezik: hanem aki Istentől született, megőrzi magát, és a gonosz nem illeti őt. Tudjuk, hogy Istentől vagyunk, és az egész világ a gonoszságban vesztegel.”

.....

.....

Újra egy látszólagos ellentmondásba ütköztünk. Hiszen János első levelének elején ez áll: *„Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűn bennünk, magunkat csaljuk meg, és igazság nincsen bennünk.”* (1Jn 1,8) Levele végén pedig azt írja az apostol, hogy aki Istentől született, az nem vétkezik. Ezzel a kettősséggel rokon a 2. fejezet eleje is, ahol egy versen belül ez áll: *„ne vétkezzetek”* és *„ha valaki vétkezik”* (1Jn 2,1).

Az apostol levelének itt idézett szakaszában azonban egyáltalán nem akarja rendszeres formában tárgyalni a bűn kérdését, sokkal inkább úgy tűnik, hogy már a levél végéhez közeledve,

lezárásképpen kiemel még néhány gondolatot, amelyeket fontosnak tart a gyülekezet számára. Kijelentése – összevetve 1Jn 1,18-cal – nem arra vonatkozik, hogy aki újjászületett, az már soha többé nem vétkezik. De arra igen, hogy Istennel járva minden elképzelhető segítség a rendelkezésünkre áll, hogy ellenállhassunk a Kísértőnek. Az Ige mindannyiunk elé a győzelmes élet lehetőségét állítja. Újjászületésünk után elegendő erő áll mellettünk ahhoz, hogy győzzünk korábbi megkötözöttségeink fölött. Ezért írja Pál apostol: *„Mert a Jézus Krisztusban való élet lelkének törvénye megszabadított engem a bűn és a halál törvényétől.”* (Rm 8,2)

János levelének kijelentése összhangban van az evangéliumokkal, ahol Sátánról azt mondja az Ige, hogy ő a világunk fedelme (Jn 14,30, vö. Mt 4,8–9). A világ tehát Krisztus nélkül reménytelen állapotban van. Nekünk azonban ebben a világban élve kell szentségre jutnunk.

6 Mire kötelez bennünket az „értelem” ajándéka?

1Jn 5,20–21 • „De tudjuk azt is, hogy az Isten Fia eljött, és értelmet adott nekünk arra, hogy megismerjük az igazat, és hogy mi az igazban, az ő Fiában, Jézus Krisztusban vagyunk. Ez az igaz Isten és az örök élet. Fiacskáim, oltalmazátok meg magatokat a bálványoktól. Ámen!”

.....

.....

A világ reménytelen állapotban van, de Krisztustól – folytatja a gondolatmenetet az apostol – „értelmet” kaptunk az Igaz megismerésére. Az igaz kifejezés (*aléthinosz*) itt úgy tűnik, magára Istenre vonatkozik. Ő az, akinek a megismerésére – arra, hogy

vele személyes kapcsolatba lépünk – értelmet kaptunk. Az *értelem* szó a görög *dianoia* fordítása, amely nemcsak értelmet, gondolkodást, gondolkodásmódot jelent, hanem az erre való képességet is. Nem arról van szó tehát az Igében, hogy a Krisztus-hívők egy csoportja, akiket Isten elhívott, az értelem különleges mértékét kapták volna az Úrtól ajándékba, hanem az arra való képességet, hogy befogadják, megértsék Isten dolgait. Isten ugyan mindenkinek kívánná ajándékozni a megértés ilyen készségét, ugyanakkor az ember elzárhatja előle értelmét.

A levelet az apostol a már ismert „gyermekeim” megszólítással zárja, és egy gyakorlati tanácsot ad a gyülekezetnek: óvakodjanak a bálványoktól, azaz maradjanak hűségesek Istenhez minden körülmények között, és tartsák távol magukat mindattól, ami elvonná őket az Úrtól. Fontoljuk meg mi is ezt a tanácsot!

*Az e heti adomány a központi alapot támogatja.
– A közösség működtetésére szánt adományok.*

Megmaradás Krisztus tanítása mellett: János második levele

¶ Mit tudhatunk János második és harmadik levelének szerzőjéről? Miért jelentős ez a kérdés számunkra?

2Jn 1 • „A presbiter a kiválasztott asszonynak és az ő gyermekeinek, akiket én igazán szeretek, és nemcsak én, hanem mindenki, aki megismerte az igazságot.”

3Jn 1 • „A presbiter a szeretett Gájusnak, akit én igazán szeretek.”

.....

.....

A jánosi iratok (János evangéliuma, a három jánosi levél és Jelenések könyve) szerzőségével kapcsolatban különböző nézeteket képviselnek az egyes teológusok. A legritkább esetben találkozhatunk azzal a felfogással, hogy az itt felsorolt öt iratot János apostol, a szeretett tanítvány írta. Legtöbbször elfogadják a „két János”-elméletet, miszerint János apostolon kívül János presbiter is ismert volt az őskeresztény gyülekezetekben, a legtöbbször neki tulajdonítják a 2. és a 3. levelet. (Jelenések könyve apostoli forrását a kezdetektől kétségbe vonták, de erre a kérdésre ebben a tanulmányban sajnos nem tudunk kitérni.) A fel-

tevés egy ókori forrásra (Papiasz nyilatkozatára, illetve Euszebiosz Papiasz-értelmezésére) támaszkodik, az alaposabb vizsgálatok azonban világossá teszik, hogy ez a szöveg nem támasztja alá a „két János”-elméletet.* A 2. és 3. levél esetében azonban magukból a levelekből kiindulva is kézenfekvőnek látszik a következtetés, hogy azokat nem János apostol, hanem egy presbiter írta, hiszen mindkét levél szerzője presbiterként (*preszbüterosz*) mutatkozik be a levél elején. Miért tulajdoníthatjuk mindkét levelet mégis János apostolnak, a szeretett tanítványnak?

„Bár többek szerint János második és harmadik levelét más írta, mint az első levelet, ezzel nem mindenki ért egyet. A levelek szókincs- és témabeli egyezése túlságosan jelentős (figyelembe véve a második és a harmadik levél rövidegét) egy ilyen szkepticizmus [itt: kételkedés] igazolhatóságához (például »Jézus Krisztus testben jött el» – 2Jn 7; 1Jn 4,2; »hitető« és »antikrisztus« – 2Jn 7; 1Jn 2,22; akik szeretnek és jót tesznek, azok ezzel azt bizonyítják, hogy »Istentől származnak« – 3Jn 11; 1Jn 3,10; 4,4.7).

A hagyományos nézet alapján viszont nehezebben magyarázható, hogy a 2. és 3. levél szerzője miért mondja magáról, hogy ő *ho preszbüterosz* (»a vén, presbiter«). Ez egyáltalán nem bizonyítja Euszebiosz és modern követőinek azon állítását, miszerint a negyedik evangéliumot és a jánosi leveleket nem János apostol, hanem János presbiter írta. Az viszont nem mond ellent semminek, ha egy apostol presbiternek hívja magát (1Pt 5,1). Ráadásul a »vén« kifejezés utalhat idős emberre is (lásd Filem 9, ahol az ezzel egy tőről fakadó szó szerepel: *preszbütész*). Ha a szerző Zebedeus fia, János, az utolsó apostol, akkor különösen is érthető, hogy ezzel a szóval utal magá-

* A kérdés részletesebb kifejtését lásd: Horváth Orsolya: János evangéliuma szerzőségi kérdése. *Sola Scriptura*, 2008/3., 10–17. o.

ra – a szó mindkét jelentésében. Fontos a névelő is: János »a« presbiternek hívja magát. Nem hívhatta magát »az apostolnak«, mivel ez a kifejezés igen nagyképpően hangzott volna még akkor is, ha a tizenkettő közül ő élt legtovább. Egyszerűen egy apostol volt (figyeljük meg, hogy a szót hogyan használja Pál a Rm 1,1-ben, és Péter az 1Pt 1,1-ben). Viszont az efezusi régióban ő lehetett *a presbiter*, mivel nem olyan presbiter volt, mint bárki más.” (Carson, D. A.–Moo, J. Douglas: *Bevezetés az Újszövetségbe*. Ford. Greizer Miklós. Keresztyény Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2007, 660. o. A levelek apostoli szerzősége mellett szóló további érveket lásd ugyanitt.)

Összefoglalóan tehát azt mondhatjuk, hogy János második és harmadik levelét is minden bizonnyal János apostol, a negyedik evangélium, János első levele és Jelenések könyve szerzője írta. Legvalószínűbb keletkezési helye Efézus, keletkezési ideje pedig az I. század vége, a negyedik evangélium után és Jelenések könyve előtt.

2 Ki a címzettje János második levelének?

2Jn 1 • „A presbiter a kiválasztott asszonynak és az ő gyermekeinek, akiket én igazán szeretek, és nemcsak én, hanem mindenki, aki megismerte az igazságot.”

.....

.....

„Kinek címezte János a második levelét? A kérdésre két válasz lehetséges: 1. egy konkrét keresztyény asszonynak és szó szerinti gyermekeinek; 2. egy gyülekezetnek, amelyet János »választott asszonynak« nevez. Ennek a két nézetnek a kombinációja nyújthatja a legjobb megoldást a problémára. Az asz-

szony, aki a levél címzettje, annak a gyülekezetnek a vezetője lehetett, amelynek János ír, »gyermekei« pedig a gyülekezet tagjai. Az üzenet jellegéből adódóan inkább szól a hívők egy csoportjának, mint egy embernek, és inkább érett keresztényeknek, mint egy konkrét asszony gyermekeinek.” (*Generálkonferenciái kommentár*; János második levele, 685–686. o.)

3 Mit jelent (az) igazságban járni?

2Jn 4–6 • „Felettébb örültem, hogy olyanokat találtam gyermekeid között, akik igazságban járnak, amint parancsolatot vettünk az Atyától. És most kérlek téged, asszonyom, nem mintha új parancsolatot írnék néked, hanem amelyet kezdettől fogva vettünk, hogy szeressük egymást! És ez a szeretet, hogy járjunk az ő parancsolatai szerint. Ez a parancsolat, amint kezdettől fogva hallottátok, hogy abban járjatok.”

.....

.....

Az *igazságban járni*, illetve ugyanez határozott névelővel, *az igazságban járni* János 2. és 3. levelének sajátos kifejezése (2Jn 4; 3Jn 4). A *járni* ige a görög *peripateó* fordítása, amely a járás folyamatos voltára utal, jelentése: körbejár, járkál, átvitt értelemben pedig valamilyen életet él, folytat. Az *igazságban járni* kifejezést nyilvánvalóan ez utóbbi, átvitt értelemben kell vennünk, vagyis azt jelenti: (az) igazságban élni, folytatni az életet. Az *igazság* szó sem valamilyen teoretikus, elméleti ismeretet jelent, hanem isteni valóságot (*alétheia*).

A kifejezés szokatlan: nem az igazsággal járásról, vagy az igaz úton járásról beszél az apostol, hanem benne járásról:

olyan életről, amely az igazságban van elrejtve. Igazságban járni tehát nem azt jelenti, hogy az Istenről és az Ő törvényéről szerzett ismeretet képviseli az ember, hanem azt, hogy az isteni valóságban létezik, ezáltal pedig Krisztus él benne és általa. Ahogyan Jézus fogalmaz: *„Maradjatok énbennem és én is tibenetek. Miképpen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanem ha a szőlőtőkén marad; akképpen ti sem, hanem ha énbennem maradtok. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, én pedig őbenne, az terem sok gyümölcsöt: mert nélkülem semmit sem cselekedhettek.”* (Jn 15,4–5) Az Istenről szerzett ismeret képviselete is csak ezen a módon válhat hitelessé mások szemében.

A zsolttáros is ebben az értelemben beszél igazságban járásról: *„Vezess engem a te igazságodban, és taníts engem, mert te vagy az én szabadító Istenem, mindennap várlak téged... Jó és igaz az Úr, azért útbaigazítja a vétkezőket. Igazságban járhatja az alázatosokat, és az ő útjára tanítja meg az alázatosokat.”* (Zsolt 25,5.8–9)

4 Mely hamis tanítás ellen emel szót az apostol? Kik a hitezők?

2Jn 7 • „Mert sok hitező jött e világra, akik nem vallják a Jézust testben megjelent Krisztusnak. Ez a hitező és az antikrisztus.”

.....

.....

Már az előző versekből nyilvánvalóvá vált, hogy a gyülekezet, amelynek János apostol közvetlenül címzi a levelét, nem egységes (lásd a 4. verset: *„...olyanokat találtam gyermekeid között, akik igazságban járnak...”*). Ezen a ponton kirajzolódik előttünk a levélírás célja is: a gyülekezet támogatása az erede-

ti tanítás melletti megmaradásban, és – ezzel párhuzamosan – a tévtanításoktól és tévtanítóktól való elhatárolódásban.

János apostol ezen a helyen néven nevezi a korabeli gyülekezetet leginkább fenyegető veszélyt. Ez a tanítás, amely tagadja, hogy a Megváltó testté (*sarx*) lett, azaz Jézus ember voltát vonja kétségbe. Úgy tűnik, hogy ennek a tévtanításnak a gyakorlati következménye a felebaráttól való elfordulás, a tettekben megnyilvánuló szeretet elhanyagolása, amely pedig nem tekinthet el a felebarát fizikai szükségleteitől (vö. 1Jn 3,17).

A hitetők, félrevezetők nézete, amelyet saját elgondolásuk alapján vallanak, szemben áll azzal a tanítással, melyet az apostol képvisel. Ő ugyanis nem a maga kútfőjére támaszkodva hirdet nézeteket, hanem „*amint parancsolatot vettünk az Atyától*” (2Jn 4), azaz csakis azt képviseli, amit magától Istentől kapott. A forrás és a gyümölcs tehát megfeleltethetők egymásnak: az egyéni, saját forrás rossz gyümölcsöt, a felebaráti szeretet elhanyagolását, míg az atyai forrás jó gyümölcsöt, szeretetet terem.

5 Mit tanulhatunk abból, ahogyan az apostol biztatja a gyülekezetet a Krisztus tudománya melletti megmaradásra?

2Jn 8–9 • „Vigyázzatok magatokra, hogy el ne veszítsük, amit munkáltunk, hanem teljes jutalmat nyerjünk. Aki félrelép [előtte megy] és nem marad meg a Krisztus tudománya [tanítása] mellett, annak egynek sincs Istene. Aki megmarad a Krisztus tudománya mellett, mind az Atya, mind a Fiú az övé.”

.....

.....

A 9. versben egészen pontosan „előtte járás”-ról van szó. Az egyik oldalon állnak tehát azok, akik Krisztus tanítása előtt jár-

nak – azaz meghaladják, túlhaladják azt –, a másik oldalon pedig azok, akik megmaradnak ebben a tanításban. Mindez arra hív bennünket, hogy vegyük észre: ne akarjuk a magunk szülte elméletek és magyarázatok által megelőzni Krisztus tudományát, hanem szorosán maradjunk mellette, illetve a jánosi szóhasználatban: benne. A jó kezdés önmagában még nem garancia semmire. A megfelelő alapokra építkezve is előfordulhat, hogy az építkezés során elhajlunk az eredeti alapvetéstől, és maga a felépítmény hamis lesz. Éppen ezért mindvégig gondosan őrködnünk kell azon, hogy tudományunk, amelyet valunk és amely szerint az életünk mindennapjait alakítjuk, megmaradjon Krisztusban.

A Krisztusban járás nem olyan, mintha máris célba értünk volna. Ne gondoljuk azt, hogy a keresztséggel megszereztük magunknak a helyet a mennyben, immár hátradőlhetünk és várhatjuk az ítéletet. Nekünk mindennap növekednünk kell Isten megismerésében, újra és újra oda kell erősítenünk magunkat az isteni kinyilatkoztatáshoz. Az elhajlás legtöbbször észrevétlenül történik meg. Épp csak egy-egy morzsáját engedjük be gondolkodásunkba a hamis tanításnak, amely azután – ha nem vetjük ki magunkból időben – könnyen felnövekedhet bennünk. Már csak a folyamat előrehaladottabb állapotában szembesülünk az eredménnyel, a helyes tudománnyal szembeni idegenkedéssel.

A helyes tanításban való megmaradás azonban nem pusztán a biblikus elvek, illetve azok részének képviseletét jelenti, hanem sokkal többet. Mindannyian vissza tudunk emlékezni megtérésünk és keresztségünk idejére. Akkor nem pusztán tantételeket ismertünk, hanem az „*első szeretetben*” (Jel 2,4) éltünk, és abban, ami ezzel együtt jár: lelkesedésben, nyitottságban és taníthatóságban. Ha ezeket az alapokat elveszítjük, akkor könnyen elidegenedhetünk a valódi krisztusi tudománytól, és tanításaink kiüresedhetnek. Ne törődjünk bele ebbe, egyáltalán nem szükségeszerű, hogy így legyen.

6 Miért nem lehetett a hamis tanítókat vendégül látni, sőt még köszönteni sem? Nem szeretetlenség ez? Mi a tanulás ebből a mi számunkra?

2Jn 10–11 • „Ha valaki elmegy hozzátok és nem ezt a tudományt [tanítást] viszi, ne fogadjátok azt be házatokba, és azt ne köszöntsetek; mert aki köszönti azt, részes annak gonosz cselekedeteiben.”

.....

.....

Az apostoli felhívás rendkívül határozott. Arra szólítja fel a gyülekezetet, hogy a hamis tanítást képviselőket ne lássák vendégül, és még csak ne is köszöntsék őket. Újra felidéződik azonban bennünk Jézus hegyi beszéde, ahol ezt mondja: *„Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnek, és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket.”* (Mt 5,44) Az itt megfogalmazott apostoli felhívás nem mond ellent a krisztusi szeretet elvének?

Természetünkből adódóan mi éppen a legfőbb isteni jellemtulajdonságot nem tudjuk pontosan még elgondolni sem, amelyet az Ige így határoz meg: szeretet/kegyelem/irgalom és igazság (például 2Jn 3; Jn 1,14; Rm 5,21; Jer 9,24; Zsolt 33,5 stb.). Mi vagy a szeretetlenség, vagy a következetlenség hibájába esünk bele. Az apostoli felszólítás azonban összhangban van az isteni alapelvvel. Nem mond ugyanis ellent a szeretet parancsának az, hogy az Atyától vett tanítás tisztaságát hűen kell őriznünk. Éppen ellenkezőleg!

Ahhoz pedig, hogy a vendégül látás és a köszöntés értelmét megérthessük a korabeli viszonyok között, gondoljuk át az alábbi részletet. Ez egyértelművé teszi, hogy az apostoli felhívás nem szeretetlenség.

A már meglévő gyülekezetek gondozását utazó misszionáriusok, tanítók végezték. „Ilyen körülmények között nagy szerep jutott a szimpatizánsoknak, akik egy helyben laktak, de az utazó misszionáriusoknak szállást biztosítottak. A tévtanok terjesztőit [...] meg kellett különböztetni a gyülekezetek legális küldötteitől. Ha az utazó misszionáriusokról kiderült, hogy hamis eszmék terjesztői, akkor meg kellett velük szüntetni minden érintkezést, sőt a kapcsolatfelvételt is. Ugyanis, ha valaki a házába fogadta őket, házát a hamis tanítás hídfőállításává tette abban a városban vagy településen, amelyben élt. [...] Aki az utcán elegyedett szóba az »eretnek« vándormissionáriusokkal, az nemcsak az idejét fecsérelte a nagyon hosszan tartó keleties köszöntésekkel, de áldáskívánásukat is meg kellett hallgatnia, sőt viszonznia. Ez az egyetértés és közösségvállalás jele lett volna, de ettől a Presbiter eltiltotta őket. [...] Aki köszöntötte az idegen hittérítőket, az azok gonosz cselekedeteivel is közösséget vállalt.” (Idézi Bolyki János. In *A tanúvallomás folytatódik. Kommentár János leveleihez*. Osiris, Budapest, 2008, 293. sk. o.)

*Az e heti adomány a magnóosztályt támogatja.
– Hozzájárulás a közösség által terjesztett hanganyagok
készítéséhez és az osztály működtetéséhez.*

Bepillantás egy I. század végi keresztény gyülekezet életébe: János harmadik levele

¶ Milyen formai és tartalmi sajátosságokra figyelhetünk fel a levél első olvasása során?

3Jn 1–15

.....

.....

János apostol harmadik levele az Újszövetség legrövidebb irata, mindössze 219 szóból áll. Olyan levélről van szó, amelyet nagyon ritkán olvasunk, és szinte sosem idézünk (egy verstől eltekintve: 3Jn 2). Ennek oka a levél sajátosságában keresendő. Míg János első levele valószínűleg szélesebb réteget kívánt elérni, a második pedig egy konkrét gyülekezetnek szólt, addig a harmadik levél egy konkrét személynek, Gaiusnak íródott. A levél témája is más jellegű az előzőekhez képest: a gyülekezet – amelynek Gaius is tagja volt – belső problémáival foglalkozik. Az egész levél három személy körül forog: Gaius, Diotrefész és Démétriosz. Mégsem tekinthetjük ezt a „kis” levelet kevésbé jelentősnek, mint a többi bibliai iratot. Talán a legfontosabb hozadéka számunkra az, hogy bepillantást nyerhetünk általa

egy I. század végi keresztény gyülekezet gondjaiba, és láthatjuk azt, hogyan kezeli az „apró-cseprő” gyülekezeti problémákat maga az utolsó apostol.

Leginkább talán valamilyen idealizált kép él bennünk az első keresztény gyülekezetekről. Azonban ez a levél is világossá teszi, hogy a korabeli gyülekezeteknek ugyanazokkal a problémákkal kellett megküzdeniük, mint a maiaknak, hiszen ezek többsége az emberi természet állandó sajátosságaiból fakadnak. Ebben az esetben a becsvágy, önmagunk előtérbe helyezése lehet ez a sajátosság.

2 Ki volt Gaius, mit tudhatunk meg róla a levél alapján?

3Jn 1–8 • „A presbiter a szeretett Gájusnak, akit én igazán szeretek. Szeretett barátom, kívánom, hogy mindenben jól legyen dolgod, és légy egészséges, amint jó dolga van a lelkednek. Mert felettébb örültem, amikor atyafiak jöttek és bizonysgot tettek a te igazságodról, úgy, amint te az igazságban jársz. Nincs annál nagyobb örömem, mintha hallom, hogy az én gyermekeim az igazságban járnak. Szeretett barátom, híven cselekszel mindenben, amit az atyafiakért, és pedig az idegenekért teszel, akik bizonysgot tettek a te szeretetedről a gyülekezet előtt; akiket jól teszed, ha Istenhez méltóan bocsátasz útjukra. Mert az ő nevéért mentek ki, semmit sem fogadva el a pogányoktól [népektől]; nekünk azért be kell fogadnunk az ilyeneket, hogy munkatársaikká lehessünk az igazságban.”

.....

A Gaius név viszonylag gyakran fordul elő a Bibliában: Ap csel 19,29; 20,4; Rm 16,23; 1Kor 1,14. Az ezeken a helyeken említett személyek azonban nem azonosak az ebben a levélben

megnevezett férfival. János apostol, aki itt is presbiterként mutatkozik be a címzettnek, meghitt szeretetkapcsolatot ápolhatott Gaiusszal. Erre utal a „szeretett” (3Jn 1.2.5) megszólítás. A levél elején szokásos jókívánság ezúttal kissé szokatlanul cseng, eltér a többi levélből ismerős köszöntésektől, ahol főképpen az Úrtól való áldást, békességet, kegyelmet kíván a levélíró (2Jn 3; 2Pt 1,2; 1Pt 1,2; Rm 1,7; 1Kor 1,3; Eféz 1,2; Júdás 2 stb.). János egészséget kíván Gaiusnak annak alapján, amilyen a „lelki élete”. Ezzel a megfogalmazással a Biblia rögzít egy olyan elvet, amely a nyugati orvostudományban csak az utóbbi időszakban vált egészen tudatossá – és amelyet a gyakorlat sajnos még a mai napig sem követ a legtöbb esetben –, miszerint az ember olyan egész, akinek fizikai, testi működése elválaszthatatlan a lelki, pszichés folyamatoktól. Mindezzel a levélíró természetesen nem a dualista antropológiát (kettős emberkép) hirdeti (lélek + test = ember), hiszen a *lélek*nek fordított szó a görög *pszükhé* megfelelője, melynek jelentése a konkrét, egyszeri, emberi élet, személyiség, amely testből (a föld porából) és az isteni életerőből, leheletből (*pneuma*) áll. Amikor tehát János jó egészséget kíván Gaiusnak a *pszükhé*jére hivatkozva, akkor ez azt jelenti: ahogyan a személyes életed, a személyiséged egészségben van, mert az igazságban jársz, úgy legyen egészséges a szervezeted, a fizikai tested is.

Gaius forró dicséretben részesül az apostoltól. János ugyanis hírt vette (3. vers), hogy Gaius az igazságban jár. Az apostol kifejezi, hogy annak örül legjobban, ha tudja, hogy gyermekei, azaz a gondjaira bízott gyülekezetek tagjai megmaradnak az igazságban (4. vers). Azt is megtudjuk Gaiusról, hogy mi-
ben áll egyik legfontosabb szolgálata: tisztességgel vendégül látja azokat a vándormissionáriusokat, akik a krisztusi tanítást igazán képviselik, és a szükségesekkel ellátva bocsátja őket továbbí útjukra (5–6. vers). Az igaz tanítók ismertetőjegye az, hogy „a névért” mentek ki, azaz Krisztust prédikálják, és egy gyakorlati jellemző: üres kézzel indultak ugyan el, de nem fo-

gadnak el adományt a népektől, azoktól tehát, akik nem hisznek Krisztus nevében, hanem csakis a gyülekezetek tagjaitól. Gaius valószínűleg jó módú ember lehetett, másként nemigen láthatta volna megfelelően vendégül a kiküldött tanítókat.

7 Miért volt különösen fontos a vendéglátás a korabeli kereszténységben? Mit jelent a vendéglátás ma?

3Jn 5–8 • „Szeretett barátom, híven cselekszel mindenben, amit az atyafiakért, éspedig az idegenekért teszel, akik bizonyosat tettek a te szeretetedről a gyülekezet előtt; akiket jól teszed, ha Istenhez méltóan bocsátasz útjukra. Mert az ő nevéért mentek ki, semmit sem fogadva el a pogányoktól [népektől]; nekünk azért be kell fogadnunk az ilyeneket, hogy munkatársaikká lehessünk az igazságban.”

.....

.....

Az eddigieket kiegészítve (lásd a János 2. leveléről szóló tanulmányt) a következőket érdemes megfontolnunk a korabeli (1. sz. második fele) vendéglátással kapcsolatban, hogy közelebb kerüljünk a harmadik jánosi levél tartalmához.

„A mediterraneumban az I. században az emberek közti kapcsolatban fontos szerep jutott a vendégbarátságnak. Ezt bizonyos szabályok szerint gyakorolták. Magát a vendéglátást olyan folyamatnak fogták fel, melynek során a kívülálló státusa »az idegentől« »a vendégig« változik. Erre a folyamatra nem rokonoknak vagy barátoknak volt szükségük, hanem az idegeneknek, különben embertelenül kezelték, mert a közösségre ártalmasaknak tekintették őket. Az idegeneket nem védte a jog vagy a szokás, ezért szükségük volt patrónusra ott, ahová mentek. A mindenkire kiterjedő testvériséget ugyanis nem ismer-

ték. [...] A vendégszeretetet nem az egyének, hanem a közösségek között ismétlődött kölcsönösen. Az idegen saját (otthoni) közösségének volt a dolga, hogy magasztalja azokat, akik jól fogadták a tőlük odakerülő társaikat (3Jn 5–8), és nekik kellett értesíteniük a másik közösséget, ha azok nem megfelelően fogadták azokat, akik tőlük kerültek hozzájuk (3Jn 9–10). A közösségek akkor viszonyozták szívélyesen a vendégszeretetet a más közösségből érkezőkkel, ha az a közösség előzőleg jól bánt az ő közösségükhöz tatózókkal. Érthető, ha mindebben fontos szerep jutott az ajánlóleveleknek, melyek célja az volt, hogy megszabadítsa az idegent a maga idegenszerűségétől, s csak részben lássanak benne idegent vagy inkább közvetett vendéget. Tiszteletlenség volt az ajánlólevél írójával szemben, ha valaki visszautasította az általa ajánlott személy befogadását. Az ajánló jogában állt ezért elégtételt venni, vagy viselnie kellett a visszautasítás szégyenét.” (Idézi Bolyki János. In *A tanúvallomás folytatódik. Kommentár János leveleihez*. Osiris, Budapest, 2008, 292. sk. o.)

4 Ki volt Diotrefész? Mit tudhatunk meg Démétrioszról a levélből?

3Jn 9–10.12 • „Írtam a gyülekezetnek; de Diotrefész, aki elsőséget kíván közöttük, nem fogad el minket. Ezért, ha odamegyek, felemlítem az ő dolgait, amelyeket cselekszik, gonosz szavakkal csácsogván ellenünk [rágalmaz, gyanúsít]; sőt nem elégedve meg ezzel, maga sem fogadja be az atyafiakat, s akik ezt akarnák, azokat is akadályozza, és az egyházból kiveti. Demeter mellett mindenki bizonyosságot tett, maga az igazság is; de mi is bizonyosságot teszünk, és tudjátok, hogy a mi bizonyoságtételünk igaz.”

.....

.....

Diotrefész is annak a gyülekezetnek volt a tagja, amelyiknek Gaius. Magatartása azonban éles ellentétben állt Gaiuséval. Míg ugyanis Gaius támogatta Krisztus munkáját azáltal, hogy az igaz tanítókat vendégül látta, addig Diotrefész nem fogadta be az igaz tanítást képviselő misszionáriusokat, akadályozva ezzel Krisztus ügyét. Azáltal, hogy ezeket a tanítókat nem fogadta be – mint láttuk –, azokat sértette meg, akik küldték őket, azaz így közvetve nem ismerte el János apostoli tekintélyét (9. vers). Nem fogadta be azokat, akiket ő küldött, sőt még rágalmazta is őket, így akarva másokat is ellenük hangolni. Mindezekben túl pedig megakadályozta azt is, hogy mások befogadják a hiteles küldötteket.

Úgy tűnik tehát, hogy Diotrefész a közösség fölé helyezte magát, és a saját elképzeléseit akarta érvényesíteni, illetve érvényesítette a közösségben. Diotrefész azonban semmiképpen sem tartozik azon hamis tanítók közé, akik ellen János apostol az eddigi leveleiben is harcolt. Így tehát kirajzolódik előttünk a korabeli és a jelenbeli gyülekezeteket egyaránt fenyegető legfőbb veszély: 1. a tévtanok külső (és adott esetben belső) fenyegetése; 2. a becsvágy belső fenyegetése. Mindkettő a gyülekezet egységét és így küldetését veszélyezteti.

Érdemes megnéznünk, hogyan foglal állást Ellen G. White a gyülekezetben történő hamis önmegvalósító törekvésekkel szemben: *„Egyesek minden erőfeszítést és rendszabályt úgy tekintenek, mint a személyes szabadság korlátozását, amelyeket azért épp úgy kell tisztelni, mint a pápaságot. A világ telve van a hatalomért folyó küzdelemmel. A munkatársak körében gyakori a széthúzás, a rendetlenség. Ezek a félrevezetett lelkek nagyon büszkék a szabadságukra, hogy függetlenül tudnak gondolkodni és cselekedni. Kijelentik, hogy nem engedelmessé válnak az emberi rendelkezéseknek, és senkinek sem tartoznak felelőséggel. Tanítást kaptam, hogy különösen arra igyekeznek rávenni az embereket, hogy azt higgyék: Isten tetszésével találkozik, ha magukat testvéreik tanácsaitól függetlenül a saját elgondolásait követik.”*

Ellen White azonban felfedi a másik oldal veszélyeit is. Ezeket a megfontolásokat csakis együttesen alkalmazhatjuk a saját gyakorlatunkra. „*A felelős állásokban levő testvérek legyenek elővigyázatosak, nehogy olyan dolgokat bíráljanak, amelyek nincsenek tökéletes összhangban a módszerükkel. Ne akarják sohasem, hogy minden terv a saját egyéniségüket tükrözze vissza.*” (Ellen G. White: *Az evangélium szolgálói*, A függetlenség lelkülete c. fejj.)

5 Mire tanít bennünket János Gaiushoz intézett felhívása?

3Jn 11 • „...Ne a rosszat kövesd, hanem a jót...”

.....

.....

János szavai Gaius – és ezzel minden Krisztus-hívő – folyamatos döntéshelyzetét hangsúlyozza. A felhívás mindannyiunkhoz szól. Minden egyes élethelyzetben döntés előtt állunk, nem is gondolnánk, hány döntést hozunk meg egy nap. A hívő minden döntésében Krisztusnak kell tükröződnie: a jó követése mellett kell kiállnunk a rosszal szemben. Nekünk a XXI. század elején már igen különösnek tűnhet ez a fajta bibliai gondolkodás, amellyel korábbi tanulmányaink során is találkozhattunk: a Biblia a jó és a rossz határozott kategóriái szerint ítél. Nincsenek átmenetek: ami nem jó, az rossz. És ennek a fajta határozottságnak köze nincs semmiféle korlátoltsághoz! (Mindez persze nem zárja ki az isteni kegyelem nagyszerűségét, amely épphogy a „rossz” kategóriából akar bennünket átvezetni a „jóba”, a halálból az életbe.)

János felhívása emellett arra mutat rá, hogy tudnunk kell különbséget tenni jó és rossz között. Nem arról szól az apostol, hogy kategorizáljuk az embereket, hiszen ez nem a mi dolgunk

– és ne feledjük el, milyen komoly tevékenység folyik a mennyben a bűnösök megmentéséért. De meg kell tanulnunk megkülönböztetni a jót a rossztól tanításban, cselekedetben, szóban és gondolatban. Senki nem dönthet helyettünk, a felelősség egyedül a miénk, mi döntjük el, mit fogadunk el és kit/mit követünk. Erre a felelősségre hivatkozik Pál apostol is, amikor így szólítja meg a korinthusi gyülekezet tagjait: *„Mint okosokhoz [értelmesekhez, belátókhoz] szólok, ítéljétek meg ti, amit mondok.”* (1Kor 10,15) A rómaiaknak sem véletlenül írja: *„És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elmétek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata.”* (Rm 12,2)

6 Melyik kapcsolattartási formát tartja elsődlegesnek János apostol a levél zárása alapján?

3Jn 13–14 • **„Sok írivalóm volna, de nem akarok tintával és tollal írni neked: hanem remélem, hogy csakhamar meglátlak téged, és szemtől szembe beszélhetünk.”**

2Jn 12 • **„Sok írivalóm volna nektek, de nem akartam papirossal és tintával, hanem remélem, hogy elmegyek hozzátok, és szemtől szembe beszélhetünk, hogy örömünk teljes legyen.”**

.....

.....

János második és harmadik levelének befejezése alapján láthatjuk, hogy az apostolnak milyen sokat jelentett a személyes kapcsolat, a találkozás a testvérekkel. Bár a levélformára is szükség volt – így el lehetett juttatni valamilyen fontos üzenetet valakihez akkor is, ha a küldő éppen nem tudott személyesen elmenni a címzetthez, és megvolt az az előnye is, hogy

több emberhez, egész gyülekezethez, vagy akár több gyülekezethez is el lehetett juttatni az üzenetet. Ez mégsem pótolta a személyes találkozást és jelenlétet. Ne gondoljuk azt, hogy ennek az apróságnak nincs különös jelentősége számunkra. Mára nagyon könnyűvé vált a kapcsolattartás az emberek között, számtalan lehetőség áll rendelkezésünkre: a kézzel vagy akár géppel írt, postai úton feladott levelet kiszorítja/kiszorította az elektronikus levelezés és a telefon. Így számtalan emberrel ápolhatunk kapcsolatot, ugyanakkor fennáll a veszélye annak, hogy a pusztán ezeken a közegeken keresztül fenntartott kapcsolataink felszínessé, tartalmatlanná válnak. A személyes jelenlétet, az együtt töltött nyugodt órákat nem tudja helyettesíteni sem az elektronikus levél, sem a telefonbeszélgetés. Szánjunk időt az együttlétre, tiszteljük meg egymást a személyes jelenléttel (és közben kapcsoljuk ki a mobiltelefonjainkat), mert így tudunk adni a legtöbbet, egymás társaságában lehet teljessé az örömünk.

Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja. – Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési költségeihez.

ÁHÍTATOK MINDEN NAPRA

Július

1. szerda	1Kor 12,4–6	
2. csütörtök	1Kor 3,5	
3. péntek	2Kor 4,6	Napnyugta: 20.44
4. szombat	1Kor 12,7–8	
5. vasárnap	1Kor 12,9	
6. hétfő	Zsid 11,32–34	
7. kedd	2Tim 4,2	
8. szerda	1Kor 14,15	
9. csütörtök	Jak 5,14–15	
10. péntek	Mk 1,32–34	Napnyugta:20.40
11. szombat	Lk 5,13–14	
12. vasárnap	Mt 7,22–23	
13. hétfő	Jel 14,12	
14. kedd	Ap csel 2,5–8	
15. szerda	1Kor 14,9–11	
16. csütörtök	1Kor 14,26	
17. péntek	1Kor 12,31	Napnyugta: 20.35
18. szombat	2Móz 35,30–31	
19. vasárnap	1Sám 16,7	
20. hétfő	Mk 13,34	
21. kedd	Mt 25,14–15	
22. szerda	1Tim 4,12–14	
23. csütörtök	Jn 4,39–42	
24. péntek	2Tim 1,5	Napnyugta: 20.28
25. szombat	2Tim 2,15	
26. vasárnap	Ap csel 20,19–20	
27. hétfő	Eféz 4,11–13	
28. kedd	Mt 25,20–21	
29. szerda	Jak 1,5	
30. csütörtök	1Kor12,11	
31. péntek	1Tim 1,12–14	Napnyugta: 20.19

ÁHÍTATOK MINDEN NAPRA

Augusztus

1. szombat	2Tim 3,16	
2. vasárnap	2Pt 1,19	
3. hétfő	2Pt 1,21	
4. kedd	Zsid 1,1–2	
5. szerda	2Móz 3,2	
6. csütörtök	2Kor 12,1–2	
7. péntek	Lk 1,1–3	Napnyugta: 20.08
8. szombat	1Jn 1,3	
9. vasárnap	2Kor 2,4	
10. hétfő	Józs 24,15	
11. kedd	Jel 21,5	
12. szerda	Dn 9,23	
13. csütörtök	Eféz 1,17	
14. péntek	Eféz 2,20	Napnyugta: 19.57
15. szombat	2Pt 1,16	
16. vasárnap	Ap csel 20,28–30	
17. hétfő	2Pt 3,15–16	
18. kedd	2Pt 2,1	
19. szerda	Péld 9,10	
20. csütörtök	Ap csel 10,38	
21. péntek	Jel 10,11	Napnyugta: 19.44
22. szombat	Mt 9,35–36	
23. vasárnap	Mt 14,15–16	
24. hétfő	1Tim 6,18–19	
25. kedd	1Pt 5,2–3	
26. szerda	1Jn 2,14	
27. csütörtök	1Jn 1,5–7	
28. péntek	Péld 3,6	Napnyugta: 19.31
29. szombat	2Tim 4,6–8	
30. vasárnap	Jel 14,13	
31. hétfő	2Jn 8–9	

ÁHÍTATOK MINDEN NAPRA

Szeptember

1. kedd	Zsid 11,5	
2. szerda	1Móz 7,1	
3. csütörtök	1Móz 15,1.5–6	
4. péntek	1Móz45,7–8	Napnyugta: 19.17
5. szombat	2Móz 3,11–12	
6. vasárnap	Józs 1,5	
7. hétfő	Bír 5,1–2	
8. kedd	Bír 6,14–16	
9. szerda	1Sám 3,19–20	
10. csütörtök	2Sám 23,1–2	
11. péntek	1Kir 3,7–9	Napnyugta: 19.03
12. szombat	1Kir 18,21	
13. vasárnap	2Kir 2,9	
14. hétfő	Ésa 6,9–10	
15. kedd	Jer 1,4–5	
16. szerda	2Kir 22,13	
17. csütörtök	Dn 2,48	
18. péntek	Eszt 4,13–14	Napnyugta: 18.49
19. szombat	Neh 8,8–9	
20. vasárnap	Ezsdr 5,1–2	
21. hétfő	Jn 1,22–23	
22. kedd	Lk 4,18–19	
23. szerda	Ap csel 4,33	
24. csütörtök	Ap csel 6,8	
25. péntek	Ap csel 8,29–30	Napnyugta: 18.34
26. szombat	Ap csel 9,36	
27. vasárnap	Ap csel 26,16	
28. hétfő	2Tím 4,1–2	
29. kedd	Rm 16,3–4	
30. szerda	Jel 1,9	

JEGYZETEK

JEGYZETEK

